

Jurnalul Oficial al Uniunii Europene

C 426

Ediția în limba română

Comunicări și informări

Anul 62

18 decembrie 2019

Cuprins

IV *Informări*

INFORMĂRI PROVENIND DE LA INSTITUȚIILE, ORGANELE ȘI ORGANISMELE UNIUNII EUROPENE

Curtea de Conturi Europeană

2019/C 426/01

Raportul anual privind întreprinderile comune ale UE pentru exercițiul financiar 2018 1

RO

IV

(Informări)

INFORMĂRI PROVENIND DE LA INSTITUȚIILE, ORGANELE ȘI
ORGANISMELE UNIUNII EUROPENE

CURTEA DE CONTURI EUROPEANĂ

Raportul anual privind întreprinderile comune ale UE pentru exercițiul financiar 2018

(2019/C 426/01)

CUPRINS

	<i>Pagina</i>
Acronime	3
CAPITOLUL 1: ÎNTEPRINDERILE COMUNE ALE UE ȘI AUDITUL CURȚII	4
INTRODUCERE	4
ÎNTEPRINDERILE COMUNE ALE UE	4
Parteneriatele public-privat, un instrument puternic în serviciul cercetării și al inovării în Europa	4
ÎNTEPRINDERILE COMUNE CARE FUNCȚIONEAZĂ SUB EGIDA PROGRAMELOR-CADRU PENTRU CERCETARE	5
Întreprinderile comune din cadrul programului Orizont 2020	6
O întreprindere comună funcționează sub egida EURATOM	7
Sediile întreprinderilor comune se află pe teritoriul Uniunii Europene	8
Întreprinderile comune funcționează după modele de guvernare bipartită sau tripartită	9
Activitățile de cercetare ale întreprinderilor comune sunt finanțate atât de UE, cât și de partenerii din industrie și din sectorul cercetării	11
Comisia efectuează evaluări intermediare și evaluări finale	12
Mecanismele bugetare și cele de descărcare de gestiune sunt asemănătoare pentru toate întreprinderile comune	12
AUDITUL CURȚII	13
Mandatul Curții acoperă auditul conturilor anuale și al operațiunilor întreprinderilor comune	13
Auditul Curții evidențiază și abordează principalele riscuri identificate	13
CAPITOLUL 2: PREZENTARE GENERALĂ A REZULTATELOR AUDITULUI	15
INTRODUCERE	15
REZULTATELE AUDITULUI ANUAL DESFĂȘURAT CU PRIVIRE LA ÎNTEPRINDERILE COMUNE PENTRU EXERCITIUL FINANCIAR 2018 SUNT PER ANSAMBLU POZITIVE	15
Au fost exprimate opinii „favorabile” cu privire la fiabilitatea conturilor pentru toate întreprinderile comune	15
Au fost exprimate opinii „favorabile” cu privire la legalitatea și regularitatea operațiunilor de venituri subiacente conturilor pentru toate întreprinderilor comune	16

Au fost exprimate opinii „favorabile” cu privire la legalitatea și regularitatea plăților subiacente conturilor pentru toate întreprinderile comune	16
Observațiile Curții abordează domenii în care se pot aduce îmbunătățiri	16
Întreprinderile comune dau curs constatărilor de audit formulate în anii anteriori	22
REZULTATE DE AUDIT DIN ALTE DOCUMENTE RECENTE PUBLICATE DE CURTE CARE FAC REFERIRE LA ÎNTREPRINDERILE COMUNE	23
CAPITOLUL 3: DECLARAȚIILE DE ASIGURARE CU PRIVIRE LA ÎNTREPRINDERILE COMUNE ALE UE	24
3.1. Informații în sprijinul declarațiilor de asigurare	24
ÎNTREPRINDERI COMUNE CARE IMPLEMENTEAZĂ PROGRAME-CADRU ALE UE	26
3.2. Întreprinderea comună de cercetare în domeniul managementului traficului aerian în contextul cerului unic european (SESAR)	26
3.3. Întreprinderea comună Clean Sky (Clean Sky)	32
3.4. Întreprinderea comună referitoare la inițiativa privind medicamentele inovatoare (IMI)	37
3.5. Întreprinderea comună „Pile de combustie și hidrogen” (FCH)	42
3.6. Întreprinderea comună „Componente și sisteme electronice pentru o poziție de lider a Europei” (ECSEL)	47
3.7. Întreprinderea comună pentru bioindustrii (BBI)	52
3.8. Întreprinderea comună Shift2Rail (S2R)	57
ÎNTREPRINDEREA COMUNĂ CARE FUNCȚIONEAZĂ SUB EGIDA EURATOM	62
3.9. Întreprinderea comună europeană pentru ITER și pentru dezvoltarea energiei de fuziune (F4E)	62

Acronime

Această listă include acronimele întreprinderilor comune ale UE și ale altor organisme ale UE care fac obiectul prezentului raport.

Acronim	Denumirea completă
AESA	Agenția Uniunii Europene pentru Siguranță a Aviației
ARTEMIS	Întreprinderea comună ARTEMIS pentru punerea în aplicare a inițiativei tehnologice comune privind sistemele informatice integrate
BBI	Întreprinderea comună pentru bioindustrii
CAS	Serviciul comun de audit (<i>Common Audit Service</i>) al DG RTD din cadrul Comisiei Europene
CFM	Cadru financiar multianual
Clean Sky	Întreprinderea comună Clean Sky
DG RTD	Direcția Generală Cercetare și Inovare
ECSEL	Întreprinderea comună pentru componente și sisteme electronice
EIT	Institutul European de Inovare și Tehnologie
ENIAC	Consiliul consultativ pentru Inițiativa europeană în domeniul nanoelectronicii
EUAN	Rețeaua agențiilor Uniunii Europene
Euratom	Comunitatea Europeană a Energiei Atomice
EUROHPC	Întreprinderea comună pentru calculul european de înaltă performanță
EVM	Analiză a valorii dobândite (<i>Earned Value Management</i>)
F4E	Întreprinderea comună pentru dezvoltarea energiei de fuziune
FCH	Întreprinderea comună „Pile de combustie și hidrogen”
IFAC	Federația Internațională a Contabililor (<i>International Federation of Accountants</i>)
IMI	Întreprinderea comună pentru punerea în aplicare a inițiativei tehnologice comune privind medicamentele inovatoare
INTOSAI	Organizația Internațională a Instituțiilor Supreme de Audit
ISA	Standardele internaționale de audit ale IFAC
ISSAI	Standardele internaționale ale INTOSAI
ITER	Reactorul termonuclear experimental internațional (<i>International Thermonuclear Experimental Reactor</i>)
MIE	Mecanismul pentru interconectarea Europei
Orizont 2020	Programul-cadru pentru cercetare și inovare (2014-2020) – Orizont 2020
P2P	Parteneriat public-public
PC7	Al șaptelea program-cadru pentru cercetare și dezvoltare tehnologică (2007-2013)
PMO	Oficiul pentru Administrarea și Plata Drepturilor Individuale
S2R	Întreprinderea comună Shift2Rail (inițiativa europeană în sectorul feroviar)
SESAR	Întreprinderea comună de cercetare în domeniul managementului traficului aerian în contextul cerului unic european
TEN-T	Programul pentru Rețeaua transeuropeană de transport

CAPITOLUL 1

ÎNTRINDERILE COMUNE ALE UE ȘI AUDITUL CURȚII

INTRODUCERE

1.1. Curtea de Conturi Europeană (Curtea) a fost instituită prin Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ca auditor extern al finanțelor Uniunii Europene (UE). În această calitate, Curtea îndeplinește rolul de gardian independent al intereselor financiare ale cetățenilor Uniunii, contribuind în special la îmbunătățirea gestiunii financiare a UE. Mai multe informații cu privire la activitatea desfășurată de Curte sunt disponibile în rapoartele de activitate ale instituției, în rapoartele anuale privind execuția bugetului UE, în rapoartele speciale, în analizele panoramice și în avizele sale privind texte legislative noi sau actualizate ale UE ori alte decizii cu impact pentru gestiunea financiară.

1.2. În cadrul acestui mandat, Curtea procedează la o examinare anuală a conturilor întreprinderilor comune ale UE din domeniul cercetării, precum și a operațiunilor subiacente acestor conturi.

1.3. Acest raport prezintă rezultatele auditului desfășurat de Curte cu privire la întreprinderile comune ale UE din domeniul cercetării (denumite în continuare, în mod colectiv, „întreprinderile comune”) pentru exercițiul financiar 2018. Raportul este structurat după cum urmează:

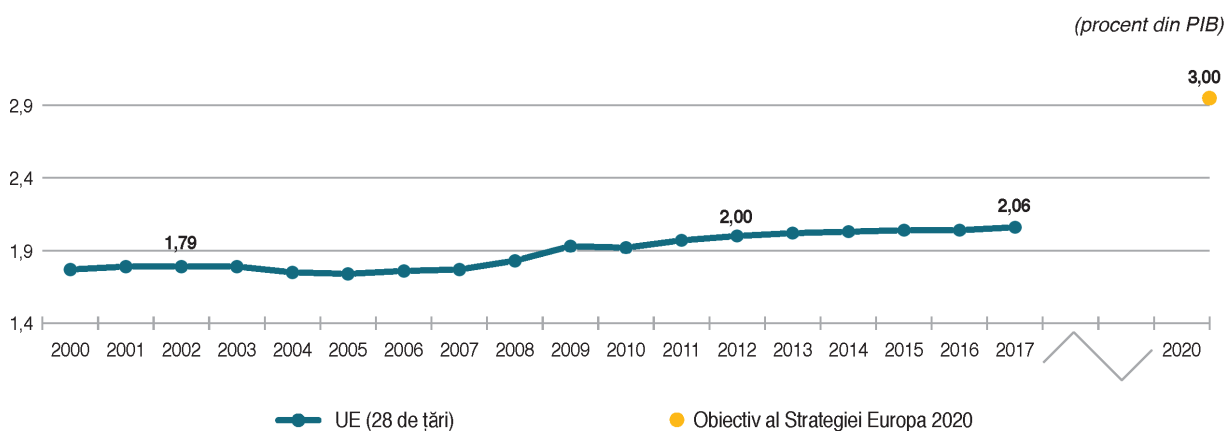
- capitolul 1 descrie întreprinderile comune și natura auditului efectuat de Curte;
- capitolul 2 prezintă rezultatele globale ale auditului;
- capitolul 3 conține, pentru fiecare dintre cele opt întreprinderi comune, câte o declarație de asigurare, însoțită de opiniile și observațiile Curții în primul rând cu privire la fiabilitatea conturilor întreprinderilor comune și, în al doilea rând, cu privire la legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente.

ÎNTRINDERILE COMUNE ALE UE

Parteneriatele public-privat, un instrument puternic în serviciul cercetării și al inovării în Europa

1.4. Unul dintre principalele obiective ale UE este de a încuraja niveluri tot mai mari de investiții în cercetare, cu scopul de a furniza un stimulente pentru competitivitatea UE. Unul dintre cele cinci obiective-cheie ale Strategiei Europa 2020, adoptată în 2010, este de a alocă 3 % din produsul intern brut (PIB) al UE pentru activități de cercetare și dezvoltare (a se vedea figura 1.1).

Figura 1.1

Cheltuielile interne brute pentru cercetare și dezvoltare, UE-28, 2000-2017

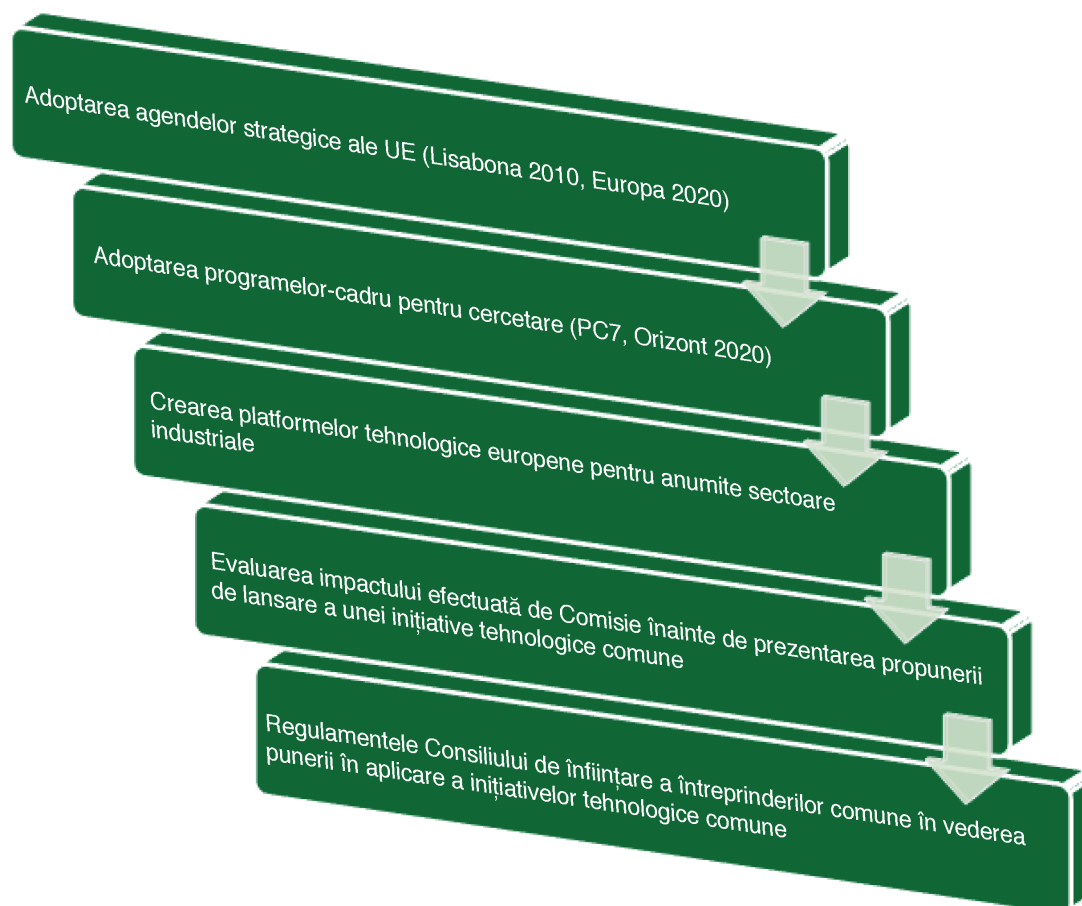
Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor Eurostat, iunie 2019.

1.5. Deși progresele în vederea atingerii obiectivului de 3 % au fost lente, Comisia Europeană a reînnoit accentul pe transformarea expertizei științifice din Europa în produse și servicii care să poată fi comercializate. Un element central consta în unirea forțelor cu sectorul privat și cu statele membre, astfel încât să se obțină rezultate pe care o țară sau o întreprindere este mai puțin probabil să le poată obține singură.

1.6. În iunie 2005, Comisia a prezentat raportul intitulat *Fostering Public-Private R&D Partnerships to Boost Europe's Industrial Competitiveness*, în care face apel la crearea unor inițiative tehnologice comune ca programe special concepute cu scopul de a pune în aplicare agende de cercetare strategice și specifice fiecărei industrii, sub forma juridică a unor întreprinderi comune (a se vedea figura 1.2).

Figura 1.2

De la agende strategice ale UE la întreprinderi comune

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

ÎNTEPRINDERILE COMUNE CARE FUNCȚIONEAZĂ SUB EGIDA PROGRAMELOR-CADRU PENTRU CERCETARE

1.7. Întreprinderile comune sunt parteneriate stabilite între Comisie și industria de profil, în unele cazuri fiind implicată și comunitatea de cercetare. Ele urmăresc să aducă mai aproape de piață rezultatele proiectelor din domenii strategice de cercetare și inovare, precum și să amelioreze conexiunea dintre cercetare și dezvoltarea societală. Întreprinderile comune sunt constituite fie în temeiul articolului 187 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, fie în temeiul articolelor 45-51 din Tratatul de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice (cum este cazul întreprinderii comune F4E).

1.8. Întreprinderile comune sunt o formă de parteneriat public-privat cu personalitate juridică. Membrul din sectorul public este, de regulă, Uniunea Europeană (reprezentată de Comisie), iar membrii privați provin din industria de profil și, în unele cazuri, din domeniul cercetării. Există și alte tipuri de parteneri (state participante, organizații internaționale). Întreprinderile comune adoptă propriile agende în materie de cercetare și acordă finanțare în principal prin intermediul unor cereri deschise de propuneri. O excepție în acest sens o constituie F4E, o întreprindere comună responsabilă pentru furnizarea contribuției Europene la ITER, cel mai mare parteneriat științific din lume, care urmărește să demonstreze că fuziunea este o sursă viabilă și sustenabilă de energie.

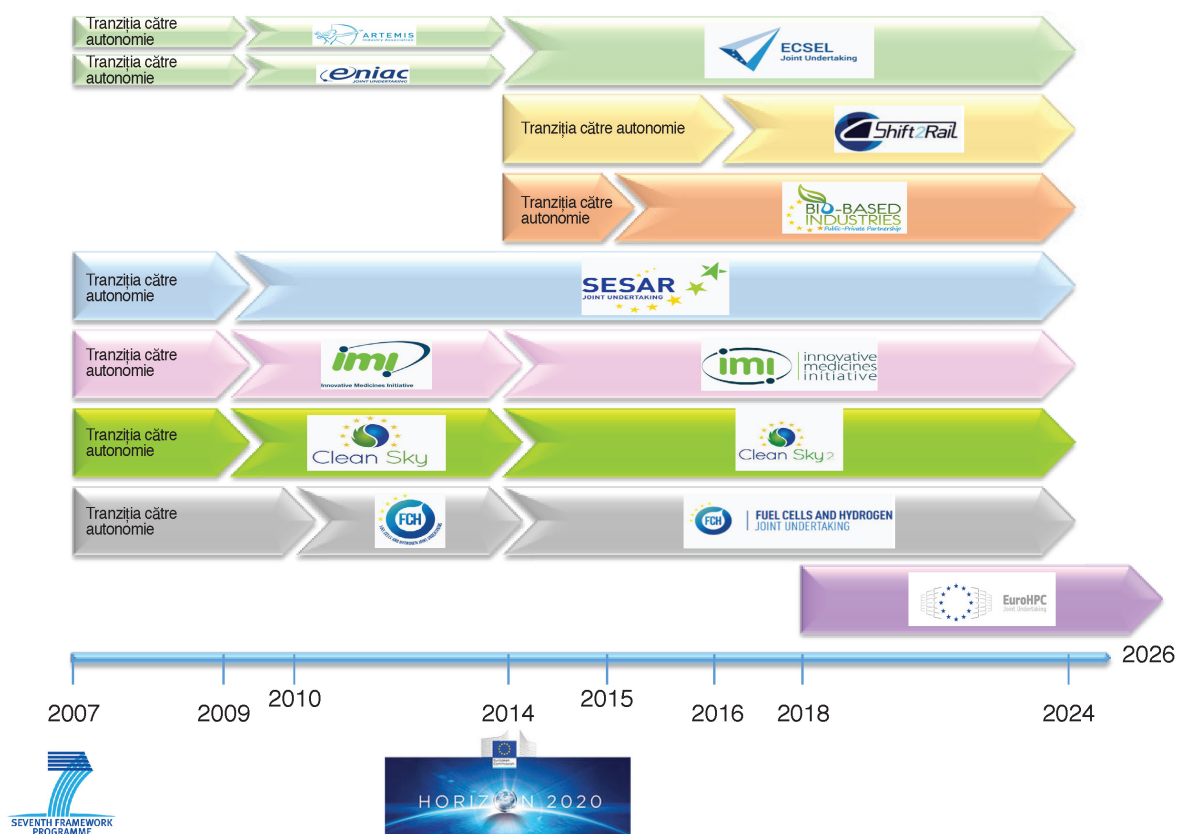
1.9. Întreprinderile comune au o vizibilitate foarte mare, precum și o influență considerabilă în domenii importante ale vieții cotidiene a cetățenilor europeni, cum ar fi transporturile, energia, sănătatea, bioeconomia și economia digitală. În prezentul raport, Curtea face referire la întreprinderile comune specifice utilizând acronimele lor, a căror listă poate fi găsită la începutul raportului.

1.10. În cadrul programului PC7, Consiliul, la propunerea Comisiei, a adoptat regulamentele prin care au fost create primele șase întreprinderi comune: întreprinderea comună privind cercetarea în domeniul managementului traficului aerian în contextul cerului unic european (SESAR), Clean Sky, inițiativa privind medicamentele inovatoare (IMI), întreprinderea comună „Pile de combustie și hidrogen” (FCH), întreprinderea comună pentru nanoelectronică (ENIAC) și întreprinderea comună pentru sisteme integrate (ARTEMIS).

1.11. Perioada de funcționare a tuturor întreprinderilor comune instituite în cadrul PC7 a fost prelungită în 2014 pentru încă 10 ani în programul Orizont 2020 (mai exact, până în 2024). Contribuția financiară globală a UE la întreprinderile comune s-a dublat. De asemenea, au mai fost create două noi întreprinderi comune – cea pentru bioindustrii (BBI) și întreprinderea comună Shift2Rail (S2R) – în timp ce ARTEMIS și ENIAC au fuzionat pentru a forma o singură întreprindere comună, numită „Componente și sisteme electronice pentru o poziție de lider a Europei” (ECSEL) (a se vedea figura 1.3).

Figura 1.3

Evoluția întreprinderilor comune europene

Sursa: Comisia Europeană, pe baza regulamentelor Consiliului de înființare a întreprinderilor comune (figură modificată de Curtea de Conturi Europeană).

Întreprinderile comune din cadrul programului Orizont 2020

1.12. Aceste întreprinderi comune implementează părți specifice ale programului Orizont 2020 în domeniul transporturilor (Clean Sky 2, Shift2Rail și SESAR), al transporturilor/energiei (FCH2), al sănătății (IMI 2), al bioindustriilor (BBI), precum și în domeniul componentelor și sistemelor electronice (ECSEL). Obiectivele principale ale fiecărei întreprinderi comune sunt prezentate împreună cu declarațiile de asigurare aferente în capitolul 3.

1.13. Întreprinderea comună Clean Sky dezvoltă generații noi de avioane mai ecologice. Printre realizările sale principale se numără demonstratorul de rotor deschis, aripi laminare, palete de rotor inovatoare și un motor cu compresie mare pentru elicoptere ușoare, senzori inovatori detectori de jivraj și sisteme de avionică avansate.

1.14. Obiectivul întreprinderii comune pentru inițiativa privind medicamentele inovatoare (IMI) este de a accelera dezvoltarea de medicamente inovatoare, în special în domeniile în care există nevoi medicale sau sociale pentru care nu s-au găsit încă soluții. Principalele realizări obținute de IMI până în prezent includ o rețea paneuropeană formată din sute de spitale și laboratoare, care urmărește să accelereze dezvoltarea de noi antibiotice, teste menite să îmbunătățească siguranța medicamentelor, o nouă abordare a trialurilor clinice aplicate în tratamentul demenței, precum și o mai bună înțelegere a cauzelor care stau la baza unor boli precum diabetul, artrita reumatoidă și astmul bronșic sever.

1.15. Întreprinderea comună Shift2Rail (S2R) vizează să obțină inovații în sectorul feroviar care să contribuie la realizarea spațiului feroviar unic european. Printre obiectivele sale principale se numără înjumătățirea costului pe ciclul de viață al transportului feroviar, dublarea capacității feroviare și sporirea fiabilității și a punctualității cu până la 50 %.

1.16. Întreprinderea comună de cercetare în domeniul managementului traficului aerian în contextul cerului unic european (SESAR) dezvoltă următoarea generație de management al traficului aerian. Printre realizările sale principale obținute până în prezent se numără primul zbor din lume în patru dimensiuni (3D + timp), servicii de control al traficului aerian furnizate de la distanță, libertatea de planificare/replanificare a rutei pentru a reduce durata zborului și emisiile generate de combustibili, precum și schimbul fluidizat de informații între toți furnizorii și utilizatorii de informații privind managementul traficului aerian.

1.17. Întreprinderea comună „Pile de combustie și hidrogen” (FCH) dezvoltă soluții ecologice pentru transporturi, energie și stocarea energiei. Printre realizările sale principale de până acum se numără dezvoltarea de autobuze care funcționează pe bază de pile de combustie pentru un transport public ecologic; crearea unui lanț valoric în UE pentru ansamblurile de pile de combustie, cu performanțe ameliorate și cu costuri reduse; dezvoltarea tehnicii electrolizei pentru producția ecologică de hidrogen; dezvoltarea și comercializarea unităților de microgenerare rezidențială; precum și ameliorarea performanței și a durabilității materialelor și reducerea costurilor cu componentele și sistemele. De asemenea, FCH a lansat „Inițiativa pentru regiuni”, căreia i s-au alăturat peste 90 de regiuni și orașe și 55 de parteneri din sectorul industrial. Această inițiativă urmărește să încurajeze sinergiile și eforturile de specializare inteligentă în Europa.

1.18. Întreprinderea comună pentru bioindustrii (BBI) implementează un program de activități de cercetare și inovare în Europa menite să evalueze disponibilitatea resurselor biologice regenerabile care pot fi utilizate pentru producerea de biomateriale, urmărind să sprijine, plecând de la această bază, crearea de lanțuri valorice bioeconomice durabile. Printre realizările sale principale obținute până în prezent se numără producerea unei game de bioproduse inovatoare, în vederea creării unei comunități noi care să reunească părțile interesate din cadrul lanțurilor valorice bioeconomice.

1.19. Întreprinderea comună „Componente și sisteme electronice pentru o poziție de lider a Europei” (ECSEL) finanțează proiecte de cercetare, dezvoltare și inovare vizând capacitățile de proiectare și de fabricare a produselor electronice. Printre realizările sale principale obținute până în prezent se numără CESAR (metode și procese eficiente din punctul de vedere al costurilor pentru sisteme integrate cu relevanță pentru siguranță – *Cost-Efficient methods and processes for Safety Relevant embedded systems*), care a avut un impact semnificativ asupra industriei europene a sistemelor integrate, și E3Car, care a depășit obstacolele principale care împiedicau utilizarea de componente semiconductoare avansate pentru vehiculele electrice.

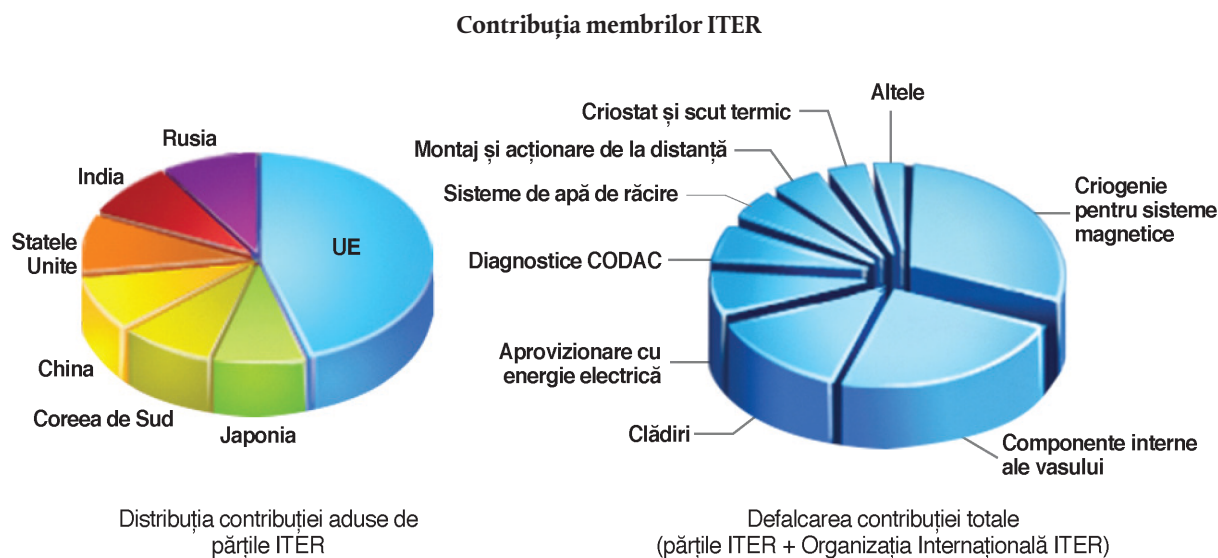
1.20. Întreprinderea comună pentru calculul european de înaltă performanță (EuroHPC) este cea mai recentă întreprindere comună, înființată de Consiliu în noiembrie 2018. Este o inițiativă comună între UE și alte țări europene, al cărei scop este de a dezvolta un ecosistem de supercalcul de clasă mondială în Europa. EuroHPC va rămâne în activitate până la sfârșitul anului 2026. Curtea va efectua pentru prima dată auditul conturilor acestei întreprinderi comune în 2020.

O întreprindere comună funcționează sub egida EURATOM

1.21. Proiectul ITER (inițial, Reactorul termonuclear experimental internațional) a fost lansat în mod oficial în 1988. Activitățile de concepere și proiectare din cadrul acestui proiect sunt în curs de mai mulți ani. La 21 noiembrie 2006, participanții la proiect au convenit în mod oficial să construiască și să exploateze o instalație experimentală care să demonstreze viabilitatea științifică a fuziunii ca sursă de energie durabilă în viitor. Acordul ITER a intrat în vigoare la 24 octombrie 2007, dată la care a fost creată din punct de vedere juridic Organizația ITER. Sediul organizației se află la Saint-Paul-lès-Durance (Franța), instalațiile principale de fuziune fiind construite la Cadarache (Franța).

1.22. Proiectul implică șapte parteneri globali: UE, reprezentată de Comunitatea Europeană a Energiei Atomice (Euratom), Statele Unite, Rusia, Japonia, China, Coreea de Sud și India. Asumându-și 45 % din costurile de construcție, Europa se află în fruntea acestui proiect, 80 % din acest procent fiind finanțat de la bugetul UE și 20 % fiind finanțat de Franța, în calitate de țară-gazdă a ITER. Procentul care revine fiecăruia dintre ceilalți membri ai ITER este de aproximativ 9 %. Această distribuție a costurilor se va schimba în faza operațională, când Uniunii Europene îi vor reveni 34 % din costuri (a se vedea figura 1.4).

Figura 1.4

Sursa: F4E.

1.23. Construcția ITER presupune fabricarea unui număr de peste 10 milioane de componente în fabrici din întreaga lume. Aproximativ 75 % din investițiile ITER sunt alocate pentru crearea de noi cunoștințe, precum și pentru producerea unor materiale și tehnologii de ultimă generație. Se oferă astfel industriilor și IMM-urilor europene de înaltă tehnologie o oportunitate valoroasă de a inova și de a dezvolta produse derivate care să fie exploatate în afara fuziunii (cum ar fi în sectorul energetic mai larg, în sectorul aviației și în cel al instrumentelor de înaltă tehnologie, de exemplu scanere cu rezonanță magnetică nucleară).

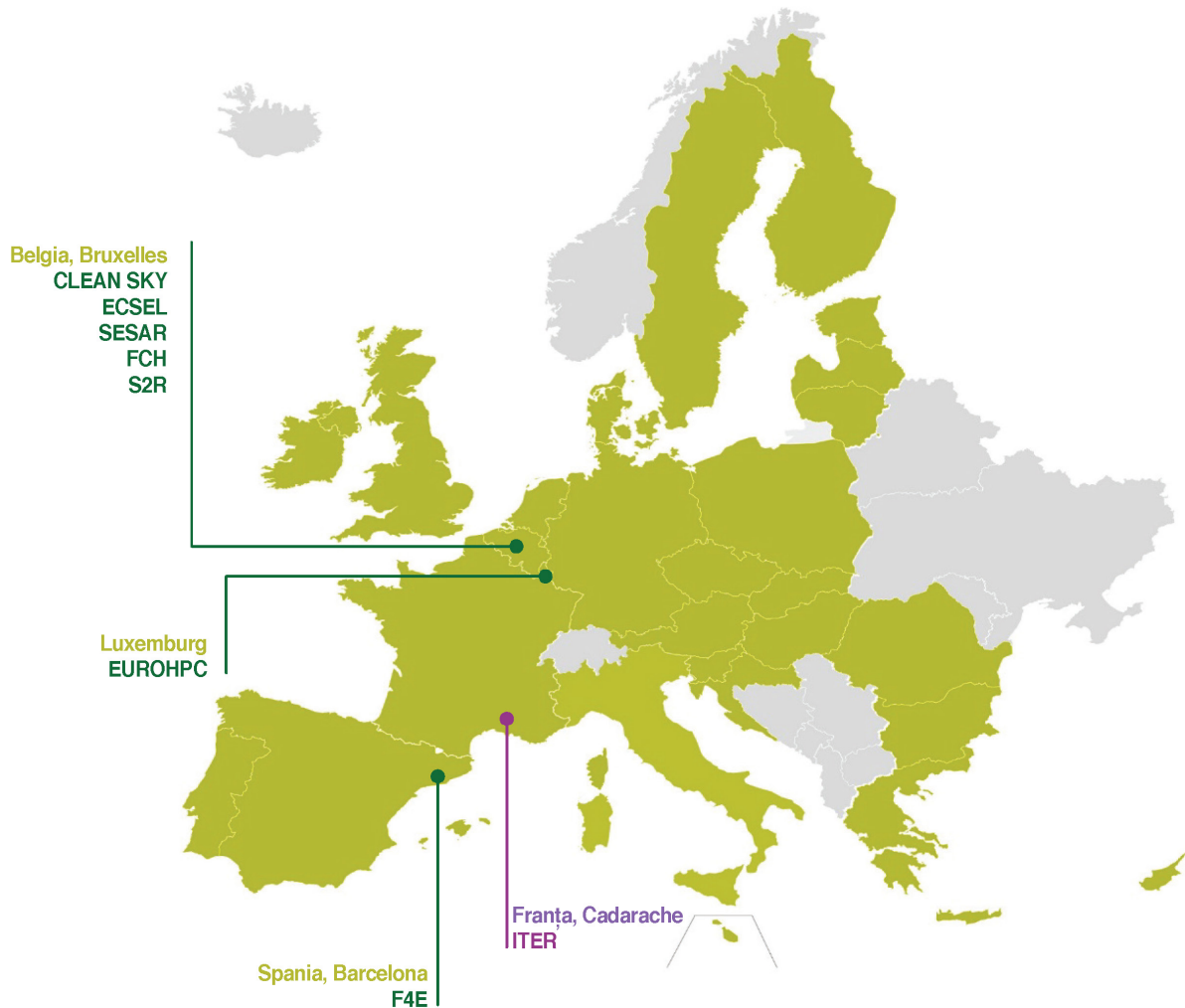
1.24. Întreprinderea comună F4E este responsabilă pentru contribuția europeană la proiectul ITER. Ca obiective principale, aceasta urmărește să asigure contribuția Euratom la ITER, precum și activitățile din cadrul abordării extinse desfășurate împreună cu Japonia în vederea producerii rapide a energiei de fuziune. De asemenea, F4E pregătește și coordonează un program de activități în vederea pregătirii pentru construirea unui reactor de fuziune experimental și a instalațiilor conexe, inclusiv a Centrului internațional de iradiere a materialelor de fuziune.

Sediile întreprinderilor comune se află pe teritoriul Uniunii Europene

1.25. Șapte întreprinderi comune (Clean Sky, S2R, SESAR, FCH, IMI, BBI și ECSEL) își au sediul la Bruxelles. Sediul EuroHPC se află la Luxemburg.

1.26. F4E își are sediul la Barcelona, Spania. ITER (Reactorul termonuclear experimental internațional), la care Uniunea Europeană contribuie prin intermediul F4E, este construit în prezent lângă instalația Cadarache de la Saint-Paul-lès-Durance, în regiunea Provence, în sudul Franței (a se vedea figura 1.5).

Figura 1.5

Întreprinderile comune în Uniunea Europeană

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

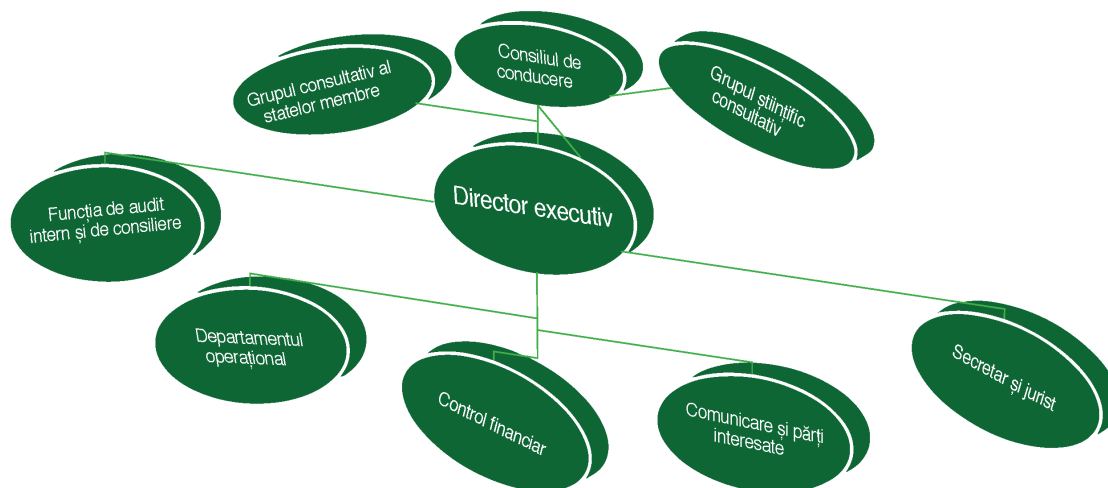
Întreprinderile comune funcționează după modele de guvernare bipartită sau tripartită

1.27. Deși au aceeași structură juridică, întreprinderile comune au caracteristici individuale specifice, care se explică prin faptul că ele se ocupă de inovare și cercetare în diferite sectoare, articulate în jurul unor piețe diferite. Majoritatea urmează un model bipartit, în care Comisia și industria de profil (și, în unele cazuri, comunitatea de cercetare) sunt reprezentate în consiliul de conducere și contribuie la activitățile întreprinderii comune în cauză (SESAR, Clean Sky, IMI, FCH, BBI și S2R). Celelalte întreprinderi comune urmează un model tripartit, în care statele membre, Comisia și industria de profil fac parte din consiliul de conducere și contribuie la activitățile întreprinderii comune (ECSEL și EuroHPC).

1.28. Figura 1.6 ilustrează structura generală de guvernare a întreprinderilor comune.

Figura 1.6

Structura generală de guvernare a întreprinderilor comune

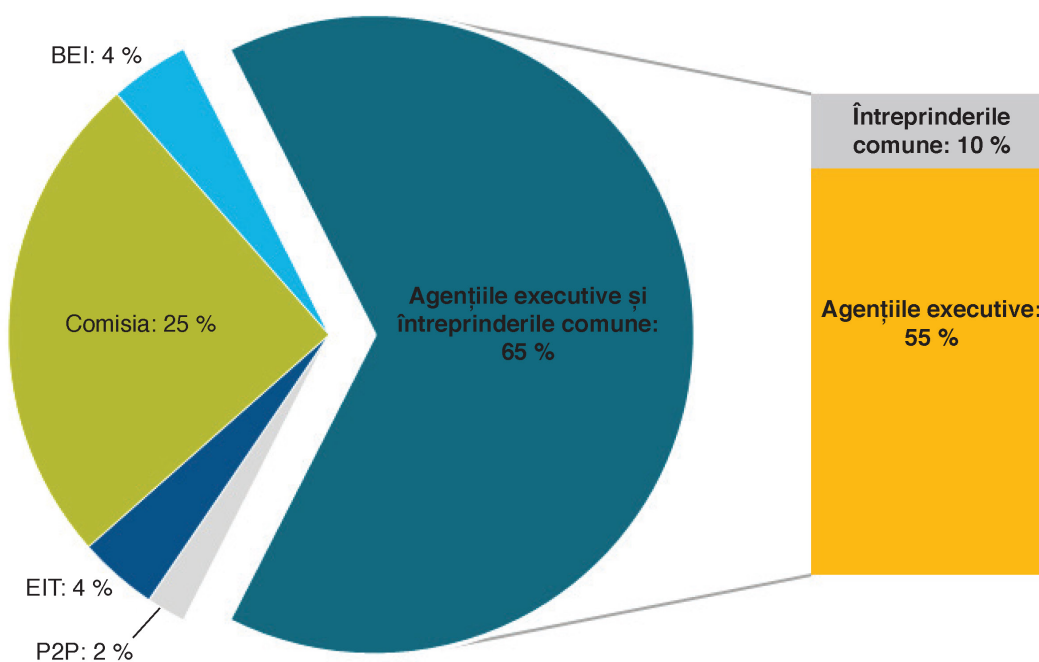

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

1.29. Pe durata cadrului financiar multianual (CFM), întreprinderile comune gestionează aproximativ 10 % – sau 7,2 miliarde de euro – din bugetul global aferent programului Orizont 2020, astfel cum se arată în figura 1.7. Trebuie remarcat însă că finanțarea UE în valoare de 7,2 miliarde de euro mobilizează aproximativ 17 miliarde de euro prin proiecte de cercetare și inovare în domeniile acoperite de programul Orizont 2020 care sunt delegate întreprinderilor comune.

Figura 1.7

Pondere din bugetul programului Orizont 2020, în funcție de organismul de implementare

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor Comisiei Europene.

Activitățile de cercetare ale întreprinderilor comune sunt finanțate atât de UE, cât și de partenerii din industrie și din sectorul cercetării

1.30. Toți membrii contribuie la finanțarea activităților de cercetare și de inovare ale întreprinderilor comune. Pe de o parte, Comisia pune la dispoziție fonduri în numerar din PC7 și din programul Orizont 2020 cu titlu de cofinanțare din partea UE pentru proiectele de inovare și de cercetare ale întreprinderilor comune. SESAR primește finanțare și prin programul pentru Rețeaua transeuropeană de transport (TEN-T). Pe de altă parte, partenerii din industrie și din sectorul cercetării aduc contribuții în natură prin implementarea proiectelor de cercetare și de inovare ale întreprinderilor comune. Atât Comisia, cât și partenerii privați furnizează contribuții în numerar egale la finanțarea costurilor administrative ale întreprinderilor comune.

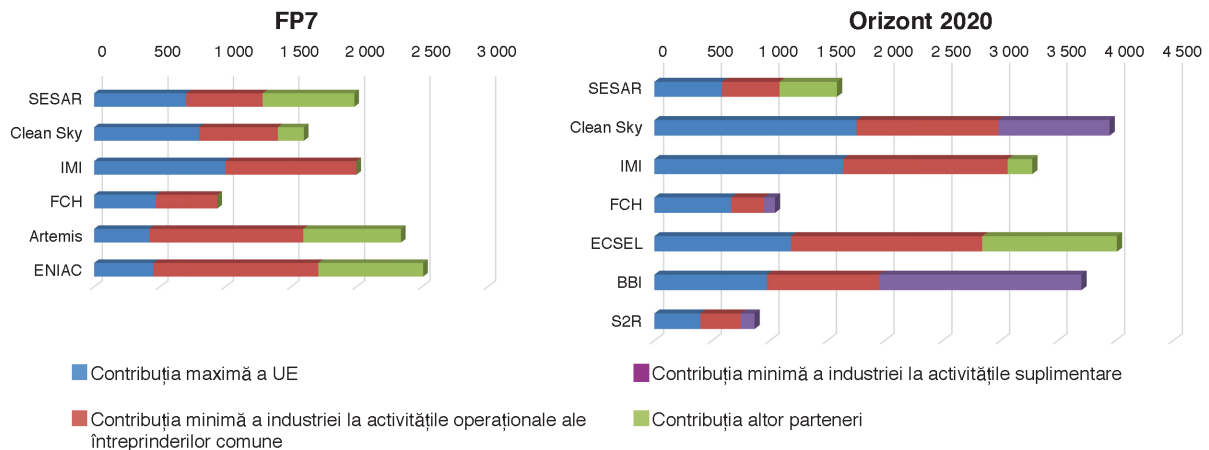
1.31. Pentru activitățile desfășurate de întreprinderile comune în cadrul PC7, valoarea contribuțiilor în natură care trebuie puse la dispoziție de partenerii din industrie trebuie să fie egală cu valoarea cofinanțării din partea UE pentru proiectele de cercetare și de inovare din cadrul PC7.

1.32. Pentru activitățile desfășurate de întreprinderile comune în cadrul programului Orizont 2020, regulamentele de instituire corespunzătoare fiecărei întreprinderi comune definesc atât valoarea contribuțiilor în numerar ale UE, cât și valoarea contribuțiilor în natură pe care membrii privați trebuie să le aducă la proiectele de inovare și de cercetare din cadrul Orizont 2020, după cum se arată în figura 1.8.

Figura 1.8

Contribuțiile membrilor pe parcursul duratei de viață a întreprinderii comune

(în milioane de euro)

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

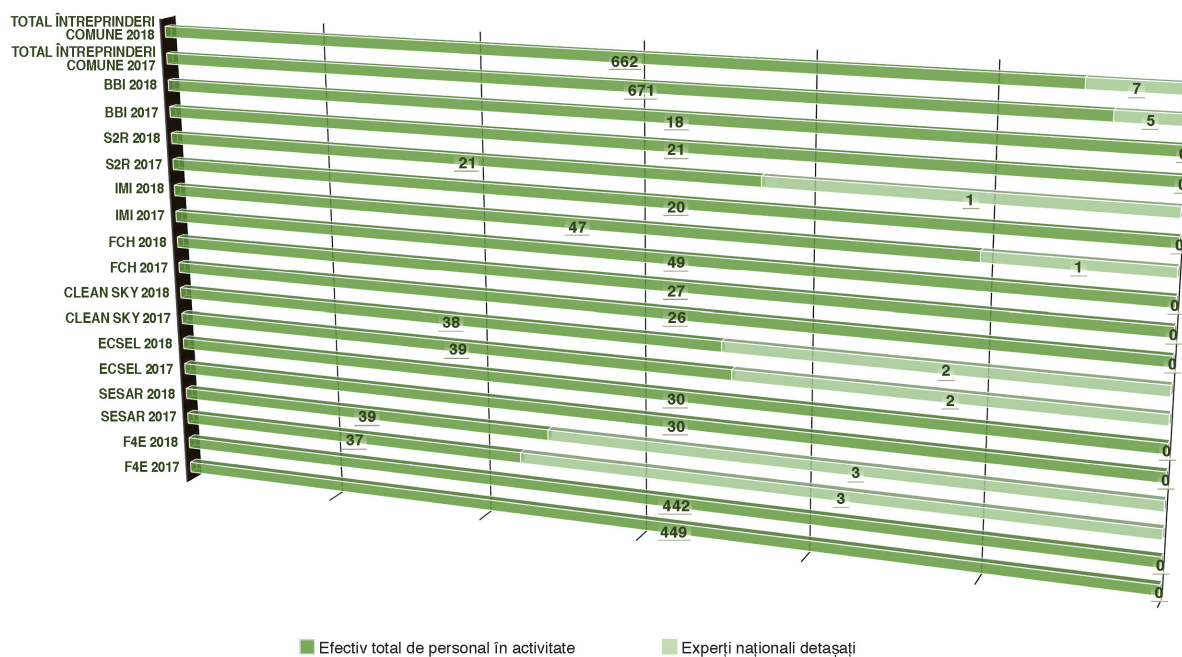
1.33. Există două tipuri de contribuții din partea membrilor din industrie. În cazul tuturor întreprinderilor comune, aceștia trebuie să contribuie cu o sumă minimă la costurile totale ale proiectelor de cercetare și de inovare derulate de întreprinderile comune respective. Contribuția lor este definită ca diferența dintre costul total al proiectului și cofinanțarea din partea UE. În cazul a patru întreprinderi comune (Clean Sky, FCH, BBI și S2R), membrii privați trebuie să pună la dispoziție contribuții minime în natură și pentru așa-numitele „activități suplimentare”, care se desfășoară în afara programelor de activitate ale întreprinderilor comune, dar sunt incluse în sfera obiectivelor acestora din urmă.

1.34. Pentru 2018, bugetul total pentru plăți al celor șapte întreprinderi comune care implementează activități în cadrul programelor pentru cercetare a fost de 1,2 miliarde de euro (2017: 1,2 miliarde de euro). În cazul F4E, acest buget a fost de 0,8 miliarde de euro (2017: 0,85 miliarde de euro).

1.35. La sfârșitul exercițiului 2018, efectivul de personal al întreprinderilor comune care își desfășoară activitatea în cadrul programului Orizont 2020 număra 220 de angajați (funcționari permanenți, agenți temporari și agenți contractuali), la care se adaugă 7 experți naționali detașați (2017: 222 de angajați și 5 experți naționali detașați). Personalul F4E număra 442 de angajați (2017: 449). Numărul de posturi ocupate în cadrul întreprinderilor comune în 2017 și în 2018 este ilustrat în figura 1.9.

Figura 1.9

Numărul de posturi efectiv ocupate în cadrul întreprinderilor comune (2017 și 2018)

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

Comisia efectuează evaluări intermediare și evaluări finale

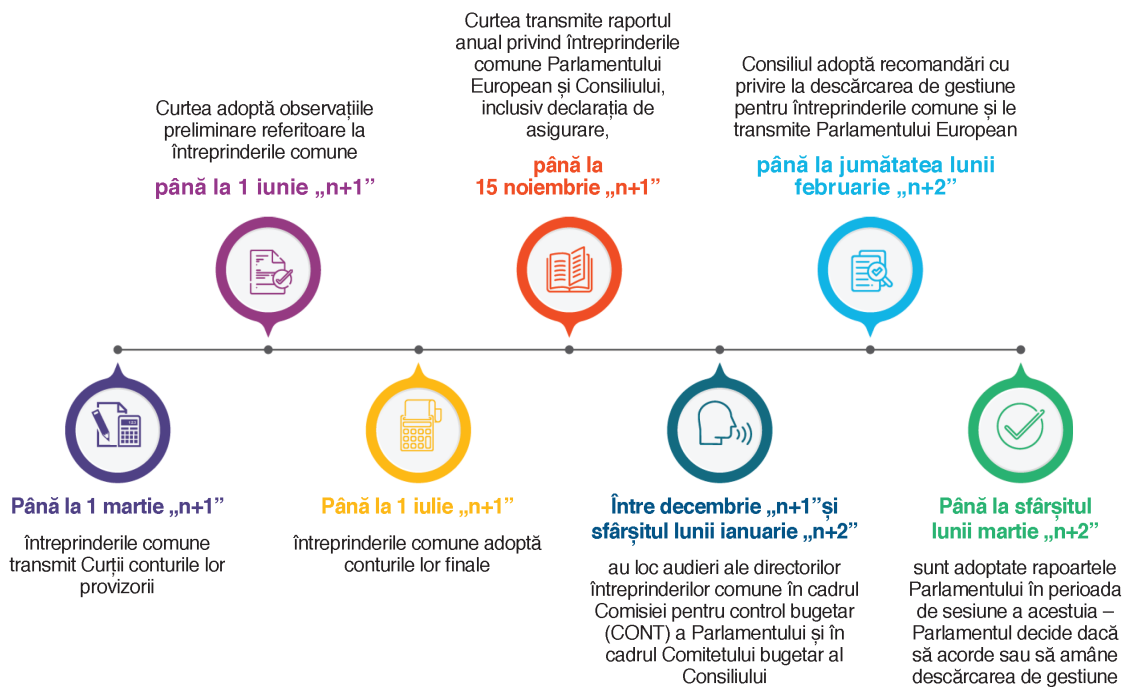
1.36. În conformitate cu regulamentele Consiliului de instituire a întreprinderilor comune, Comisia a efectuat, în 2017, evaluarea finală a performanței acestora în cadrul PC7, precum și evaluările intermediare ale performanței lor în cadrul Orizont 2020.

1.37. Rezultatele acestor evaluări arată că s-au obținut realizări importante, printre care integrarea cercetării europene, o colaborare interdisciplinară/transsectorială și transfrontalieră mai intensă, o mai bună utilizare a finanțării disponibile și o disponibilitate mai mare a rezultatelor activităților de cercetare.

Mecanismele bugetare și cele de descărcare de gestiune sunt asemănătoare pentru toate întreprinderile comune

1.38. În ceea ce privește întreprinderile comune, Parlamentul European și Consiliul sunt responsabile pentru procedurile bugetare și de descărcare de gestiune anuale. Calendarul procedurii de descărcare de gestiune este prezentat în figura 1.10.

Figura 1.10

Procedura anuală de descărcare de gestiune

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

AUDITUL CURȚII

Mandatul Curții acoperă auditul conturilor anuale și al operațiunilor întreprinderilor comune

1.39. În conformitate cu prevederile articolului 287 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), Curtea a auditat:

- conturile tuturor celor opt întreprinderi comune pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2018; și
- legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente acestor conturi.

1.40. Pe baza rezultatelor auditului pe care l-a desfășurat, Curtea furnizează Parlamentului European și Consiliului o declarație de asigurare, per întreprindere comună, cu privire la fiabilitatea conturilor întreprinderii comune respective și la legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente acestora. Acolo unde este cazul, aceste declarații de asigurare sunt completate cu observații importante de audit (a se vedea *capitolul 3*).

1.41. În conformitate cu articolul 208 alineatul (4) și cu articolul 209 alineatul (2) din Regulamentul financiar al UE, auditul fiabilității conturilor tuturor întreprinderilor comune a fost externalizat unor societăți de audit externe independente. În conformitate cu standardele internaționale de audit, Curtea a examinat calitatea activităților desfășurate de aceste societăți de audit externe și a obținut o asigurare suficientă că activitățile respective puteau servi ca bază pentru formularea opiniilor sale de audit privind fiabilitatea conturilor anuale ale întreprinderilor comune pentru exercițiul 2018.

Auditul Curții evidențiază și abordează principalele riscuri identificate

1.42. Toate auditurile Curții sunt concepute în așa fel încât să încerce să abordeze principalele riscuri identificate. Auditul anual pe 2018 al conturilor întreprinderilor comune și al operațiunilor subiacente a fost efectuat ca răspuns la evaluarea riscurilor realizată de Curte, care este prezentată pe scurt în cele ce urmează.

Riscul la adresa fiabilității conturilor este scăzut spre mediu

1.43. Curtea consideră că, per ansamblu, riscul la adresa fiabilității conturilor este scăzut. Cu toate acestea, din cauza unei schimbări importante intervenite în 2018 în politica contabilă, riscul pentru F4E a fost reevaluat și clasificat ca mediu. Conturile întreprinderilor comune sunt întocmite prin aplicarea normelor contabile adoptate de contabilul Comisiei. Aceste norme se bazează pe standardele de contabilitate pentru sectorul public acceptate la nivel internațional. Numărul de erori semnificative constatate în trecut a fost mic.

Riscul la adresa legalității și regularității veniturilor este scăzut per ansamblu

1.44. Veniturile întreprinderilor comune în 2018 au constat, în principal, în contribuții financiare de la bugetele aferente Orizont 2020 și Euratom ale Comisiei. Conform dispozițiilor din regulamentele întreprinderilor comune, bugetele și veniturile rezultate sunt convenite cu autoritățile bugetare în cadrul procesului bugetar anual.

Riscul la adresa legalității și regularității plăților administrative și a celor privind personalul este scăzut

1.45. Riscul la adresa legalității și regularității plăților a fost considerat ca fiind unul scăzut pentru plățile administrative și pentru cele legate de personal. Salariile sunt administrate de Oficiul de Administrare și Plată a Drepturilor Individuale (PMO) al Comisiei, pe care Curtea îl auditează în cadrul aprecierilor sale specifice privind cheltuielile administrative. În ultimii ani, Curtea nu a identificat erori semnificative în ceea ce privește cheltuielile cu personalul. Riscul la adresa legalității și regularității procedurilor de recrutare era scăzut, în general, dar mediu pentru întreprinderile comune cu o rată ridicată de rotație a personalului.

Riscul la adresa legalității și regularității plăților operaționale este mediu per ansamblu

1.46. În ceea ce privește plățile aferente granturilor, riscul a fost evaluat ca fiind, în general, mediu, deoarece, în cazul plăților intermediare operaționale din cadrul Orizont 2020, certificatele privind situațiile financiare nu sunt solicitate beneficiarului decât pentru plățile finale (principiul încrederii).

1.47. Pentru plățile aferente contractelor și pentru procedurile de achiziții publice, dat fiind numărul limitat de astfel de proceduri derulate de întreprinderile comune, riscul a fost evaluat ca fiind, în general, unul scăzut, însă mediu pentru F4E, care desfășoară în principal proceduri de achiziții complexe pentru contracte cu o valoare ridicată.

Riscul pentru gestiunea bugetară este mediu spre ridicat

1.48. Riscul a fost considerat mediu, în general, deoarece granturile de cercetare au o valoare ridicată și sunt efectuate pe o bază multianuală, dar pentru F4E riscul a fost considerat a fi ridicat, din cauza complexității proiectului ITER, a multiplelor modificări aduse contractelor și a deficiențelor în monitorizarea și planificarea bugetului pentru 2017.

Per ansamblu, riscul la adresa bunei gestiuni financiare este mediu

1.49. În general, acest risc a fost considerat mediu și a fost identificat în principal în legătură cu selecția operată în vederea acordării granturilor și în domeniul achizițiilor publice.

CAPITOLUL 2

PREZENTARE GENERALĂ A REZULTATELOR AUDITULUI

INTRODUCERE

2.1. Acest capitol prezintă o imagine de ansamblu a rezultatelor obținute în urma auditurilor anuale desfășurate de Curte cu privire la întreprinderile comune europene din domeniul cercetării pentru exercițiul financiar 2018, precum și a rezultatelor altor activități de audit realizate de Curte în cursul anului 2018 referitor la întreprinderile comune.

Declarațiile de asigurare (opiniile de audit) cu privire la fiabilitatea conturilor întreprinderilor comune și la legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente acestor conturi, precum și toate aspectele și observațiile care nu pun în discuție aceste opinii sunt prezentate în capitolul 3 al raportului de față.

REZULTATELE AUDITULUI ANUAL DESFĂȘURAT CU PRIVIRE LA ÎNTEPRINDERILE COMUNE PENTRU EXERCIȚIUL FINANCIAR 2018 SUNT PER ANSAMBLU POZITIVE

2.2. În ansamblu, auditul desfășurat de Curte cu privire la conturile anuale ale întreprinderilor comune pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2018 și cu privire la operațiunile subiacente acestor conturi a confirmat rezultatele pozitive raportate de Curte în anii precedenți.

Au fost exprimate opinii „favorabile” cu privire la fiabilitatea conturilor pentru toate întreprinderile comune

2.3. Curtea a emis opinii de audit fără rezerve („favorabile”) cu privire la conturile tuturor întreprinderilor comune. În opinia Curții, aceste conturi prezintă în mod fidel, sub toate aspectele semnificative, situațiile financiare ale întreprinderilor comune la 31 decembrie 2018, precum și rezultatele operațiunilor lor și fluxurile lor de numerar pentru exercițiul încheiat la această dată, în conformitate cu dispozițiile regulamentelor financiare aplicabile și cu normele contabile adoptate de contabilul Comisiei.

Paragrafe de evidențiere a unor aspecte cu privire la contribuția UE la ITER

2.4. La fel ca în anii precedenți, opinia de audit exprimată de Curte cu privire la conturile anuale pentru 2018 ale întreprinderii comune F4E include paragrafe de evidențiere a următoarelor aspecte ⁽¹⁾.

2.5. ITER este un proiect de pionierat care a fost lansat cu scopul de a construi și a exploata o instalație experimentală pentru a demonstra viabilitatea științifică a fuziunii ca sursă de energie durabilă în viitor. În noiembrie 2016, Consiliul ITER ⁽²⁾ a aprobat un scenariu de referință revizuit pentru proiectul ITER, care prevedea că „prima plasmă” ⁽³⁾ trebuie finalizată până în 2025, dată la care ar urma să demareze și faza operațională. Finalizarea fazei de construcție a fost prevăzută pentru 2035. Data stabilită de noul scenariu de referință este considerată a fi cea mai apropiată dată fezabilă din punct de vedere tehnic ⁽⁴⁾. Scenariul anterior de referință, din 2010, estimase că faza de construcție va fi finalizată în 2020 ⁽⁵⁾.

2.6. Întreprinderea comună F4E a recalculat contribuția sa la faza de construcție a proiectului la 12 miliarde de euro (la valorile din 2008), ceea ce reprezintă o creștere în comparație cu suma de 6,6 miliarde de euro (la valorile din 2008) care fusese aprobată de Consiliul UE în 2010 ⁽⁶⁾.

2.7. Aceste estimări nu includ situațiile neprevăzute, deși Comisia a sugerat că ar fi indicat să se prevadă o întârziere de până la 24 de luni în calendarul de implementare a proiectului, precum și o finanțare suplimentară de 10-20 % în buget ⁽⁷⁾.

⁽¹⁾ Un paragraf de evidențiere a unui aspect este utilizat pentru a atrage atenția cititorilor asupra unei chestiuni care, deși nu constituie o denaturare semnificativă în conturi, prezintă o importanță atât de mare încât este esențială pentru înțelegerea conturilor de către utilizatori.

⁽²⁾ Consiliul ITER este organismul de conducere care supervizează activitatea Organizației ITER. Acesta are autoritatea de a numi în funcție personalul de la niveluri de conducere ierarhice superioare, de a modifica regulamentele și de a decide cu privire la bugetul total al proiectului ITER și la participarea unor noi membri la proiect. Consiliul ITER este format din reprezentanți a șapte membri – UE, China, India, Japonia, Coreea de Sud, Rusia și Statele Unite.

⁽³⁾ „Prima plasmă” reprezintă stadiul de construcție a mașinii de fuziune care va permite testarea componentelor esențiale ale acesteia; aceasta desemnează de asemenea stadiul în care începe faza de exploatare.

⁽⁴⁾ Așa cum se arată în cea de a cincea evaluare anuală realizată de către un grup independent de evaluare (31 octombrie 2016) și în raportul din luna decembrie 2016 adresat de managerul de proiect din cadrul întreprinderii comune F4E către Consiliul de administrație.

⁽⁵⁾ COM(2010) 226 final din 4 mai 2010.

⁽⁶⁾ Concluziile Consiliului din 7 iulie 2010 privind situația ITER (ref. 11902/10).

⁽⁷⁾ Capitolul V „ITER: calea de urmat” din COM(2017) 319 final din 14 iunie 2017 [însoțită de documentul de lucru al serviciilor Comisiei: SWD(2017) 232 final din 14 iunie 2017].

2.8. La 29 martie 2017, Regatul Unit a notificat Consiliul European cu privire la decizia sa de a se retrage din Uniunea Europeană și din Euratom. Acest lucru poate avea un efect semnificativ asupra activităților de după 2020 ale întreprinderii comune F4E și asupra proiectului ITER. Acordul actual privind retragerea Regatului Unit din Uniunea Europeană nu garantează decât finanțarea legată de Euratom (incluzând ITER) până la sfârșitul anului 2020. Pentru perioada de după 2020, în eventualitatea unui scenariu fără niciun acord, Regatul Unit nu va mai fi membru al F4E și întreprinderile din Regatul Unit nu vor mai putea depune oferte pentru contracte legate de ITER prin F4E decât dacă se va semna un acord bilateral între Regatul Unit și UE cu privire la o cooperare pentru perioada de după 2020 referitor la ITER și la finanțarea pentru F4E.

2.9. În aprilie 2018 ⁽⁸⁾, Consiliul UE a încredințat Comisiei mandatul de a aproba scenariul de referință revizuit pentru ITER în numele Euratom și a reafirmat angajamentul de a pune la dispoziție resurse în limitele următorului cadru financiar multianual (CFM), dar fără a afecta negocierile ulterioare legate de CFM, menite să determine detaliile finanțării viitoare.

2.10. Deși întreprinderea comună F4E a luat măsuri pozitive pentru a îmbunătăți gestiunea și controlul contribuției sale la faza de construcție a proiectului, persistă riscul unor creșteri suplimentare ale costurilor și riscul apariției altor întârzieri în implementarea proiectului dincolo de actualul scenariu de referință. Pe lângă aceasta, întreprinderea comună F4E nu a realizat încă o estimare a contribuțiilor sale după 2035 la faza operațională a proiectului.

Au fost exprimate opinii „favorabile” cu privire la legalitatea și regularitatea operațiunilor de venituri subiacente conturilor pentru toate întreprinderile comune

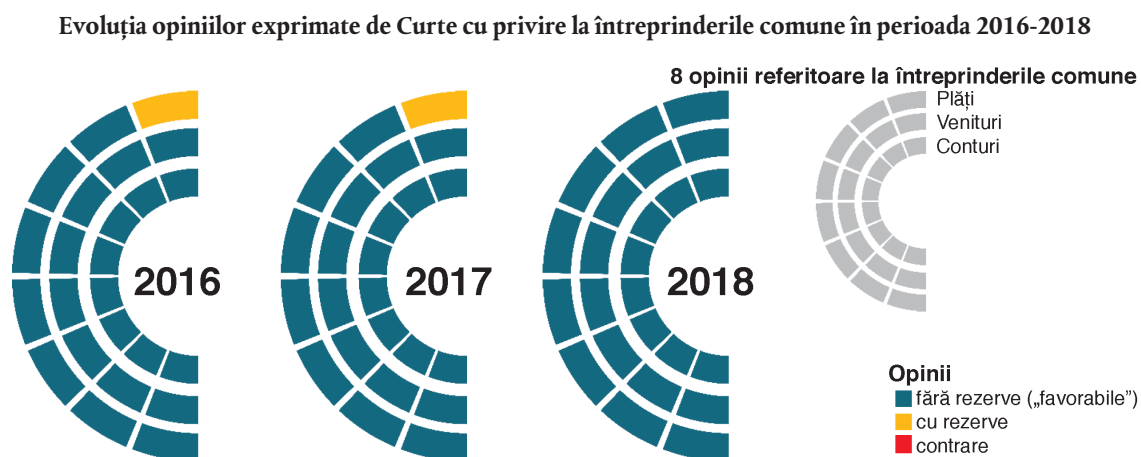
2.11. Pentru toate întreprinderile comune, Curtea a emis opinii de audit fără rezerve („favorabile”) cu privire la legalitatea și regularitatea operațiunilor de venituri subiacente conturilor anuale aferente exercițiului încheiat la 31 decembrie 2018. În opinia Curții, operațiunile au fost conforme cu legile și reglementările sub toate aspectele semnificative.

Au fost exprimate opinii „favorabile” cu privire la legalitatea și regularitatea plăților subiacente conturilor pentru toate întreprinderile comune

2.12. Pentru toate întreprinderile comune, Curtea a emis opinii de audit fără rezerve („favorabile”) cu privire la legalitatea și regularitatea operațiunilor de plăți subiacente conturilor anuale aferente exercițiului încheiat la 31 decembrie 2018. În opinia Curții, operațiunile au fost conforme cu legile și reglementările sub toate aspectele semnificative.

2.13. Figura 2.1 prezintă o imagine generală a evoluției opiniilor de audit anuale emise de Curte cu privire la conturile anuale și la operațiunile de venituri și plăți din perioada 2016-2018 ale întreprinderilor comune.

Figura 2.1

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

Observațiile Curții abordează domenii în care se pot aduce îmbunătățiri

2.14. Fără a pune în discuție opiniile pe care le-a exprimat, Curtea formulează mai multe observații și remarci pentru a evidenția o serie de aspecte importante și pentru a indica domeniile în care se pot aduce îmbunătățiri. Aceste observații, care sunt detaliate în capitolul 3, sunt rezumate în cele ce urmează. Ele se referă la aspecte legate de gestiunea financiară și bugetară, la contribuțiile în natură, la cadrul de control intern și de monitorizare, la procedurile legate de granturi, la buna gestiune financiară, precum și la rata de rotație a personalului. În plus, acest capitol prezintă rezultatele analizei Curții privind sinergia dintre întreprinderile comune în cursul anului 2018.

⁽⁸⁾ Suma de 6,6 miliarde de euro (la valorile din 2008) care fusese aprobată de Consiliul UE în 2010 servește, în prezent, ca plafon pentru cheltuielile întreprinderii comune până în 2020.

Persistă deficiențe în ceea ce privește planificarea anuală a plăților

2.15. Procesul multianual de planificare bugetară al întreprinderilor comune în ceea ce privește granturi importante pentru cercetare și proiecte complexe (F4E) a constituit principalul motiv pentru care există în continuare deficiențe în planificarea bugetară a creditelor de plată.

2.16. Din cauza unor deficiențe grave în procesul de planificare a bugetului în anii precedenți, întreprinderea comună F4E a fost nevoită să majoreze semnificativ valoarea creditelor de plată din bugetul inițial, și anume cu aproximativ 160 de milioane de euro, respectiv 25 %, pentru a-și acoperi necesarul efectiv pentru plăți în 2018.

2.17. În două cazuri (SESTAR și ECSEL), rata de execuție a creditelor de plată pentru exercițiul 2018 a fost în mod semnificativ mai scăzută decât se preconizase. În cazul SESTAR, această rată scăzută s-a datorat unei planificări bugetare conservatoare, care integra riscul primirii cu întârziere a acordurilor anuale de execuție financiară, precum și faptului că pentru bugetul pe 2018 nu au fost luate pe deplin în calcul credite de plată neutilizate și reportate din exerciții anterioare. În cazul ECSEL, rata scăzută de execuție bugetară a fost cauzată atât de întârzierile cu care autoritățile naționale de finanțare au prezentat certificatele de final de proiect pentru activitățile în curs din cadrul PC7, cât și de contribuția suplimentară de 20 de milioane de euro primită în decembrie 2018 în cadrul Orizont 2020.

Ațiuni de întreprins 1

La planificarea noilor credite de plată, întreprinderile comune sunt încurajate să ia în calcul suma acumulată corespunzând creditelor de plată neutilizate din exerciții anterioare care au fost reinscrise în bugetul exercițiului curent, precum și valoarea creditelor de plată recuperate (venituri alocate interne).

Se pot aduce îmbunătățiri suplimentare în ceea ce privește rata de implementare a acțiunilor de către întreprinderile comune și activitățile membrilor privați

Întreprinderile comune au obținut o rată de implementare de 89 % în cadrul CFM 2007-2013

2.18. În 2018, implementarea acțiunilor din cadrul PC7 și al TEN-T de către întreprinderile comune era în faza de închidere.

2.19. Întreprinderile comune care pun în aplicare activități în cadrul programelor PC7 și TEN-T sunt SESTAR, Clean Sky, IMI, FCH și ECSEL. Tabelul 2.1 prezintă o imagine de ansamblu asupra contribuțiilor membrilor la aceste întreprinderi comune la sfârșitul exercițiului 2018. În medie, aceste contribuții reprezentau 89 % din obiectivele în materie stabilite până la sfârșitul perioadei de programare prin regulamentele de instituire ale întreprinderilor comune.

Tabelul 2.1

PC7 și TEN-T: contribuțiile membrilor

(în milioane de euro)

Contribuțiile membrilor (în conformitate cu regulamentul de înființare)			Întreprinderile comune din cadru PC7	Contribuțiile membrilor (situația la 31.12.2018)			Rata de execuție
UE	Alți membri	Total		UE	Alți membri	Total	
700,0	1 284,3	1 984,3	SESTAR 1	634,1	1 099,8	1 733,9	87 %
800,0	600,0	1 400,0	Clean Sky 1	800,0	608,5	1 408,5	101 %
1 000,0	1 000,0	2 000,0	IMI 1	916,0	735,8	1 651,8	83 %
470,0	470,0	940,0	FCH 1	421,3	442,5	863,8	92 %
655,5	1 784,4	2 439,9	ECSEL (pentru ARTEMIS/ ENIAC)	655,5	1 495,4	2 150,9	88 %
3 625,5	5 138,7	8 764,2	Total	3 426,9	4 382,0	7 808,9	89 %

Sursa: date furnizate de întreprinderile comune.

Întreprinderile comune prezintă unele întârzieri și în CFM 2014-2020

2.20. În 2018, la mijlocul perioadei de implementare a activităților lor din cadrul Orizont 2020, unele întreprinderi comune nu realizaseră progresele preconizate în cadrul programelor și înregistrau prin urmare întârzieri în atingerea obiectivelor referitoare la contribuții stabilite de regulamentele lor de instituire.

2.21. Cele șapte întreprinderi comune care derulează activități în cadrul Orizont 2020 sunt SESAR, Clean Sky, IMI, FCH, ECSEL, BBI și S2R. Tabelul 2.2 prezintă o imagine de ansamblu asupra contribuțiilor la aceste activități la sfârșitul exercițiului 2018. Până la mijlocul perioadei de programare, aceste întreprinderi comune implementaseră, în medie, 39 % din activitățile lor din cadrul Orizont 2020 și din activitățile suplimentare conexe, respectiv 31 %, dacă nu se iau în calcul activitățile suplimentare.

Tabelul 2.2

Orizont 2020: contribuțiile membrilor

(în milioane de euro)

Contribuțiile membrilor (în conformitate cu regulamentul de înființare)				Contribuțiile membrilor (situația la 31.12.2018)							
UE	CNOP ale altor membri ⁽¹⁾	CNAS ale altor membri ⁽²⁾	Total	Întreprin- derile co- mune din cadrul Ori- zont 2020	UE	CNOP validate	CNOP raportate, dar nevalidate	CNAS	Total	Rata de execuție luând în calcul CNAS	Rata de execuție fără a lua în calcul CNAS
585,0	1 000,0	—	1 585,0	SESAR 2020	216,9	128,6	120,2	—	465,7	29 %	29 %
1 755,0	1 228,6	965,3	3 948,9	Clean Sky 2	816,7	288,0	157,6	801,7	2 064,0	52 %	42 %
1 638,0	1 425,0	—	3 063,0	IMI 2	241,9	144,0	83,9	—	469,8	15 %	15 %
665,0	95,0	285,0	1 045,0	FCH 2	318,8	5,4	7,7	636,3	968,2	93 %	44 %
1 185,0	1 657,5	—	2 842,5	ECSEL	512,0	11,3	694,1	—	1 217,4	43 %	43 %
975,0	975,0	1 755,0	3 705,0	BBI	264,6	21,2	36,8	699,9	1 022,5	28 %	17 %
398,0	350,0	120,0	868,0	S2R	158,9	28,2	63,7	160,4	411,2	47 %	34 %
7 201,0	6 731,1	3 125,3	17 057,4	Total	2 529,8	626,7	1 164,0	2 298,3	6 618,8	39 %	31 %

⁽¹⁾ Contribuții în natură la activitățile operaționale ale întreprinderilor comune.

⁽²⁾ Contribuții în natură la activități suplimentare care nu sunt acoperite de programele de activitate ale întreprinderilor comune.

Sursa: date furnizate de întreprinderile comune.

Membrii din industrie contribuie în principal la activități din afara programelor de activitate ale întreprinderilor comune, dar care servesc totuși obiectivele acestora

2.22. În cazul a patru întreprinderi comune (Clean Sky, FCH, BBI, S2R), regulamentul de instituire respectiv prevede contribuții în natură din partea membrilor privați, sub formă de activități suplimentare desfășurate în afara programului de activitate al întreprinderii comune, și stabilește un nivel minim al contribuției care trebuie adusă până la încheierea programului. După cum se arată în tabelul 2.2, până la sfârșitul exercițiului 2018, contribuțiile membrilor din industrie au constat în principal în declarațiile de cheltuieli pentru activitățile respective.

2.23. Până la sfârșitul exercițiului 2018, partenerii din sectorul industrial și din domeniul cercetării ai întreprinderilor comune care pun în aplicare activități în cadrul programului Orizont 2020 contribuiseră cu 4 miliarde de euro, ceea ce reprezintă 41 % din cuantumul total al contribuțiilor convenit de 9,8 miliarde de euro. Această sumă includea 1,7 miliarde de euro ⁽⁹⁾ reprezentând contribuții în natură la activitățile operaționale proprii ale întreprinderilor comune desfășurate în cadrul programului Orizont 2020 (42 %) și 2,3 miliarde de euro reprezentând contribuții în natură la activitățile din afara programelor de activitate ale întreprinderilor comune (57 %). La sfârșitul exercițiului 2018, rata de execuție a contribuțiilor în natură aduse pentru activități operaționale era de 25 %, în timp ce rata de execuție a contribuțiilor în natură aduse pentru activități suplimentare se apropia de 75 %. În pofida importanței pe care o au activitățile suplimentare, nu există nicio obligație de a prezenta în conturile anuale contribuțiile care corespund acestor activități, iar Curtea nu are dreptul de a le audita ⁽¹⁰⁾. Prin urmare, Curtea nu poate exprima o opinie cu privire la natura, la calitatea și la cantitatea acestor contribuții în cazul Clean Sky, al FCH, al BBI și al S2R (a se vedea *casetele* 2.1 și 2.2).

⁽⁹⁾ Din această sumă, până la sfârșitul anului 2018 fuseseră certificați doar aproximativ 0,6 miliarde de euro (35 %).

⁽¹⁰⁾ Articolul 4 alineatul (4) din regulamentele de instituire respective.

Caseta 2.1

Contribuții în natură la activități suplimentare (Clean Sky, FCH, BBI, S2R)

Conform dispozițiilor articolului 4 alineatul (2) litera (b) care se regăsește în fiecare dintre regulamentele de instituire ale acestor întreprinderi comune, „activitățile suplimentare” sunt contribuții în natură la activități care nu intră în sfera nici a programului de activitate și nici a bugetului întreprinderilor comune în cauză, dar contribuie la obiectivele lor generale. Activitățile vizate ar trebui să fie specificate într-un plan anual de activități suplimentare, în care să se indice și valoarea estimată a contribuțiilor. În conformitate cu articolul 4 alineatul (4) din regulamentele de instituire, costurile suportate în cadrul activităților suplimentare trebuie certificate de un auditor extern independent și nu sunt auditate de Curtea de Conturi Europeană sau de către un alt organism al UE.

Caseta 2.2

Contribuții în natură la activitățile operaționale ale întreprinderilor comune

Conform dispozițiilor din regulamentele de instituire ale întreprinderilor comune, costurile operaționale ale acestora ar trebui acoperite atât printr-o contribuție financiară din partea UE, cât și prin contribuții în natură din partea membrilor din industrie. Contribuțiile în natură ale membrilor din industrie constau în costuri suportate de aceștia în punerea în aplicare a acțiunilor de cercetare și inovare ale întreprinderilor comune, din care este dedusă contribuția întreprinderii comune și orice altă contribuție a UE la costurile respective.

2.24. În plus, în ceea ce privește BBI, deși regulamentul de instituire a acestei întreprinderi comune a fost modificat în 2018 în mod expres pentru a permite membrilor din industrie să se achite de contribuțiile lor în numerar la nivel de proiect, există în continuare un risc ridicat ca membrii din industrie să nu furnizeze suma minimă necesară corespunzătoare contribuțiilor în numerar la activități operaționale, și anume 182,5 milioane de euro, până la sfârșitul programului BBI. În consecință, Comisia (DG RTD) a decis la sfârșitul anului 2018 să reducă cu 140 de milioane de euro bugetul pe 2020 al întreprinderii comune (în valoare de 205 milioane de euro).

Acțiuni de întreprins 2

Atunci când regulamentul de instituire a unei întreprinderi comune solicită membrilor acesteia contribuții financiare pentru activitățile operaționale, ar trebui ca toți membrii fondatori ai întreprinderii comune să convină asupra unui sistem clar de contribuții financiare, care să asigure faptul că suma necesară va fi obținută până la sfârșitul programului. Acest sistem ar trebui să fie reflectat în regulament.

Controalele interne cu privire la plăți au fost, în general, eficiente

2.25. Întreprinderile comune au instituit proceduri de control *ex ante* fiabile bazate pe examinări documentare ale aspectelor financiare și operaționale. În ceea ce privește plățile intermediare și finale din cadrul PC7, întreprinderile comune au contractat societăți de audit externe independente pentru a efectua audituri *ex post* la nivelul beneficiarilor. În schimb, în cazul declarațiilor de costuri din cadrul programului Orizont 2020, Serviciul comun de audit din cadrul Comisiei (CAS) este responsabil pentru auditurile respective, dar contractează aproximativ trei sferturi din acestea unor societăți externe de audit. Toate întreprinderile comune s-au servit în mod eficiente de aceste controale-cheie pentru a evalua legalitatea și regularitatea plăților lor.

2.26. În ceea ce privește plățile aferente granturilor din cadrul PC7, la sfârșitul anului 2018, întreprinderile comune (cu excepția ECSEL) au raportat rate de eroare reziduală sub pragul de semnificație de 2 %, pe baza rezultatelor auditurilor *ex post* de la sfârșitul anului 2018. Curtea a confirmat acest rezultat prin teste de fond efectuate la nivelul plăților finale aferente granturilor. În cazul ECSEL, diferențele semnificative de la nivelul metodologiilor și al procedurilor utilizate de către autoritățile naționale de finanțare nu permit acestei întreprinderi comune să calculeze o rată de eroare reziduală unică pentru plățile aferente PC7. Pentru aceste plăți, Curtea a aplicat rata de eroare reziduală stabilită de DG RTD pentru întregul program PC7, rată care era de 3,36 % la sfârșitul exercițiului 2018. Prin urmare, dat fiind procentul scăzut de plăți pentru PC7 în 2018, rata de eroare reziduală pentru totalul plăților operaționale ale ECSEL din exercițiul în cauză este considerată a fi sub pragul de semnificație.

2.27. În ceea ce privește plățile aferente granturilor din cadrul Orizont 2020, la sfârșitul exercițiului 2018, toate întreprinderile comune care pun în aplicare proiecte în cadrul acestui program au raportat rate de eroare reziduală sub pragul de 2 %, pe baza rezultatelor auditurilor *ex post* de la sfârșitul anului 2018. Examinarea de către Curte a activității de audit desfășurate de Serviciul comun de audit și de societățile de audit externe și anumite teste de reevaluare a procedurilor la beneficiari au confirmat acest rezultat. Cu toate acestea, examinarea Curții a pus de asemenea în evidență constatări similare celor descrise la punctele 5.31-5.34 din Raportul anual pe 2018 al Curții, unde sunt prezentate deficiențele identificate la nivelul auditurilor *ex post*.

Deficiențele care afectează buna gestiune financiară pun în pericol eficacitatea operațională a întreprinderilor comune

2.28. Auditul financiar și auditul de conformitate efectuate anual de Curte au relevat de asemenea deficiențe importante legate de buna gestiune financiară în domeniul gestionării granturilor și al managementului de proiecte.

2.29. De mai mulți ani, Curtea, la fel ca o serie de experți externi, a recomandat F4E să implementeze un sistem de analiză a valorii dobândite (*earned value management – EVM*) ⁽¹¹⁾ pentru a măsura performanța pe baza progresului tehnic obținut în cadrul proiectelor, corelat cu costurile suportate pentru obținerea progresului respectiv. Cu toate acestea, F4E a continuat în 2018 să utilizeze sistemul de credite ITER pentru monitorizarea progresului proiectului său.

2.30. În 2018, pentru prima dată, întreprinderea comună S2R a lansat o cerere de propunere pilot, bazată pe o schemă de finanțare cu sume forfetare, disponibilă numai membrilor săi. În cursul procesului de evaluare, experții financiari au identificat câteva abateri importante în propunerile financiare în raport cu datele financiare istorice ale beneficiarilor.

2.31. În cazul BBI, din cauza felului în care a fost concepută cererea de propuneri din 2018 și a modului în care a fost gestionat sistemul de ierarhizare a propunerilor, unul dintre cele două subiecte principale ale cererii nu a fost finanțat, deși se primiseră propuneri eligibile și cu evaluări bune pentru ambele subiecte. În cazul SESAR, din cauza unor deficiențe în modul în care a fost concepută cererea de propuneri din 2018 pentru fondurile aferente Mecanismului pentru interconectarea Europei (MIE), au rezultat mai multe suprapuneri și incoerențe între criteriile de atribuire, ceea ce a pus în pericol eficacitatea de ansamblu a procesului de evaluare în vederea acordării granturilor.

Ațiuni de întreprins 3

Întreprinderea comună F4E este încurajată să implementeze un sistem EVM, pentru a permite ca progresul proiectului să fie monitorizat atât pe baza costurilor suportate, cât și în funcție de realizarea obiectivelor de etapă de natură tehnică.

Ațiuni de întreprins 4

Pentru a asigura eficiența și eficacitatea finanțării pe bază de sume forfetare, întreprinderile comune sunt încurajate să își fundamenteze evaluarea financiară a propunerilor pe o bază de date solidă cu privire la beneficiari, care să conțină date financiare fiabile pe mai mulți ani.

Evaluările întreprinderilor comune aduc un plus de valoare, însă programarea lor în timp trebuie regândită

2.32. La sfârșitul anului 2017, Comisia a comunicat Parlamentului European și Consiliului rezultatele evaluărilor finale obligatorii pentru întreprinderile comune înființate în cadrul programului PC7 (SESAR, IMI, FCH, Clean Sky, ARTEMIS, ENIAC), precum și evaluările intermediare obligatorii pentru întreprinderile comune înființate în cadrul programului Orizont 2020 (SESAR, IMI2, Clean Sky 2, FCH2, ECSEL, S2R, BBI). Evaluările au fost desfășurate cu ajutorul unor experți independenți și au acoperit performanța întreprinderilor comune în ceea ce privește relevanța, eficiența, eficacitatea, coerența și valoarea adăugată europeană, cu un accent suplimentar pe deschidere, pe transparență și pe calitatea activităților de cercetare.

2.33. Evaluatorii au considerat că performanța întreprinderilor comune era, în general, pozitivă, dar au formulat totuși o serie de recomandări:

- creșterea participării membrilor din sectorul industrial, a statelor membre, a IMM-urilor și a altor părți interesate;
- îmbunătățirea coordonării cu alte programe pentru cercetare naționale sau ale UE;
- creșterea nivelului de participare a noilor state membre; dezvoltarea în continuare a unui cadru de măsurare a performanței, care să permită asigurarea răspunderii de gestiune și să conțină indicatori-cheie de performanță pentru a se evalua mai bine impacturile și beneficiile socioeconomice aduse de întreprinderile comune;
- ameliorarea diseminării și a valorificării rezultatelor proiectelor desfășurate de întreprinderile comune.

2.34. Ca reacție la aceste evaluări, fiecare întreprindere comună a elaborat un plan de acțiune și a demarat punerea lui în aplicare în 2018. În cursul auditului său financiar realizat pentru 2018, Curtea a examinat punerea în aplicare a acestor planuri de acțiune.

⁽¹¹⁾ Cu ajutorul EVM, managerii de proiect măsoară performanța proiectelor. EVM este un proces sistematic de monitorizare a proiectelor, utilizat pentru a identifica deviațiile în progresul acestora, pe baza comparării activității desfășurate cu activitatea planificată. Sistemul este utilizat pentru a controla costurile și respectarea calendarului și pentru a furniza date cantitative în scopul procesului decizional din cadrul proiectelor. Scenariul de referință al unui proiect este o componentă esențială a EVM și servește drept punct de reper pentru toate activitățile legate de EVM.

2.35. Evaluarea intermediară a fiecărei întreprinderi comune a fost finalizată în conformitate cu calendarul precis stabilit în cadrul său juridic, dar Curtea consideră că evaluarea nu a fost programată să aibă loc la momentul oportun, astfel încât să contribuie la procesul decizional al întreprinderilor comune nou înființate în cadrul Orizont 2020 (BBI, S2R, ECSEL). Întrucât aceste întreprinderi comune și-au constituit structurile administrative în 2014 și în 2015, ele se aflau încă într-un stadiu operațional timpuriu la momentul evaluării intermediare.

Ațiuni de întreprins 5

Având în vedere că evaluările finale nu sunt programate să aibă loc mai devreme de 2024, este nevoie ca evaluările intermediare ale noilor întreprinderi comune să fie suplimentate într-o etapă ulterioară (la jumătatea perioadei), atunci când întreprinderile comune vor fi întreprins suficiente acțiuni pentru a permite o măsurare adecvată a performanței și pentru ca recomandările să poată fi utile și eficiente.

Mai multe întreprinderi comune au înregistrat rate ridicate de rotație a personalului

2.36. Mai multe întreprinderi comune (IMI, Clean Sky, S2R) au înregistrat o rată de rotație a personalului foarte ridicată în 2018 și, în consecință, utilizarea de către acestea a serviciilor prestate de lucrători temporari a crescut în mod semnificativ.

2.37. Întreprinderile comune au explicat că dimensiunea lor mică (în medie, 30 de angajați) comparativ cu alte instituții și organisme ale UE constituie un dezavantaj atunci când vine vorba de recrutarea și reținerea personalului.

2.38. În 2018, Curtea a observat că utilizarea serviciilor prestate de lucrători temporari și de consultanți prezenta o importanță deosebită pentru unele agenții ale UE, însă nu era în conformitate cu cadrul juridic ⁽¹²⁾. Curtea va analiza aceeași chestiune în legătură cu întreprinderile comune în 2019.

Ațiuni de întreprins 6

Întreprinderile comune sunt încurajate, în cooperare cu Comisia, să identifice modalități prin care să evite utilizarea excesivă a serviciilor prestate de lucrători temporari.

Au fost exploatate sinergii între întreprinderile comune în ceea ce privește serviciile de sprijin, însă aceste sinergii rămân limitate în cazul activităților de cercetare

2.39. Întreprinderile comune colaborează deja în domeniul achizițiilor în ceea ce privește diverse aspecte administrative. Se recomandă desfășurarea de proceduri comune pentru achiziții care nu sunt legate în mod specific de activitățile operaționale ale unei întreprinderi comune și care nu fac obiectul unor contracte-cadru interinstituționale. Achizițiile comune sunt deosebit de avantajoase în domeniul tehnologiei informației și al gestionării datelor, în domeniul resurselor umane, al serviciilor de consultanță și al gestionării de imobile. În aceste domenii, fie există deja mai multe contracte-cadru comune, fie au fost încheiate astfel de contracte în 2018 pentru a răspunde unor nevoi noi, cum ar fi punerea în aplicare a noului regulament privind protecția datelor.

2.40. Mai mult, externalizarea de către întreprinderile comune a funcției lor contabile către DG BUDG în 2016 a contribuit la prezentarea armonizată a conturilor întreprinderilor comune.

2.41. În ansamblu, întreprinderile comune sunt de acord cu faptul că achizițiile comune sporesc în mod considerabil eficiența, eficacitatea și coerența serviciilor vizate și că ele au facilitat obținerea unor economii importante de scară și diminuarea resurselor utilizate.

2.42. În 2018, întrucât analiza realizată la momentul lansării unor proceduri de achiziții comune cu privire la raportul cost-beneficiu și la nevoi a fost insuficientă, unele întreprinderi comune s-au confruntat cu probleme precum:

- contracte-cadru comune insuficiente și cu prețuri excesive;
- întâzieri în dezvoltarea și implementarea unor elemente specifice întreprinderilor comune în instrumentele informatice ale Comisiei pentru Orizont 2020;
- serviciile de sprijin comune din cadrul Comisiei și-au atins limitele de capacitate: de exemplu, serviciul de audit *ex post* centralizat din cadrul DG RTD, serviciul contabil din cadrul DG BUDG și contractele-cadru ale Comisiei pentru servicii prestate de lucrători temporari.

⁽¹²⁾ A se vedea Raportul anual pe 2018 cu privire la agenții (JO C 417, 11.12.2019, p. 1).

2.43. Serviciile organizaționale ale întreprinderilor comune sunt raționalizate, reflectând nevoile lor destul de similare în materie de servicii administrative și de contracte de achiziții de bunuri. Pe de altă parte, activitățile operaționale pe care întreprinderile comune le desfășoară în comun sunt mai degrabă limitate, din cauza caracterului specific al domeniilor lor de cercetare și inovare și al programelor de activitate. În 2018, un singur studiu a fost lansat în comun – de către FCH împreună cu S2R, referitor la utilizarea de pile de combustie alimentate cu hidrogen în mediul feroviar. Mai multe întreprinderi comune au valorificat într-o măsură mai mare sinergii operaționale cu agenții descentralizate ale UE care își desfășoară activitatea în domeniile lor respective de cercetare și inovare: de exemplu, SESAR și Agenția Uniunii Europene pentru Siguranță a Aviației (AESA) au colaborat în domeniul dronelor.

Acțiuni de întreprins 7

Înainte de a lansa achiziții, întreprinderile comune trebuie să evalueze dacă se pot alătura unei proceduri deja în curs sau unui contract-cadru deja existent. Rețeaua agențiilor Uniunii Europene (EUAN) găzduiește un portal pentru achiziții comune pe care întreprinderile comune îl pot consulta în mod regulat pentru a identifica eventuale oportunități în acest sens.

Orice colaborare sau sinergie planificată în domenii importante ar trebui să se sprijine pe o analiză cost-beneficiu prealabilă care să aibă în vedere, printre altele, identificarea nevoilor, câștigurile în materie de eficiență și simplificare, pierderea flexibilității, resursele necesare pentru coordonare și controale, precum și impactul asupra resurselor umane.

Întreprinderile comune sunt încurajate să exploreze noi oportunități de cooperare și de acțiuni comune în ceea ce privește activitățile lor operaționale.

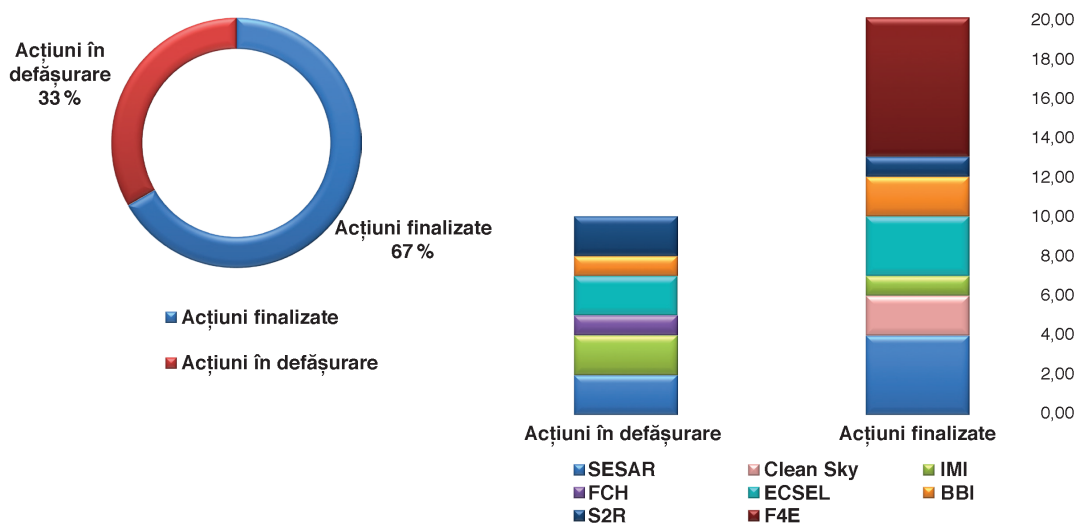
Întreprinderile comune dau curs constatărilor de audit formulate în anii anteriori

2.44. În majoritatea cazurilor, întreprinderile comune au întreprins acțiuni corective pentru a da curs observațiilor și remarcilor formulate în rapoartele anuale specifice ale Curții din anii anteriori. Mai multe detalii în acest sens sunt prezentate în anexele la opiniile Curții din capitoul 3.

2.45. În figura 2.2 se arată că, în legătură cu cele 30 de observații cărora nu li se dăduse curs până la sfârșitul exercițiului 2017, în 2018 fuseseră întreprinse acțiuni corective care au permis închiderea a 20 de observații (67%). În legătură cu restul de 10 observații (33%), acțiuni corective se aflau în continuare în desfășurare la sfârșitul exercițiului 2018.

Figura 2.2

Eforturile depuse de întreprinderile comune pentru a da curs observațiilor formulate în anii anteriori

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

REZULTATE DE AUDIT DIN ALTE DOCUMENTE RECENTE PUBLICATE DE CURTE CARE FAC REFERIRE LA ÎNTREPRINDERILE COMUNE

2.46. Pe lângă raportul de audit anual privind conturile anuale ale întreprinderilor comune, Curtea a publicat, în cursul anului 2018, o serie de rapoarte speciale de audit în care se face referire la întreprinderile comune (a se vedea figura 2.3).

Figura 2.3

Rezultate de audit din alte documente recente publicate de Curte care fac referire la întreprinderile comune

Raportul special nr. 28/2018 al Curții de Conturi Europene:
Majoritatea măsurilor de simplificare introduse în programul Orizont 2020 au făcut viața mai ușoară beneficiarilor, dar există încă loc de îmbunătățiri

Programul Orizont 2020 pune la dispoziție finanțare pentru cercetători, institute de cercetare, universități, societăți private și organisme publice (fie la nivel individual, fie la nivel de consorțiu) care desfășoară proiecte de cercetare în colaborare. Cu un buget de 76,4 miliarde de euro pentru perioada 2014-2020, acesta este cel mai mare program public pentru cercetare și inovare din lume.

Auditul desfășurat de Curte a urmărit să examineze dacă modificările aduse de programul Orizont 2020 au fost eficiente în reducerea sarcinii administrative la care sunt supuși beneficiarii. Concluzia Curții a fost că majoritatea măsurilor de simplificare au fost eficiente, deși nu toate acțiunile au produs rezultatele scontate și există în continuare posibilități de îmbunătățire. Beneficiarii au nevoie de orientări și instrumente mai ușor de utilizat și Comisia trebuie să continue să testeze noile scheme de finanțare pentru a le determina caracterul adecvat și utilizabil. Stabilitatea la nivelul normelor este și ea un aspect important și, deși beneficiarii au capacitatea de a se adapta la complexitate, modificările frecvente aduse orientărilor pot crea confuzie și incertitudine.

Mai multe detalii cu privire la concluziile auditurilor, la recomandările aferente și la răspunsurile entităților auditate pot fi găsite pe site-ul web al Curții eca. europa.eu

Raportul special nr. 11/2019 al Curții de Conturi Europene:
Reglementările adoptate de UE privind modernizarea managementului traficului aerian au adus o valoare adăugată, însă, în mare parte, finanțarea acordată nu era necesară (punerea în practică a SESAR)

În 2005, UE a lansat un program cunoscut sub denumirea de SESAR, în vederea armonizării și a modernizării sistemelor și procedurilor de management al traficului aerian (ATM) în Europa. Aceste sisteme au fost în mod tradițional dezvoltate la nivel național. Per ansamblu, UE a angajat fonduri în valoare de 3,8 miliarde de euro pentru SESAR între 2005 și 2020, din care 2,5 miliarde de euro au fost alocate pentru sprijinirea punerii în practică a acestor sisteme și proceduri.

În cadrul acestui audit, Curtea a examinat intervenția UE în faza de punere în practică a SESAR, pilonul tehnologic al inițiativei Cerul unic european (*Single European Sky* - SES) a UE. Curtea a ajuns la concluzia că intervenția normativă a UE sub forma proiectelor comune a adus o valoare adăugată. Cu toate acestea, Curtea a constatat că finanțarea acordată de UE în sprijinul modernizării ATM era în mare parte nenecesară și că gestionarea fondurilor prezenta unele deficiențe. Curtea a formulat totodată o serie de recomandări în atenția Comisiei Europene, menite să ajute la îmbunătățirea sprijinului acordat de aceasta pentru modernizarea ATM.

Mai multe detalii cu privire la concluziile auditurilor, la recomandările aferente și la răspunsurile entităților auditate pot fi găsite pe site-ul web al Curții eca. europa.eu

Analiza panoramică publicată în 2018:
Către un sector performant al transporturilor în UE: provocările care trebuie abordate

Această analiză panoramică descrie și analizează acțiunile UE în domeniul transporturilor. Curtea se axează pe investițiile în infrastructură finanțate din bugetul UE și prezintă aspecte transversale identificate în urma auditurilor realizate recent cu privire la cele cinci principale moduri de transport: rutier, feroviar, aerian, pe căile navigabile interioare și maritim.

Curtea a constatat că UE a făcut progrese în ceea ce privește dezvoltarea infrastructurii și deschiderea pieței interne a transporturilor, dar a avertizat totodată că UE trebuie să abordeze șase mari provocări dacă dorește să asigure o mobilitate îmbunătățită în Uniune. Aceste provocări includ corelarea obiectivelor și a priorităților cu resursele, o mai bună planificare, întreținerea infrastructurii, asigurarea eficace a punerii în aplicare, reorientarea transportului de mărfuri către alte soluții decât transportul rutier și asigurarea unei valori adăugate europene.

Furnizând informații clare și accesibile părților interesate, analiza panoramică își propune să le încurajeze pe acestea din urmă să îmbunătățească acțiunile și/sau să le coordoneze mai bine pentru a aduce o valoare adăugată la eforturile UE de a-și atinge obiectivele definite în politica în domeniul transporturilor.

Mai multe detalii cu privire la concluziile auditurilor, la recomandările aferente și la răspunsurile entităților auditate pot fi găsite pe site-ul web al Curții eca. europa.eu

Sursa: Curtea de Conturi Europene.

CAPITOLUL 3**DECLARAȚIILE DE ASIGURARE CU PRIVIRE LA ÎNȚREPRINDERILE COMUNE ALE UE****3.1. Informații în sprijinul declarațiilor de asigurare****Baza pentru opinii**

3.1.1. Auditul Curții a fost efectuat în conformitate cu standardele internaționale de audit (ISA) și codul deontologic formulate de IFAC și cu standardele internaționale ale instituțiilor supreme de audit (ISSAI) formulate de INTOSAI. Responsabilitățile care revin Curții în temeiul acestor standarde sunt descrise mai detaliat în secțiunea intitulată „Responsabilitățile auditorului” din prezentul raport. Curtea își desfășoară activitatea în mod independent în conformitate cu Codul etic pentru profesioniștii contabili publicat de Consiliul pentru Standarde Internaționale de Etică pentru Contabili (Codul IESBA) și cu respectarea cerințelor etice relevante pentru auditul său și și-a îndeplinit celelalte responsabilități etice conform acestor cerințe și Codului IESBA. Curtea consideră că probele de audit pe care le-a obținut sunt suficiente și adecvate pentru a furniza o bază pentru opinia sa.

Responsabilitățile conducerii și ale persoanelor însărcinate cu guvernarea

3.1.2. În conformitate cu articolele 310-325 TFUE și cu regulamentele financiare ale întreprinderilor comune, conducerile acestora sunt responsabile de întocmirea și de prezentarea conturilor lor pe baza standardelor de contabilitate pentru sectorul public acceptate la nivel internațional, precum și de legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente conturilor. Această responsabilitate include conceperea, implementarea și menținerea controalelor interne necesare pentru întocmirea și pentru prezentarea unor situații financiare care să nu fie afectate de denaturări semnificative, fie rezultate din acte de fraudă, fie rezultate din erori. Conducerea are, în egală măsură, responsabilitatea de a se asigura că activitățile, operațiunile financiare și informațiile reflectate în situațiile financiare sunt conforme cu dispozițiile care le reglementează.

3.1.3. În procesul de întocmire a conturilor, conducerea este responsabilă de evaluarea capacității întreprinderii comune în cauză de a-și continua activitatea, prezentând, după caz, aspectele relevante pentru continuitatea activității și utilizând principiul contabil al continuității activității, cu excepția cazului în care intenționează să lichideze entitatea sau să oprească operațiunile sau nu are nicio altă alternativă realistă decât de a face acest lucru.

3.1.4. Persoanele însărcinate cu guvernarea sunt responsabile de supravegherea procesului de raportare financiară al întreprinderilor comune.

Responsabilitățile auditorului cu privire la auditul conturilor și al operațiunilor subiacente

3.1.5. Obiectivul Curții este, pe de o parte, de a obține o asigurare rezonabilă referitor la prezența sau la absența unor denaturări semnificative în cadrul conturilor întreprinderilor comune și la conformitatea operațiunilor subiacente cu legile și reglementările în vigoare și, pe de altă parte, de a furniza Parlamentului European și Consiliului declarații de asigurare cu privire la fiabilitatea conturilor și la legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente acestora, pe baza auditului său. Asigurarea rezonabilă reprezintă un nivel de asigurare ridicat, dar nu este o garanție a faptului că auditul va detecta întotdeauna eventualele denaturări sau neconformități semnificative existente. Acestea pot apărea ca rezultat fie al unei fraude, fie al unei erori și sunt considerate a fi semnificative dacă se estimează, în mod rezonabil, că ele ar putea, în mod individual sau agregat, influența deciziile economice pe care utilizatorii conturilor le pot lua pe baza acestora.

3.1.6. În ceea ce privește veniturile, Curtea verifică contribuțiile primite de la Comisie, de la alți parteneri sau de la țările participante și evaluează procedurile instituite de întreprinderile comune pentru colectarea altor venituri, dacă este cazul.

3.1.7. În ceea ce privește cheltuielile, Curtea examinează operațiunile de plăți la momentul la care cheltuielile au fost suportate, înregistrate și acceptate. Examinarea acoperă toate categoriile de plăți (inclusiv plățile efectuate în vederea achiziționării de active), cu excepția plăților în avans, la momentul la care sunt efectuate. Plățile în avans sunt examinate în momentul în care beneficiarul fondurilor furnizează justificarea pentru utilizarea lor corespunzătoare, iar întreprinderea comună acceptă această justificare prin validarea și închiderea plății în avans, indiferent dacă acest lucru are loc în același exercițiu sau ulterior.

3.1.8. În conformitate cu standardele ISA și ISSAI, Curtea își exercită raționamentul profesional și își păstrează scepticismul profesional pe tot parcursul auditului. De asemenea:

- Curtea identifică și evaluează riscul de denaturare semnificativă a conturilor și riscul ca operațiunile subiacente să prezinte neconformități semnificative cu cerințele cadrului juridic aplicabil al Uniunii Europene, fie că aceste denaturări sau neconformități rezultă din acte de fraudă, fie că rezultă din erori. Curtea concepe și desfășoară proceduri de audit care să abordeze riscurile respective și obține probe de audit suficiente și adecvate pentru a sta la baza opiniilor sale. Riscul de nedetectare a unei denaturări sau a unei neconformități semnificative cauzate de fraudă este mai ridicat decât cel de nedetectare a unei denaturări sau a unei neconformități cauzate de eroare, deoarece fraudă poate presupune coluziune, fals, omisiuni intenționate, declarații false sau evitarea controalelor interne.
- Curtea ia în considerare controalele interne relevante pentru audit în vederea elaborării de proceduri de audit adecvate în raport cu circumstanțele, dar nu în scopul exprimării unei opinii asupra eficacității controlului intern.

- Curtea evaluează gradul de adecvare al politicilor contabile utilizate de conducere și caracterul rezonabil al estimărilor contabile și al prezentărilor aferente de informații realizate de către conducere.
- Curtea formulează o concluzie cu privire la gradul de adecvare a utilizării de către conducere a principiului contabil privind continuitatea activității și determină, pe baza probelor de audit obținute, dacă există o incertitudine semnificativă cu privire la evenimente sau condiții care ar putea genera îndoieli semnificative privind capacitatea întreprinderii comune în cauză de a-și continua activitatea. În cazul în care concluzionează că există o astfel de incertitudine semnificativă, Curtea trebuie să atragă atenția, în raportul său, asupra prezentărilor aferente de informații din conturi sau, în cazul în care aceste informații prezentate sunt neadecvate, să își modifice opinia. Concluziile Curții se bazează pe probele de audit obținute până la data raportului său. Cu toate acestea, evenimente sau condiții ulterioare pot determina o entitate să nu își mai desfășoare activitatea în baza principiului continuității activității.
- Curtea evaluează prezentarea, structura și conținutul general al conturilor, inclusiv prezentările de informații, și măsura în care conturile reflectă operațiunile și evenimentele subiacente într-o manieră care asigură prezentarea fidelă.
- Curtea obține probe de audit suficiente și adecvate cu privire la informațiile financiare ale întreprinderilor comune cu scopul de a exprima o opinie referitoare la conturi și la operațiunile subiacente acestora. Curtea este responsabilă de coordonarea, supervizarea și efectuarea auditului și își asumă întreaga responsabilitate pentru opiniile sale de audit.
- Curtea ia în considerare, după caz, activitatea de audit desfășurată de auditorul extern independent cu privire la conturile întreprinderilor comune, în conformitate cu prevederile articolului 208 alineatul (4) din Regulamentul financiar al UE ⁽¹³⁾.

3.1.9. Curtea comunică conducerii, printre alte aspecte, sfera planificată și programarea în timp a auditului, precum și constatările principale ale auditului, inclusiv orice deficiențe semnificative ale controalelor interne pe care le identifică pe parcursul auditului.

3.1.10. Dintre aspectele discutate cu întreprinderile comune, Curtea stabilește care au fost chestiunile cele mai importante pentru auditul conturilor aferente perioadei curente și care reprezintă, prin urmare, aspectele-cheie ale auditului. Curtea descrie aceste aspecte în raportul său cu excepția cazului în care legile sau reglementările interzic prezentarea publică a aspectului sau cu excepția cazului în care, în circumstanțe extrem de rare, Curtea consideră că un aspect nu ar trebui comunicat în raportul său deoarece se preconizează în mod rezonabil că beneficiile pentru interesul public vor fi depășite de consecințele negative ale acestei comunicări.

⁽¹³⁾ Regulamentul (UE, Euratom) nr. 966/2012.

ÎNTEPRINDERI COMUNE CARE IMPLEMENTEAZĂ PROGRAME-CADRU ALE UE

3.2. Întreprinderea comună de cercetare în domeniul managementului traficului aerian în contextul cerului unic european (SESAR)

3.2.1. Întreprinderea comună de cercetare în domeniul managementului traficului aerian în contextul cerului unic european [denumită în continuare „întreprinderea comună SESAR” (*Single European Sky Air Traffic Management Research*)], cu sediul la Bruxelles, a fost înființată în februarie 2007 pentru o perioadă de opt ani ⁽¹⁴⁾ (SESAR 1). În luna iunie 2014, Consiliul a modificat regulamentul de înființare și a prelungit durata de existență a întreprinderii comune până la data de 31 decembrie 2024 ⁽¹⁵⁾ (SESAR 2020).

3.2.2. Întreprinderea comună SESAR este un parteneriat public-privat al cărui obiectiv constă în dezvoltarea și implementarea unui sistem modernizat de management al traficului aerian (*Air Traffic Management – ATM*) în Europa. Membrii fondatori sunt Uniunea Europeană (UE), reprezentată de Comisia Europeană (DG MOVE), și Organizația Europeană pentru Siguranța Navigației Aeriene (Eurocontrol) ⁽¹⁶⁾. În urma unei cereri de exprimare a interesului lansate în 2015, 19 entități publice și private din sectorul aviației au devenit membri ai întreprinderii comune. Printre aceste entități se numără constructori de aeronave, producători de echipamente la sol și de echipamente la bord, furnizori de servicii de navigație aeriană și furnizori de servicii aeroportuare.

3.2.3. Tabelul 1 conține cifre-cheie cu privire la întreprinderea comună ⁽¹⁷⁾.

Tabelul 1

Cifre-cheie cu privire la întreprinderea comună

	2018	2017
Bugetul corespunzător creditelor de plată (în milioane de euro)	94,8	90,9
Bugetul corespunzător creditelor de angajament (în milioane de euro)	129,5	109,9
Bugetul disponibil pentru plăți (în milioane de euro) ⁽¹⁾	166,3	213
Bugetul disponibil pentru angajamente (în milioane de euro) ⁽¹⁾	175,9	130,9
Total personal la 31 decembrie ⁽²⁾	42	40

⁽¹⁾ Bugetul disponibil include credite neutilizate din exercițiile anterioare pe care întreprinderea comună le-a reînscris în bugetul exercițiului curent, precum și venituri alocate.

⁽²⁾ Personalul include funcționari permanenți, agenți temporari și agenți contractuali, precum și experți naționali detașați.

Sursa: date furnizate de întreprinderea comună.

OPINIE

3.2.4. Curtea a auditat următoarele:

- conturile întreprinderii comune, care cuprind situațiile financiare ⁽¹⁸⁾ și rapoartele privind execuția bugetară ⁽¹⁹⁾ pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2018; și
- legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente acestor conturi, în conformitate cu prevederile articolului 287 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE).

⁽¹⁴⁾ Regulamentul (CE) nr. 219/2007 al Consiliului din 27 februarie 2007 privind înființarea unei întreprinderi comune pentru realizarea sistemului european de nouă generație pentru gestionarea traficului aerian (SESAR) (JO L 64, 2.3.2007, p. 1).

⁽¹⁵⁾ Regulamentul (UE) nr. 721/2014 al Consiliului din 16 iunie 2014 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 219/2007 privind înființarea unei întreprinderi comune pentru realizarea sistemului european de nouă generație pentru gestionarea traficului aerian (SESAR) în ceea ce privește prelungirea datei de existență a întreprinderii comune până în 2024 (JO L 192, 1.7.2014, p. 1).

⁽¹⁶⁾ Eurocontrol este o organizație internațională deținută de 41 de state membre. UE a delegat o parte din competențele sale în legătură cu regulamentele privind cerul unic european către Eurocontrol, care a devenit organizația centrală pentru coordonarea și planificarea controlului traficului aerian pentru ansamblul Europei. UE este și ea parte semnatară la Eurocontrol și toate statele membre ale UE sunt membre ale acestei organizații.

⁽¹⁷⁾ Mai multe informații cu privire la competențele și activitățile întreprinderii comune sunt disponibile pe site-ul acesteia: www.sesarju.eu

⁽¹⁸⁾ Situațiile financiare cuprind bilanțul, situația performanței financiare, situația fluxurilor de numerar, situația modificărilor în structura activelor nete, precum și o sinteză a principalelor politici contabile, alături de o serie de alte note explicative.

⁽¹⁹⁾ Rapoartele privind execuția bugetară cuprind rapoartele în care sunt prezentate toate operațiunile bugetare sub formă agregată, precum și note explicative.

Fiabilitatea conturilor

Opinia privind fiabilitatea conturilor

3.2.5. În opinia Curții, conturile întreprinderii comune pentru exercițiul încheiat la 31 decembrie 2018 prezintă în mod fidel, sub toate aspectele semnificative, situația financiară a acestora la 31 decembrie 2018, precum și rezultatele operațiunilor sale, fluxurile sale de numerar și modificările în structura activelor nete pentru exercițiul încheiat la această dată, în conformitate cu dispozițiile regulamentului său financiar și cu normele contabile adoptate de contabilul Comisiei. Aceste norme se bazează pe standardele de contabilitate pentru sectorul public acceptate la nivel internațional.

*Legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente conturilor***Veniturile**

Opinia privind legalitatea și regularitatea operațiunilor de venituri subiacente conturilor

3.2.6. În opinia Curții, operațiunile de venituri subiacente conturilor aferente exercițiului încheiat la 31 decembrie 2018 sunt conforme cu legile și reglementările sub toate aspectele semnificative.

Plățile

Opinia privind legalitatea și regularitatea plăților subiacente conturilor

3.2.7. În opinia Curții, plățile subiacente conturilor aferente exercițiului încheiat la 31 decembrie 2018 sunt conforme cu legile și reglementările sub toate aspectele semnificative.

3.2.8. Observațiile prezentate în continuare nu pun în discuție opinia exprimată de Curte.

Observație cu privire la execuția bugetului întreprinderii comune SESAR 1

3.2.9. Programul SESAR 1 a fost închis oficial în decembrie 2016 și ultima plată de grant a fost efectuată în decembrie 2017.

3.2.10. Tabelul 2 prezintă o imagine de ansamblu asupra contribuțiilor membrilor la SESAR 1 la sfârșitul exercițiului 2018.

Tabelul 2

Contribuțiile membrilor la SESAR 1*(în milioane de euro)*

Membri	Contribuțiile membrilor (în conformitate cu regulamentul de înființare)			Contribuțiile membrilor (situația la 31.12.2018)				
	Activități operaționale	Activități suplimenta- re ⁽¹⁾	Total	Contri- buții în numerar	Contribuții în natură validate	Contribuții în natură raportate, dar nevalidate	Contribuții în natură la activitățile suplimentare	Total
UE (DG MOVE)	700,0	—	700,0	634,1	0,0	0,0	—	634,1
Eurocontrol	700,0	—	700,0	137,8	422,9	0,0	—	560,7
Membrii din industrie	584,3	—	584,3	25,5	513,6	0,0	—	539,1
Total	1 984,3	—	1 984,3	797,4	936,5	0,0	—	1 733,9

(¹) Activitățile suplimentare nu sunt acoperite de sfera auditului Curții.

Sursa: date furnizate de întreprinderea comună.

3.2.11. O sumă de 40 de milioane de euro reprezentând credite de plată neutilizate din exercițiile anterioare a fost reportată în exercițiul 2018 în vederea rambursării contribuțiilor în numerar primite în exces de la membrii din industrie ai întreprinderii comune SESAR 1 ⁽²⁰⁾, precum și în vederea efectuării de plăți pentru declarații de cheltuieli întârziate, dar totuși justificate, aferente unor proiecte din cadrul PC7 și al TEN-T. Or, situația de la sfârșitul exercițiului 2018 arată că a putut fi utilizată pentru astfel de plăți corective o sumă de numai 1,8 milioane de euro (5 %) din creditele respective; o sumă de 20 de milioane de euro (50 %) fusese anulată, iar credite în valoare de 18,2 milioane de euro (45 %) fuseseră reportate în 2019.

3.2.12. La sfârșitul exercițiului 2018, în faza de închidere a programului SESAR 1, întreprinderea comună continua să înregistreze o valoare ridicată a angajamentelor deschise (obligații de plată), și anume de 61,4 milioane de euro. Dat fiind că programul a fost închis la sfârșitul anului 2016 și ultima plată de grant a fost efectuată la sfârșitul anului 2017, aceste resurse alocate întreprinderii comune nu vor putea fi utilizate pe deplin.

Observație cu privire la execuția bugetului întreprinderii comune SESAR 2020

3.2.13. Tabelul 3 prezintă o imagine de ansamblu asupra contribuțiilor membrilor la SESAR 2020 la sfârșitul exercițiului 2018.

Tabelul 3

Contribuțiile membrilor la SESAR 2020

(în milioane de euro)

Membri	Contribuțiile membrilor (în conformitate cu regulamentul de înființare)			Contribuțiile membrilor (situația la 31.12.2018)				
	Activități operaționale	Activități suplimenta- re ⁽¹⁾	Total	Contri- buții în numerar	Contribuții în natură validate	Contribuții în natură raportate, dar nevalidate	Contribuții în natură la activitățile suplimentare	Total
UE (DG MOVE)	585,0	—	585,0	216,9	0,0	0,0	—	216,9
Eurocontrol	500,0	—	500,0	11,9	59,6	60,1	—	131,6
Membrii din industrie	500,0	—	500,0	2,5	54,6	60,1	—	117,2
Total	1 585,0	—	1 585,0	231,3	114,2	120,2	—	465,7

⁽¹⁾ Activitățile suplimentare nu sunt acoperite de sfera auditului Curții.

Sursa: date furnizate de întreprinderea comună.

3.2.14. La sfârșitul exercițiului 2018, întreprinderea comună executase 81 % și, respectiv, 61 % din creditele de angajament și din creditele de plată disponibile pentru proiectele din cadrul Orizont 2020 și anulase aproximativ 44,6 milioane de euro (35 %) din creditele de plată disponibile aferente programului Orizont 2020.

3.2.15. Rata scăzută de execuție și rata ridicată de anulare a creditelor de plată disponibile în 2018 pentru Orizont 2020 erau cauzate în primul rând de:

- planificarea bugetară conservatoare a întreprinderii comune, având în vedere riscul primirii cu întârziere a acordurilor anuale de delegare a execuției financiare;
- abordarea utilizată pentru planificarea și monitorizarea bugetului de către întreprinderea comună, dat fiind că nu s-a ținut seama pe deplin de cuantumul creditelor de plată neutilizate din exercițiile anterioare care au fost reinscrise în bugetul aferent exercițiului vizat.

Observație cu privire la controalele interne

3.2.16. Întreprinderea comună a instituit proceduri de control *ex ante* fiabile bazate pe examinări documentare ale aspectelor financiare și operaționale. În ceea ce privește plățile intermediare și finale din cadrul PC7, întreprinderea comună este cea care efectuează audituri *ex post* la nivelul beneficiarilor. În schimb, în cazul plăților aferente programului Orizont 2020, Serviciul comun de audit al Comisiei este cel responsabil de efectuarea auditurilor *ex post*. Ratele de eroare reziduală rezultate în urma auditurilor *ex post* și prezentate de întreprinderea comună la sfârșitul exercițiului 2018 au fost de 1,29 % pentru PC7 și de 1,33 % pentru Orizont 2020 ⁽²¹⁾.

⁽²⁰⁾ Articolele 13 și 25 din statutul întreprinderii comune SESAR, anexat la Regulamentul (CE) nr. 219/2007, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) nr. 721/2014, și articolul 4 din acordurile individuale între întreprinderea comună și membrii din industrie.

⁽²¹⁾ Raportul anual de activitate pe 2018 al întreprinderii comune SESAR, punctele 173 și 176.

Observație cu privire la buna gestiune financiară și la performanță

3.2.17. În urma acordului de delegare semnat cu DG MOVE, întreprinderea comună SESAR a lansat în ianuarie 2018 o cerere deschisă de propuneri pentru studii și demonstrații legate de managementul traficului dronelor în Europa (cererea U-Space). Valoarea maximă a grantului, și anume 9,5 milioane de euro, a fost alocată din fondul MIE al Comisiei. Deși criteriile de atribuire prevăzute de cererea de propuneri respectau în general orientările stabilite în Regulamentul MIE, Curtea a observat mai multe suprapuneri și incoerențe între aceste criterii și subcriteriile lor. Această problemă poate pune în pericol eficacitatea de ansamblu a procesului de evaluare în vederea acordării granturilor și trebuie remediată încă din faza de concepție și de elaborare a cererii de propuneri.

Situația acțiunilor întreprinse în urma observațiilor din exercițiile anterioare

3.2.18. *Anexa* conține o prezentare generală a acțiunilor corective întreprinse în urma observațiilor formulate de Curte în exercițiile anterioare.

ANEXĂ

Situția acțiunilor întreprinse în urma observațiilor din exercițiile anterioare

Exercițiul	Observațiile Curții	Stadiul acțiunii corective (finalizată/în desfășurare/ nedemarată încă/nu se aplică)
2017	<p>În ceea ce privește SESAR 1, rata de execuție pentru creditele de angajament a fost de 11 %, iar cea pentru creditele de plată, de 68 %. Ratele scăzute de execuție pentru SESAR 1 au fost cauzate de următorii factori:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Programul SESAR I a fost închis oficial în decembrie 2016 și ultima plată a fost efectuată în decembrie 2017. Cu toate acestea, întreprinderea comună a trebuit să asigure, până la sfârșitul anului 2017, existența unor fonduri suficiente din PC7 pentru rambursarea contribuțiilor în numerar primite în exces de la membrii din industrie ai întreprinderii comune SESAR 1, precum și pentru efectuarea de plăți pentru declarații de cheltuieli întârziate, dar totuși justificate, aferente unor proiecte în curs de derulare în cadrul PC7. — Atunci când și-a planificat și și-a monitorizat necesarul de credite noi de angajament și de plată pentru bugetul programului SESAR 1, întreprinderea comună a adoptat o abordare conservatoare și nu a luat în considerare veniturile alocate preconizate în valoare de aproximativ 17 milioane de euro care urmau să provină din recuperări legate de proiectele SESAR I (corecții pentru erori descoperite în cursul auditurilor <i>ex post</i>, prefinanțări neînchise etc.). 	Finalizată
2017	Până la sfârșitul anului 2017, instrumentele comune utilizate de Comisie pentru gestionarea și monitorizarea granturilor din cadrul programului Orizont 2020 nu își finalizaseră dezvoltările specifice care erau necesare pentru prelucrarea contribuțiilor în natură aduse întreprinderii comune.	Finalizată
2017	La sfârșitul anului 2017, când s-a închis programul SESAR 1, întreprinderea comună a trebuit să anuleze angajamente restante în cuantum de 30 de milioane de euro (19 %) corespunzând unor proiecte SESAR I care au fost ajustate sau anulate. În consecință, la sfârșitul exercițiului, obligațiile de plată încă neachitate ale întreprinderii comune pentru granturi ce țineau de SESAR I se ridicau la aproximativ 47 de milioane de euro.	În desfășurare
2017	În cadrul procedurii sale de achiziție de servicii de asistență furnizate de utilizatorii civili ai spațiului aerian în ceea ce privește activitățile programului SESAR 2020, întreprinderea comună a utilizat, ca punctaj financiar, media simplă (aritmetică) a ofertelor financiare primite pentru tarifele zilnice aplicabile diverselor categorii de experți. Aceeași abordare a fost aplicată pentru toate loturile. Utilizarea unei medii ponderate pentru calculul punctajului financiar ar fi fost, de fapt, o soluție mai eficace și mai favorabilă concurenței. Ponderarea ar trebui să se bazeze pe numărul cel mai probabil de zile de muncă pentru fiecare categorie de experți necesari pentru serviciile specifice din cadrul lotului în cauză.	Finalizată
2017	Auditorul extern al conturilor anuale ale întreprinderii comune a constatat deficiențe la nivelul proceselor de control financiar ale acesteia. Factorii care explică în mare parte această situație sunt: cadrul complex de reglementare financiară în conformitate cu care trebuie să funcționeze întreprinderea comună, demisiile recente ale unor membri importanți ai personalului cu atribuții în domeniul financiar și creșterea în consecință a volumului de muncă în serviciul financiar.	Finalizată
2017	Ca răspuns la recomandările formulate de evaluatori, Consiliul de administrație al SESAR a adoptat Planul de acțiune al întreprinderii comune în luna mai 2018. Acest plan cuprinde o gamă largă de acțiuni care urmează să fie puse în aplicare de întreprinderea comună. Un anumit număr de activități au fost deja inițiate, dar majoritatea acțiunilor ar trebui să fie puse în aplicare în 2018 și în primul trimestru al anului 2019, în timp ce câteva dintre acestea vor fi avute în vedere în următoarea perioadă de programare.	În desfășurare

Răspunsul întreprinderii comune

3.2.12. În acest context, este important de remarcat că rata globală de punere în aplicare a programului SESAR 1 este de 89,9 %.

3.2.15. Întreprinderea comună SESAR dorește să sublinieze că abordarea adoptată cu privire la creditele de plată neutilizate din anii anteriori rezultă direct din cadrul financiar pe baza căruia trebuie să funcționeze întreprinderea comună.

3.2.17. Întreprinderea comună SESAR dorește să sublinieze că cererea de propuneri pentru proiectul U-Space a fost organizată în deplină conformitate cu cerințele specifice Mecanismului pentru interconectarea Europei (MIE) și cu cele mai bune practici. Acest lucru a fost asigurat printr-o amplă colaborare cu INEA în timpul pregătirii cererii de propuneri. În plus, riscurile potențiale de interpretare neomogenă a subcriteriilor de evaluare au fost atenuate complet înainte de începerea evaluării. Într-adevăr, pentru a se evita neînțelegerile care ar fi putut duce la ipoteze și notări incorecte, au fost organizate informări ale experților înainte de evaluare.

3.3. Întreprinderea comună Clean Sky (Clean Sky)

Introducere

3.3.1. Întreprinderea comună pentru punerea în aplicare a inițiativei tehnologice comune în sectorul aeronauticii (denumită în continuare „întreprinderea comună Clean Sky”), cu sediul la Bruxelles, a fost înființată în decembrie 2007, în contextul celui de Al șaptelea program-cadru de cercetare (PC7), pentru o perioadă de 10 ani ⁽²²⁾ (Clean Sky 1). La 6 mai 2014, Consiliul a prelungit durata de existență a întreprinderii comune până la data de 31 decembrie 2024 ⁽²³⁾ (Clean Sky 2).

3.3.2. Întreprinderea comună Clean Sky este un parteneriat public-privat pentru cercetare și inovare în domeniul aeronauticii. În temeiul noului regulament, membrii fondatori ai întreprinderii comune sunt Uniunea Europeană (UE), reprezentată de Comisia Europeană (DG RTD), și membrii privați, constituiți din responsabilii și asociații din industrie care se ocupă de demonstratorii tehnologici integrați (DTI), de platformele inovatoare de demonstrație în domeniul aviației (IADP) și de activitățile transversale (AT). În plus, întreprinderea comună cooperează cu „partenerii de bază” din sectorul industrial selectați prin intermediul unor cereri de propuneri deschise și competitive ⁽²⁴⁾. Acestor parteneri le-a fost acordat statutul de membri privați în temeiul regulamentului de înființare a întreprinderii comune Clean Sky 2.

3.3.3. Tabelul 1 conține cifre-cheie cu privire la întreprinderea comună ⁽²⁵⁾.

Tabelul 1

Cifre-cheie cu privire la întreprinderea comună

	2018	2017
Bugetul corespunzător creditelor de plată (în milioane de euro)	336,4	203
Bugetul corespunzător creditelor de angajament (în milioane de euro)	294,6	201,1
Bugetul disponibil pentru plăți (în milioane de euro) ⁽¹⁾	343,8	243,7
Bugetul disponibil pentru angajamente (în milioane de euro) ⁽¹⁾	371,1	313,6
Total personal la 31 decembrie ⁽²⁾	40	41

⁽¹⁾ Bugetul disponibil include credite neutilizate din exercițiile anterioare pe care întreprinderea comună le-a reinscris în bugetul exercițiului curent, precum și venituri alocate.

⁽²⁾ Personalul include funcționari permanenți, agenți temporari și agenți contractuali, precum și experți naționali detașați.

Sursa: date furnizate de întreprinderea comună.

Informații în sprijinul declarației de asigurare

OPINIE

3.3.4. Curtea a auditat următoarele:

- conturile întreprinderii comune, care cuprind situațiile financiare ⁽²⁶⁾ și rapoartele privind execuția bugetară ⁽²⁷⁾ pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2018; și
- legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente acestor conturi, în conformitate cu prevederile articolului 287 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE).

⁽²²⁾ Regulamentul (CE) nr. 71/2008 al Consiliului din 20 decembrie 2007 privind înființarea întreprinderii comune Clean Sky (JO L 30, 4.2.2008, p. 1).

⁽²³⁾ Regulamentul (UE) nr. 558/2014 al Consiliului din 6 mai 2014 privind înființarea întreprinderii comune Clean Sky 2 (JO L 169, 7.6.2014, p. 77).

⁽²⁴⁾ În 2008, 16 responsabili și 66 de asociații s-au alăturat primei faze a întreprinderii comune Clean Sky (programul Clean Sky 1). În conformitate cu articolul 4 alineatul (6) din statutul anexat la Regulamentul (UE) nr. 558/2014 al Consiliului, asociații din cadrul programului Clean Sky 1 își păstrează statutul până la finalizarea activităților lor de cercetare, până cel târziu la 31 decembrie 2017. În 2017, după finalizarea celei de a patra cereri de parteneri de bază lansate în 2016, întreprinderea comună a încheiat procedura de selecție și de aderare a membrilor, înregistrând în total peste 230 de entități juridice implicate în programul Clean Sky 2. În această cifră sunt incluși 16 responsabili, alături de entitățile lor afiliate și de terții cu care au legături, precum și partenerii de bază selectați, alături de entitățile lor afiliate și de terții cu care au legături.

⁽²⁵⁾ Mai multe informații cu privire la competențele și activitățile întreprinderii comune sunt disponibile pe site-ul acesteia: www.cleansky.eu

⁽²⁶⁾ Situațiile financiare cuprind bilanțul, situația performanței financiare, situația fluxurilor de numerar, situația modificărilor în structura activelor nete, precum și o sinteză a principalelor politici contabile, alături de o serie de alte note explicative.

⁽²⁷⁾ Rapoartele privind execuția bugetară cuprind rapoartele în care sunt prezentate toate operațiunile bugetare sub formă agregată, precum și note explicative.

Fiabilitatea conturilor

Opinia privind fiabilitatea conturilor

3.3.5. În opinia Curții, conturile întreprinderii comune pentru exercițiul încheiat la 31 decembrie 2018 prezintă în mod fidel, sub toate aspectele semnificative, situația financiară a acesteia la 31 decembrie 2018, precum și rezultatele operațiunilor sale, fluxurile sale de numerar și modificările în structura activelor nete pentru exercițiul încheiat la această dată, în conformitate cu dispozițiile regulamentului său financiar și cu normele contabile adoptate de contabilul Comisiei. Aceste norme se bazează pe standardele de contabilitate pentru sectorul public acceptate la nivel internațional.

*Legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente conturilor***Veniturile**

Opinia privind legalitatea și regularitatea operațiunilor de venituri subiacente conturilor

3.3.6. În opinia Curții, operațiunile de venituri subiacente conturilor aferente exercițiului încheiat la 31 decembrie 2018 sunt conforme cu legile și reglementările sub toate aspectele semnificative.

Plățile

Opinia privind legalitatea și regularitatea plăților subiacente conturilor

3.3.7. În opinia Curții, plățile subiacente conturilor aferente exercițiului încheiat la 31 decembrie 2018 sunt conforme cu legile și reglementările sub toate aspectele semnificative.

3.3.8. Observațiile prezentate în continuare nu pun în discuție opinia exprimată de Curte.

Observație cu privire la execuția bugetului întreprinderii comune Clean Sky 1

3.3.9. Tabelul 2 prezintă o imagine de ansamblu asupra contribuțiilor membrilor la Clean Sky 1 la sfârșitul exercițiului 2018.

Tabelul 2

Contribuțiile membrilor la Clean Sky 1

(în milioane de euro)

Membri	Contribuțiile membrilor (în conformitate cu regulamentul de înființare)			Contribuțiile membrilor (situația la 31.12.2018)				Total
	Activități operaționale	Activități suplimentare ⁽¹⁾	Total	Contri- buții în numerar	Contribuții în natură validate	Contribuții în natură raportate, dar nevalidate	Contribuții în natură la activitățile suplimentare	
UE (DG RTD)	800,0	—	800,0	800,0	0,0	0,0	—	800,0
Membrii din industrie	600,0	—	600,0	14,9	594,1	-0,7	—	608,3
Total	1 400,0	—	1 400,0	814,9	594,1	-0,7	—	1 408,3

⁽¹⁾ Activitățile suplimentare nu sunt acoperite de sfera auditului Curții.

Sursa: date furnizate de întreprinderea comună.

3.3.10. Programul PC7 al întreprinderii comune a fost închis în mod oficial în 2017, nivelul de implementare atins fiind de aproximativ 100 %. Totuși, în 2018, întreprinderea comună a obținut recuperări de aproximativ 0,85 milioane de euro provenind din refinanțări neînchise și din rezultatele auditurilor *ex post*.

Observație cu privire la execuția bugetului întreprinderii comune Clean Sky 2

3.3.11. Tabelul 3 prezintă o imagine de ansamblu asupra contribuțiilor membrilor la Clean Sky 2 la sfârșitul exercițiului 2018.

Tabelul 3

Contribuțiile membrilor la Clean Sky 2

(în milioane de euro)

Membri	Contribuțiile membrilor (în conformitate cu regulamentul de înființare)			Contribuțiile membrilor (situația la 31.12.2018)				
	Activități operaționale	Activități suplimentare ⁽¹⁾	Total	Contri- buții în numerar	Contribuții în natură validate	Contribuții în natură raportate, dar nevalidate	Contribuții în natură la activitățile suplimentare	Total
UE (DG RTD)	1 755,0	0,0	1 755,0	816,7	0,0	0,0	0,0	816,7
Membrii din industrie	1 228,5	965,3	2 193,8	14,1	273,9	157,6	801,7	1 247,3
Total	2 983,5	965,3	3 948,8	830,8	273,9	157,6	801,7	2 064,0

(¹) Activitățile suplimentare nu sunt acoperite de sfera auditului Curții.

Sursa: date furnizate de întreprinderea comună.

3.3.12. Ratele de execuție pentru creditele de angajament și pentru creditele de plată disponibile în 2018 în bugetul întreprinderii comune au fost ridicate, și anume de 99,2 %, și, respectiv, de 97,3 %.

Observație cu privire la controalele interne

3.3.13. Întreprinderea comună Clean Sky 2 a instituit proceduri de control *ex ante* bazate pe examinări documentare ale aspectelor financiare și operaționale. În ceea ce privește plățile intermediare și finale din cadrul PC7, întreprinderea comună este cea care efectuează audituri *ex post* la nivelul beneficiarilor. În schimb, în cazul declarațiilor de cheltuieli aferente proiectelor finanțate în cadrul programului Orizont 2020, Serviciul comun de audit al Comisiei este cel responsabil de efectuarea auditurilor *ex post*. Ratele de eroare reziduală rezultate în urma auditurilor *ex post* și prezentate de întreprinderea comună la sfârșitul exercițiului 2018 au fost de 1,21 % pentru proiectele din cadrul PC7 și de 1,11 % pentru proiectele aferente programului Orizont 2020 (²⁸).

Observație cu privire la alte aspecte

3.3.14. În 2017 și în 2018, ratele de rotație a personalului întreprinderii comune au fost ridicate atât în cazul agenților temporari, cât și în cazul agenților contractuali. În ceea ce îi privește pe agenții temporari, rata de rotație a crescut puternic în 2018, până la aproape 17 %, dat fiind că patru coordonatori de proiect au părăsit întreprinderea comună. Nivelul de utilizare a serviciilor prestate de lucrători temporari aproape s-a dublat în 2018.

Situația acțiunilor întreprinse în urma observațiilor din exercițiile anterioare

3.3.15. Anexa conține o prezentare generală a acțiunilor corective întreprinse în urma observațiilor formulate de Curte în exercițiile anterioare.

(²⁸) Proiectul de raport anual de activitate pe 2018 al întreprinderii comune Clean Sky, p. 99-100.

ANEXĂ

Situația acțiunilor întreprinse în urma observațiilor din exercițiile anterioare

Exercițiul	Observațiile Curții	Stadiul acțiunii corective (finalizată/în desfășurare/ nedemarată încă/nu se aplică)
2017	Până la sfârșitul anului 2018, instrumentele comune utilizate de Comisie pentru gestionarea și monitorizarea granturilor din cadrul programului Orizont 2020 nu finalizaseră dezvoltările specifice care erau necesare pentru prelucrarea contribuțiilor în natură aduse întreprinderii comune.	Finalizată
2017	Ca răspuns la recomandările formulate de evaluatori, întreprinderea comună a elaborat un plan de acțiune care a fost aprobat de Consiliul de conducere al întreprinderii comune în luna aprilie 2018. Acest plan cuprinde o gamă largă de acțiuni care urmează să fie puse în aplicare de întreprinderea comună. Un anumit număr de activități au fost deja inițiate, în timp ce restul acțiunilor sunt prevăzute să fie puse în aplicare în 2018 sau în următoarea perioadă de programare.	Finalizată

Răspunsul întreprinderii comune

Întreprinderea comună a luat act de raportul Curții.

3.4. Întreprinderea comună referitoare la inițiativa privind medicamentele inovatoare (IMI)

Introducere

3.4.1. Întreprinderea comună referitoare la inițiativa privind medicamentele inovatoare [denumită în continuare „întreprinderea comună IMI” (*Initiative on Innovative Medicines*)], cu sediul la Bruxelles, a fost creată în decembrie 2007 ⁽²⁹⁾, pentru o perioadă de zece ani (IMI 1). În luna mai 2014, Consiliul a adoptat un nou regulament de înființare, prelungind durata de existență a întreprinderii comune până la data de 31 decembrie 2024 ⁽³⁰⁾ (IMI 2).

3.4.2. Întreprinderea comună IMI este un parteneriat public-privat pentru cercetare și inovare în domeniul sănătății. Membrii fondatori ai întreprinderii comune sunt Uniunea Europeană (UE), reprezentată de Comisia Europeană (DG RTD), și sectorul farmaceutic, reprezentat de Federația Europeană a Industriei și a Asociațiilor Farmaceutice (*European Federation of Pharmaceutical Industries and Associations* – EFPIA).

3.4.3. Tabelul 1 conține cifre-cheie cu privire la întreprinderea comună ⁽³¹⁾.

Tabelul 1

Cifre-cheie cu privire la întreprinderea comună

	2018	2017
Bugetul corespunzător creditelor de plată (în milioane de euro)	179,6	153,4
Bugetul corespunzător creditelor de angajament (în milioane de euro)	275,6	187,9
Bugetul disponibil pentru plăți (în milioane de euro) ⁽¹⁾	235,9	206,4
Bugetul disponibil pentru angajamente (în milioane de euro) ⁽¹⁾	485,5	322,4
Total personal la 31 decembrie ⁽²⁾	48	49

⁽¹⁾ Bugetul disponibil include credite neutilizate din exercițiile anterioare pe care întreprinderea comună le-a reînscris în bugetul exercițiului curent, precum și venituri alocate.

⁽²⁾ Personalul include funcționari permanenți, agenți temporari și agenți contractuali, precum și experți naționali detașați.

Sursa: date furnizate de întreprinderea comună.

Informații în sprijinul declarației de asigurare

OPINIE

3.4.4. Curtea a auditat următoarele:

- conturile întreprinderii comune, care cuprind situațiile financiare ⁽³²⁾ și rapoartele privind execuția bugetară ⁽³³⁾ pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2018; și
- legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente acestor conturi, în conformitate cu prevederile articolului 287 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE).

⁽²⁹⁾ Regulamentul (CE) nr. 73/2008 al Consiliului din 20 decembrie 2007 privind înființarea întreprinderii comune pentru punerea în aplicare a inițiativei tehnologice comune privind medicamentele inovatoare (JO L 30, 4.2.2008, p. 38).

⁽³⁰⁾ Regulamentul (UE) nr. 557/2014 al Consiliului din 6 mai 2014 privind înființarea întreprinderii comune referitoare la inițiativa privind medicamentele inovatoare 2 (JO L 169, 7.6.2014, p. 54).

⁽³¹⁾ Mai multe informații cu privire la competențele și activitățile întreprinderii comune sunt disponibile pe site-ul acesteia: www.imi.europa.eu

⁽³²⁾ Situațiile financiare cuprind bilanțul, situația performanței financiare, situația fluxurilor de numerar, situația modificărilor în structura activelor nete, precum și o sinteză a principalelor politici contabile, alături de o serie de alte note explicative.

⁽³³⁾ Rapoartele privind execuția bugetară cuprind rapoartele în care sunt prezentate toate operațiunile bugetare sub formă agregată, precum și note explicative.

Fiabilitatea conturilor

Opinia privind fiabilitatea conturilor

3.4.5. În opinia Curții, conturile întreprinderii comune pentru exercițiul încheiat la 31 decembrie 2018 prezintă în mod fidel, sub toate aspectele semnificative, situația financiară a acestora la 31 decembrie 2018, precum și rezultatele operațiunilor sale, fluxurile sale de numerar și modificările în structura activelor nete pentru exercițiul încheiat la această dată, în conformitate cu dispozițiile regulamentului său financiar și cu normele contabile adoptate de contabilul Comisiei. Aceste norme se bazează pe standardele de contabilitate pentru sectorul public acceptate la nivel internațional.

*Legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente conturilor***Veniturile**

Opinia privind legalitatea și regularitatea operațiunilor de venituri subiacente conturilor

3.4.6. În opinia Curții, operațiunile de venituri subiacente conturilor aferente exercițiului încheiat la 31 decembrie 2018 sunt conforme cu legile și reglementările sub toate aspectele semnificative.

Plățile

Opinia privind legalitatea și regularitatea plăților subiacente conturilor

3.4.7. În opinia Curții, plățile subiacente conturilor aferente exercițiului încheiat la 31 decembrie 2018 sunt conforme cu legile și reglementările sub toate aspectele semnificative.

3.4.8. Observațiile prezentate în continuare nu pun în discuție opinia exprimată de Curte.

Observație cu privire la execuția bugetului întreprinderii comune IMI 1

3.4.9. Tabelul 2 prezintă o imagine de ansamblu asupra contribuțiilor membrilor la IMI 1 la sfârșitul exercițiului 2018.

Tabelul 2

Contribuțiile membrilor la IMI 1*(în milioane de euro)*

Membri	Contribuțiile membrilor (în conformitate cu regulamentul de înființare)			Contribuțiile membrilor (situația la 31.12.2018)				
	Activități operaționale	Activități suplimentare ⁽¹⁾	Total	Contri- buții în numerar	Contribuții în natură validate	Contribuții în natură raportate, dar nevalidate	Contribuții în natură la activitățile suplimentare	Total
UE (DG RTD)	1 000,0	—	1 000,0	916,0	0,0	0,0	—	916,0
Membrii din industrie	1 000,0	—	1 000,0	21,9	633,3	80,6	—	735,8
Total	2 000,0	—	2 000,0	937,9	633,3	80,6	—	1 651,8

(¹) Activitățile suplimentare nu sunt acoperite de sfera auditului Curții.

Sursa: date furnizate de întreprinderea comună.

3.4.10. În ceea ce privește bugetul întreprinderii comune disponibil în 2018 pentru proiectele din cadrul PC7, rata de execuție a creditelor de plată a fost de 88 %.

Observații cu privire la execuția bugetului întreprinderii comune IMI 2

3.4.11. Tabelul 3 prezintă o imagine de ansamblu asupra contribuțiilor membrilor la IMI 2 la sfârșitul exercițiului 2018.

Tabelul 3

Contribuțiile membrilor la IMI 2

(în milioane de euro)

Membri	Contribuțiile membrilor (în conformitate cu regulamentul de înființare)			Contribuțiile membrilor (situația la 31.12.2018)				
	Activități operaționale	Activități suplimentare ⁽¹⁾	Total	Contri- buții în numerar	Contribuții în natură validate	Contribuții în natură raportate, dar nevalidate	Contribuții în natură la activitățile suplimentare	Total
UE (DG RTD)	1 638,0	—	1 638,0	241,9	0,0	0,0	—	241,9
EFPIA	1 425,0	—	1 425,0	10,8	128,0	83,9	—	222,7
Parteneri asociați	0,0	—	0,0	2,7	2,5	0,0	—	5,2
Total	3 063,0	—	3 063,0	255,4	130,5	83,9	—	469,8

(¹) Activitățile suplimentare nu sunt acoperite de sfera auditului Curții.

Sursa: date furnizate de întreprinderea comună.

3.4.12. În ceea ce privește bugetul întreprinderii comune disponibil în 2018 pentru proiectele din cadrul Orizont 2020, rata de execuție a creditelor de angajament și a celor de plată a fost de 100 % și, respectiv, de 87 %.

3.4.13. La sfârșitul exercițiului 2018, creditele de plată neutilizate raportate din exercițiile anterioare se ridicau la 56,1 milioane de euro. În consecință, Consiliul de conducere al întreprinderii comune a aprobat în decembrie 2018 un rectificativ bugetar cu scopul de a reduce cu 36,3 milioane de euro noile credite de plată aferente exercițiului (³⁴). Deși situația s-a îmbunătățit în comparație cu exercițiul precedent, în urma implementării mai multor măsuri corective de către IMI, existau în continuare deficiențe la nivelul planificării și monitorizării necesarului de noi credite de plată.

Observație cu privire la controalele interne

3.4.14. Întreprinderea comună a instituit proceduri de control *ex ante* fiabile bazate pe examinări documentare ale aspectelor financiare și operaționale. În ceea ce privește plățile intermediare și finale din cadrul PC7, întreprinderea comună este cea care efectuează audituri *ex post* la sediul beneficiarilor. În schimb, în cazul declarațiilor de cheltuieli aferente proiectelor finanțate în cadrul programului Orizont 2020, Serviciul comun de audit al Comisiei este cel responsabil de efectuarea auditurilor *ex post*. Ratele de eroare reziduală rezultate în urma auditurilor *ex post* și prezentate de întreprinderea comună la sfârșitul exercițiului 2018 au fost de 0,87 % pentru PC7 și de 0,67 % pentru Orizont 2020 (³⁵).

Alte aspecte

3.4.15. În 2018, rata de rotație a personalului întreprinderii comune a fost una ridicată, înregistrând o medie de aproximativ 21 %. Această rată de rotație a fost deosebit de ridicată în cazul agenților contractuali, situându-se la aproximativ 60 %. Situația s-a înrăutățit din cauza a opt cazuri de concediu medical pe termen lung: patru dintre acestea erau cazuri noi apărute în 2018. În consecință, numai jumătate din personalul întreprinderii comune a rămas același în 2018, situație care a crescut riscul ca obiectivele operaționale ale întreprinderii comune să nu fie îndeplinite conform planificărilor. Pentru a depăși problemele de personal întâlnite în 2018, întreprinderea comună a recurs la lucrători temporari, care au reprezentat 9,6 % din totalul personalului.

Situația acțiunilor întreprinse în urma observațiilor din exercițiile anterioare

3.4.16. Anexa conține o prezentare generală a acțiunilor corective întreprinse în urma observațiilor formulate de Curte în exercițiile anterioare.

(³⁴) Al treilea rectificativ la bugetul pe 2018, aprobat la 5 decembrie 2018.

(³⁵) Raportul anual de activitate pe 2018 al întreprinderii comune IMI, p. 107-108.

ANEXĂ

Situația acțiunilor întreprinse în urma observațiilor din exercițiile anterioare

Exercițiul	Observațiile Curții	Stadiul acțiunii corective (finalizată/în desfășurare/ nedemarată încă/nu se aplică)
2017	La sfârșitul anului 2017, Centrul comun de asistență al Comisiei nu finalizase încă dezvoltările specifice ale instrumentelor de gestionare și de monitorizare a granturilor din cadrul Orizont 2020, astfel încât întreprinderea comună să le poată utiliza pentru nevoile sale în materie de raportare și de prelucrare a contribuțiilor în natură.	Finalizată
2017	Spre sfârșitul anului 2017, creditele de plată neutilizate din exercițiile anterioare se ridicau la 78,7 milioane de euro. În consecință, Consiliul de conducere al întreprinderii comune a aprobat în iulie 2017 reducerea cu 56 de milioane de euro a creditelor operaționale de plată noi aferente exercițiului. În noiembrie 2017, Consiliul de conducere a aprobat reducerea cu 25,8 milioane de euro a creditelor de plată neutilizate și acumulate din exercițiile anterioare. Această situație arată că, în ultimii ani, au existat deficiențe în planificarea și monitorizarea necesarului de credite de plată noi.	În desfășurare
2017	Ca răspuns la recomandările formulate de evaluatori, întreprinderea comună a elaborat un plan de acțiune care a fost aprobat de Consiliul de conducere al IMI 2 în luna noiembrie 2017. Acest plan cuprinde o gamă largă de acțiuni care urmează să fie puse în aplicare de întreprinderea comună. Un anumit număr de activități au fost deja inițiate, dar majoritatea acțiunilor ar trebui să fie puse în aplicare în 2018 și 2019, în timp ce câteva dintre acestea vor fi avute în vedere în următoarea perioadă de programare.	În desfășurare

Răspunsul întreprinderii comune

Întreprinderea comună a luat act de raportul Curții.

3.5. **Întreprinderea comună „Pile de combustie și hidrogen” (FCH)**

Introducere

3.5.1. Întreprinderea comună pentru punerea în aplicare a inițiativei tehnologice comune privind pilele de combustie și hidrogenul [denumită în continuare „întreprinderea comună „Pile de combustie și hidrogen” sau FCH (*Fuel Cells and Hydrogen*)], cu sediul la Bruxelles, a fost înființată în mai 2008 pentru o perioadă care se încheie la 31 decembrie 2017 ⁽³⁶⁾ (FCH 1). În luna mai 2014, Consiliul a prelungit durata de existență a întreprinderii comune până la data de 31 decembrie 2024 ⁽³⁷⁾ (FCH 2).

3.5.2. Întreprinderea comună FCH este un parteneriat public-privat în domeniul cercetării și inovării în sectorul tehnologiei pe bază de hidrogen și al tehnologiei pilelor de combustie. Membrii fondatori ai întreprinderii comune sunt Uniunea Europeană (UE), reprezentată de Comisia Europeană, gruparea industrială (Hydrogen Europe) și gruparea științifică (Hydrogen Europe Research).

3.5.3. Tabelul 1 conține cifre-cheie cu privire la întreprinderea comună ⁽³⁸⁾.

Tabelul 1

Cifre-cheie cu privire la întreprinderea comună

	2018	2017
Bugetul corespunzător creditelor de plată (în milioane de euro)	102,4	179,4
Bugetul corespunzător creditelor de angajament (în milioane de euro)	79,8	98,5
Bugetul disponibil pentru plăți (în milioane de euro) ⁽¹⁾	126,5	198,6
Bugetul disponibil pentru angajamente (în milioane de euro) ⁽¹⁾	85,5	127,8
Total personal la 31 decembrie ⁽²⁾	27	26

⁽¹⁾ Bugetul disponibil include credite neutilizate din exercițiile anterioare pe care întreprinderea comună le-a reinscris în bugetul exercițiului curent, precum și venituri alocate.

⁽²⁾ Personalul include funcționari permanenți, agenți temporari și agenți contractuali, precum și experți naționali detașați.

Sursa: date furnizate de întreprinderea comună.

Informații în sprijinul declarației de asigurare

OPINIE

3.5.4. Curtea a auditat următoarele:

- conturile întreprinderii comune, care cuprind situațiile financiare ⁽³⁹⁾ și rapoartele privind execuția bugetară ⁽⁴⁰⁾ pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2018; și
- legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente acestor conturi, în conformitate cu prevederile articolului 287 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE).

⁽³⁶⁾ Regulamentul (CE) nr. 521/2008 al Consiliului din 30 mai 2008 de înființare a întreprinderii comune „Pile de combustie și hidrogen” (JO L 153, 12.6.2008, p. 1), modificat prin Regulamentul (UE) nr. 1183/2011 al Consiliului (JO L 302, 19.11.2011, p. 3).

⁽³⁷⁾ Regulamentul (UE) nr. 559/2014 al Consiliului din 6 mai 2014 privind înființarea întreprinderii comune „Pile de combustie și hidrogen 2” (JO L 169, 7.6.2014, p. 108).

⁽³⁸⁾ Mai multe informații cu privire la competențele și activitățile întreprinderii comune sunt disponibile pe site-ul acesteia: www.fch.europa.eu

⁽³⁹⁾ Situațiile financiare cuprind bilanțul, situația performanței financiare, situația fluxurilor de numerar, situația modificărilor în structura activelor nete, precum și o sinteză a principalelor politici contabile, alături de o serie de alte note explicative.

⁽⁴⁰⁾ Rapoartele privind execuția bugetară cuprind rapoartele în care sunt prezentate toate operațiunile bugetare sub formă agregată, precum și note explicative.

Fiabilitatea conturilor

Opinia privind fiabilitatea conturilor

3.5.5. În opinia Curții, conturile întreprinderii comune pentru exercițiul încheiat la 31 decembrie 2018 prezintă în mod fidel, sub toate aspectele semnificative, situația financiară a acestora la 31 decembrie 2018, precum și rezultatele operațiunilor sale, fluxurile sale de numerar și modificările în structura activelor nete pentru exercițiul încheiat la această dată, în conformitate cu dispozițiile regulamentului său financiar și cu normele contabile adoptate de contabilul Comisiei. Aceste norme se bazează pe standardele de contabilitate pentru sectorul public acceptate la nivel internațional.

*Legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente conturilor***Veniturile**

Opinia privind legalitatea și regularitatea operațiunilor de venituri subiacente conturilor

3.5.6. În opinia Curții, operațiunile de venituri subiacente conturilor aferente exercițiului încheiat la 31 decembrie 2018 sunt conforme cu legile și reglementările sub toate aspectele semnificative.

Plățile

Opinia privind legalitatea și regularitatea plăților subiacente conturilor

3.5.7. În opinia Curții, plățile subiacente conturilor aferente exercițiului încheiat la 31 decembrie 2018 sunt conforme cu legile și reglementările sub toate aspectele semnificative.

3.5.8. Observațiile prezentate în continuare nu pun în discuție opinia exprimată de Curte.

Observație cu privire la execuția bugetului întreprinderii comune FCH 1

3.5.9. Tabelul 2 prezintă o imagine de ansamblu asupra contribuțiilor membrilor la FCH 1 la sfârșitul exercițiului 2018.

Tabelul 2

Contribuțiile membrilor la FCH 1

(în milioane de euro)

Membri	Contribuțiile membrilor (în conformitate cu regulamentul de înființare)			Contribuțiile membrilor (situația la 31.12.2018)				Total
	Activități operaționale	Activități suplimentare ⁽¹⁾	Total	Contribuții în numerar	Contribuții în natură validate	Contribuții în natură raportate, dar nevalidate	Contribuții în natură la activitățile suplimentare	
UE (DG RTD)	470,0	—	470,0	402,2	19,1	0,0	—	421,3
Membrii din industrie	470,0	—	470,0	17,9	420,0	4,6	—	442,5
Total	940,0	—	940,0	420,1	439,1	4,6	—	863,8

(¹) Activitățile suplimentare nu sunt acoperite de sfera auditului Curții.

Sursa: date furnizate de întreprinderea comună.

3.5.10. În ceea ce privește bugetul întreprinderii comune disponibil în 2018 pentru proiectele din cadrul PC7, rata de execuție a creditelor de plată a fost de 79,6 %, din cauza întârzierilor care au apărut la depunerea declarațiilor de cheltuieli pentru unele proiecte în curs de derulare în cadrul PC7.

Observații cu privire la execuția bugetului întreprinderii comune FCH 2

3.5.11. Tabelul 3 prezintă o imagine de ansamblu asupra contribuțiilor membrilor la FCH 2 la sfârșitul exercițiului 2018.

Tabelul 3

Contribuțiile membrilor la FCH 2

(în milioane de euro)

Membri	Contribuțiile membrilor (în conformitate cu regulamentul de înființare)			Contribuțiile membrilor (situația la 31.12.2018)				
	Activități operaționale	Activități suplimentare ⁽¹⁾	Total	Contri- buții în numerar	Contribuții în natură validate	Contribuții în natură raportate, dar nevalidate	Contribuții în natură la activitățile suplimentare	Total
UE (DG RTD)	665,0	0,0	665,0	318,8	0,0	0,0	0,0	318,8
Membrii din industrie	95,0	285,0	380,0	3,6	1,8	7,7	636,3	649,4
Total	760,0	285,0	1 045,0	322,4	1,8	7,7	636,3	968,2

(¹) Activitățile suplimentare nu sunt acoperite de sfera auditului Curții.

Sursa: date furnizate de întreprinderea comună.

3.5.12. Nivelul scăzut al contribuțiilor în natură ale membrilor din industrie la activitățile operaționale se explică prin faptul că întreprinderea comună certifică aceste contribuții împreună cu declarațiile finale de cheltuieli. Prin urmare, certificarea majorității contribuțiilor în natură angajate va avea loc mai târziu în cadrul programului Orizont 2020, când se efectuează plata finală pentru proiecte și când trebuie prezentate certificatele privind situațiile financiare.

3.5.13. În ceea ce privește bugetul întreprinderii comune disponibil în 2018 pentru proiectele din cadrul Orizont 2020, rata de execuție a creditelor de angajament și a celor de plată a fost de 95,8 % și, respectiv, de 84,4 %.

Observații cu privire la controalele interne

3.5.14. Întreprinderea comună a instituit proceduri de control *ex ante* bazate pe examinări documentare ale aspectelor financiare și operaționale. În ceea ce privește plățile intermediare și finale din cadrul PC7, întreprinderea comună este cea care efectuează audituri *ex post* la nivelul beneficiarilor. În schimb, în cazul declarațiilor de cheltuieli aferente proiectelor finanțate în cadrul programului Orizont 2020, Serviciul comun de audit al Comisiei este cel responsabil de efectuarea auditurilor *ex post*.

3.5.15. Ratele de eroare reziduală rezultate în urma auditurilor *ex post* și prezentate de întreprinderea comună la sfârșitul exercițiului 2018 au fost de 1,10 % pentru PC7 și de 0,46 % pentru Orizont 2020 (⁴¹).

Situația acțiunilor întreprinse în urma observațiilor din exercițiile anterioare

3.5.16. *Anexa* conține o prezentare generală a acțiunilor corective întreprinse în urma observațiilor formulate de Curte în exercițiile anterioare.

(⁴¹) Raportul anual de activitate pe 2018 al întreprinderii comune FCH, p. 89.

ANEXĂ

Situația acțiunilor întreprinse în urma observațiilor din exercițiile anterioare

Exercițiul	Observațiile Curții	Stadiul acțiunii corective (finalizată/în desfășurare/ nedemarată încă/nu se aplică)
2017	Ca răspuns la recomandările formulate de evaluatori, întreprinderea comună a elaborat un plan de acțiune care a fost aprobat de Consiliul de conducere al FCH 2 în luna martie 2018. Acest plan cuprinde o gamă largă de acțiuni care urmează să fie puse în aplicare de întreprinderea comună. Un anumit număr de activități au fost deja inițiate, dar majoritatea acțiunilor ar trebui să fie puse în aplicare în 2018 și 2019, în timp ce câteva dintre acestea vor fi avute în vedere în următoarea perioadă de programare.	În desfășurare

Răspunsul întreprinderii comune

Întreprinderea comună a luat act de raportul Curții.

3.6. Întreprinderea comună „Componente și sisteme electronice pentru o poziție de lider a Europei” (ECSEL)

Introducere

3.6.1. Întreprinderea comună „Componente și sisteme electronice pentru o poziție de lider a Europei” [denumită în continuare „întreprinderea comună ECSEL” (*Electronic Components and Systems for European Leadership*)], cu sediul la Bruxelles, a fost creată în mai 2014 ⁽⁴²⁾ pentru o perioadă care se încheie la 31 decembrie 2024. Întreprinderea comună ECSEL a înlocuit și a succedat întreprinderilor comune ENIAC și ARTEMIS, care au fost închise la 26 iunie 2014. Întreprinderea comună ECSEL a început să își desfășoare activitatea în mod autonom la data de 27 iunie 2014.

3.6.2. Întreprinderea comună ECSEL este un parteneriat public-privat pentru cercetare în domeniul nanoelectronicii și în cel al sistemelor informatice integrate. Membrii fondatori ai întreprinderii comune sunt Uniunea Europeană (UE), reprezentată de Comisia Europeană (DG CONNECT), statele participante la ECSEL ⁽⁴³⁾ și trei asociații industriale (AENEAS, ARTEMISIA și EPoSS), care reprezintă întreprinderi și organizații din domeniul cercetării, active în sectorul sistemelor integrate și ciber-fizice, al integrării sistemelor inteligente, al microelectronicii și al nanoelectronicii.

3.6.3. Tabelul 1 conține cifre-cheie cu privire la întreprinderea comună ⁽⁴⁴⁾.

Tabelul 1

Cifre-cheie cu privire la întreprinderea comună

	2018	2017
Bugetul corespunzător creditelor de plată (în milioane de euro)	290,1	287,7
Bugetul corespunzător creditelor de angajament (în milioane de euro)	187,3	177,3
Bugetul disponibil pentru plăți (în milioane de euro) ⁽¹⁾	310,6	290,1
Bugetul disponibil pentru angajamente (în milioane de euro) ⁽¹⁾	194,2	183,9
Total personal la 31 decembrie ⁽²⁾	30	30

⁽¹⁾ Bugetul disponibil include credite neutilizate din exercițiile anterioare pe care întreprinderea comună le-a reinscris în bugetul exercițiului curent, precum și venituri alocate.

⁽²⁾ Personalul include agenți temporari și agenți contractuali, precum și experți naționali detașați.

Sursa: date furnizate de întreprinderea comună.

Informații în sprijinul declarației de asigurare

OPINIE

3.6.4. Curtea a auditat următoarele:

- conturile întreprinderii comune, care cuprind situațiile financiare ⁽⁴⁵⁾ și rapoartele privind execuția bugetară ⁽⁴⁶⁾ pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2018; și
- legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente acestor conturi, în conformitate cu prevederile articolului 287 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE).

⁽⁴²⁾ Regulamentul (UE) nr. 561/2014 al Consiliului din 6 mai 2014 privind înființarea întreprinderii comune ECSEL (JO L 169, 7.6.2014, p. 152).

⁽⁴³⁾ Austria, Belgia, Bulgaria, Cehia, Danemarca, Estonia, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Ungaria, Irlanda, Israel, Italia, Letonia, Lituania, Luxemburg, Malta, Țările de Jos, Norvegia, Polonia, Portugalia, România, Slovacia, Slovenia, Spania, Suedia, Elveția, Turcia și Regatul Unit.

⁽⁴⁴⁾ Mai multe informații cu privire la competențele și activitățile întreprinderii comune sunt disponibile pe site-ul acesteia: www.ecsel.eu

⁽⁴⁵⁾ Situațiile financiare cuprind bilanțul, situația performanței financiare, situația fluxurilor de numerar, situația modificărilor în structura activelor nete, precum și o sinteză a principalelor politici contabile, alături de o serie de alte note explicative.

⁽⁴⁶⁾ Rapoartele privind execuția bugetară cuprind rapoartele în care sunt prezentate toate operațiunile bugetare sub formă agregată, precum și note explicative.

Fiabilitatea conturilor

Opinia privind fiabilitatea conturilor

3.6.5. În opinia Curții, conturile întreprinderii comune pentru exercițiul încheiat la 31 decembrie 2018 prezintă în mod fidel, sub toate aspectele semnificative, situația financiară a acesteia la 31 decembrie 2018, precum și rezultatele operațiunilor sale, fluxurile sale de numerar și modificările în structura activelor nete pentru exercițiul încheiat la această dată, în conformitate cu dispozițiile regulamentului său financiar și cu normele contabile adoptate de contabilul Comisiei. Aceste norme se bazează pe standardele de contabilitate pentru sectorul public acceptate la nivel internațional.

*Legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente conturilor***Veniturile**

Opinia privind legalitatea și regularitatea operațiunilor de venituri subiacente conturilor

3.6.6. În opinia Curții, operațiunile de venituri subiacente conturilor aferente exercițiului încheiat la 31 decembrie 2018 sunt conforme cu legile și reglementările sub toate aspectele semnificative.

Plățile

Opinia privind legalitatea și regularitatea plăților subiacente conturilor

3.6.7. În opinia Curții, plățile subiacente conturilor aferente exercițiului încheiat la 31 decembrie 2018 sunt conforme cu legile și reglementările sub toate aspectele semnificative.

3.6.8. Observațiile prezentate în continuare nu pun în discuție opinia exprimată de Curte.

Observații cu privire la execuția bugetului aferent PC7

3.6.9. La sfârșitul exercițiului 2018, UE contribuise din fondul aferent PC7 cu 637,6 milioane de euro la cofinanțarea activităților legate de PC7 desfășurate de întreprinderea comună ECSEL (așa cum au fost preluate aceste activități de la întreprinderile comune ARTEMIS ȘI ENIAC), precum și cu 17,9 milioane de euro la cofinanțarea costurilor administrative conexe. Angajamentul cumulată pentru activitățile operaționale legate de PC7 se ridică la 606 milioane de euro (172 de milioane de euro pentru ARTEMIS și 434 de milioane de euro pentru ENIAC). Plățile aferente însumau 529 de milioane de euro (156 de milioane de euro pentru ARTEMIS și 373 de milioane de euro pentru ENIAC). Dat fiind că programul a fost închis la sfârșitul anului 2017, există riscul ca resursele alocate întreprinderii comune să nu fie utilizate în integralitate.

3.6.10. Rata de execuție a creditelor de plată în valoare de 98 de milioane de euro disponibile în bugetul pe 2018 al întreprinderii comune pentru proiectele din cadrul PC7 a fost de 42 %. Această rată scăzută de execuție a fost cauzată în principal de întârzierile cu care autoritățile naționale de finanțare au prezentat certificatele de final de proiect pentru activitățile în curs din cadrul PC7.

Observații cu privire la execuția bugetului aferent Orizont 2020

3.6.11. Tabelul 2 prezintă o imagine de ansamblu asupra contribuțiilor membrilor la întreprinderea comună ECSEL la sfârșitul exercițiului 2018.

Tabelul 2

Contribuțiile membrilor la activitățile aferente Orizont 2020 desfășurate de ECSEL

(în milioane de euro)

Membri	Contribuțiile membrilor (în conformitate cu regulamentul de înființare)			Contribuțiile membrilor (situația la 31.12.2018)				Total
	Activități operaționale	Activități suplimentare ⁽¹⁾	Total	Contri- buții în numerar	Contribuții în natură validate	Contribuții în natură raportate, dar nevalidate	Contribuții în natură la activitățile suplimentare	
UE (DG CONNECT)	1 185,0	—	1 185,0	512,0	0,0	0,0	—	512,0
Membrii din industrie	1 657,5	—	1 657,5	11,3	0,0	694,1	—	705,4
Total	2 842,5	—	2 842,5	523,3	0,0	694,1	—	1 217,4

(¹) Activitățile suplimentare nu sunt acoperite de sfera auditului Curții.

Sursa: date furnizate de întreprinderea comună.

3.6.12. Cele 30 de state participante la întreprinderea comună ECSEL au obligația de a aduce o contribuție financiară la activitățile operaționale ale acestei întreprinderi comune în valoare de cel puțin 1 170 de milioane de euro ⁽⁴⁷⁾. Până la sfârșitul exercițiului 2018, statele participante care au luat parte la cererile de propuneri din 2014, 2015, 2016 și, respectiv, 2017 – 19, 21, 24 și, respectiv, 18 state – realizaseră angajamente în valoare de 564 de milioane de euro și efectuaseră plăți în cuantum de 178 de milioane de euro (15 % din totalul contribuțiilor obligatorii). Pe lângă faptul că implementarea proiectelor din cadrul programului Orizont 2020 se află încă într-o fază incipientă, nivelul scăzut al contribuțiilor statelor participante este explicat și prin faptul că unele dintre acestea recunosc și raportează costurile către întreprinderea comună ECSEL abia la finalizarea proiectelor aferente Orizont 2020 pe care le sprijină.

3.6.13. Întreprinderea comună ECSEL poate calcula cuantumul efectiv al contribuțiilor în natură ale membrilor din industrie numai după ce a validat contribuțiile statelor participante la sfârșitul programului.

3.6.14. În ceea ce privește bugetul întreprinderii comune disponibil în 2018 pentru proiectele din cadrul Orizont 2020, rata de execuție a creditelor de angajament și a celor de plată a fost de 100 % și, respectiv, de 72 %. Rata de execuție pentru creditul de plată aferent programului Orizont 2020 s-a deteriorat din cauza contribuției adiționale de 20 de milioane de euro permise de întreprinderea comună ECSEL în decembrie 2018.

Observații cu privire la controalele interne

3.6.15. Acordurile administrative încheiate de întreprinderile comune ARTEMIS și ENIAC cu autoritățile naționale de finanțare au continuat să se aplice și după ce aceste două întreprinderi comune au fuzionat pentru a forma ECSEL. În temeiul acestor acorduri, strategiile de audit *ex post* ale întreprinderilor comune ARTEMIS și ENIAC se bazează în mare măsură pe auditul declarațiilor de cheltuieli aferente proiectelor care este efectuat de autoritățile naționale de finanțare ⁽⁴⁸⁾. Întreprinderea comună ECSEL a luat măsuri pentru a evalua modul de desfășurare a auditurilor *ex post* de către autoritățile naționale de finanțare și a obținut de la acestea declarații scrise în care se afirmă că implementarea procedurilor lor naționale oferă o asigurare rezonabilă referitor la legalitatea și regularitatea operațiunilor. Cu toate acestea, diferențele semnificative de la nivelul metodologiilor și al procedurilor utilizate de către autoritățile naționale de finanțare nu permit întreprinderii comune ECSEL să calculeze o rată de eroare ponderată unică și fiabilă și nici o rată de eroare reziduală pentru plățile aferente PC7.

3.6.16. Pentru proiectele aferente PC7, plățile efectuate de întreprinderea comună ECSEL în 2018 au fost de 41 de milioane de euro (în 2017, aceste plăți au fost în cuantum de 76,4 milioane de euro), ceea ce reprezintă 22 % (în 2017, 32 %) din totalul plăților operaționale efectuate de întreprinderea comună în 2018. Pentru aceste plăți, Curtea a aplicat rata de eroare reziduală stabilită de DG RTD pentru întregul program PC7, rată care era de 3,36 % la sfârșitul exercițiului 2018.

3.6.17. În ceea ce privește plățile aferente programului Orizont 2020, Serviciul comun de audit din cadrul Comisiei este responsabil de auditurile *ex post* ⁽⁴⁹⁾. Rata de eroare reziduală calculată în urma auditurilor *ex post* și prezentată de întreprinderea comună la sfârșitul exercițiului 2018 a fost de 1,15 % pentru Orizont 2020.

3.6.18. În 2018, plata finală pentru implementarea acordului privind nivelul serviciilor încheiat cu una dintre cele trei asociații industriale membre pentru furnizarea de servicii de comunicare și de organizare de evenimente a fost efectuată în lipsa documentelor justificative necesare.

3.6.19. În 2018, întreprinderea comună a constatat că ENIAC nu îi facturase unui membru din industrie (AENEAS), înainte de crearea întreprinderii comune ECSEL, o sumă de peste 1 milion de euro reprezentând contribuții în natură pentru costuri administrative. Pentru a face față lipsei de numerar pentru cheltuieli administrative, întreprinderea comună a primit 1 milion de euro de la membrii săi sub forma unei „contribuții în numerar preplătite”: 320 000 de euro proveneau de la Comisie, iar 680 000 de euro de la membrii din industrie. Întreprinderea comună ar trebui să emită cât mai curând nota de debit corespunzătoare.

Observație cu privire la alte aspecte

3.6.20. Evaluarea intermediară a întreprinderii comune ECSEL a fost finalizată în conformitate cu calendarul precis stabilit în cadrul său juridic, dar, în acest stadiu precoce al activităților, ea nu putea aduce o valoare adăugată optimă pentru procesul decizional al întreprinderii comune.

Situația acțiunilor întreprinse în urma observațiilor din exercițiile anterioare

3.6.21. Anexa conține o prezentare generală a acțiunilor corective întreprinse în urma observațiilor formulate de Curte în exercițiile anterioare.

⁽⁴⁷⁾ Articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul (UE) nr. 561/2014.

⁽⁴⁸⁾ Potrivit strategiilor de audit *ex post* adoptate de întreprinderile comune ARTEMIS și ENIAC, acestea trebuie să evalueze cel puțin o dată pe an dacă informațiile primite de la statele membre furnizează o asigurare suficientă în ceea ce privește regularitatea și legalitatea operațiunilor executate.

⁽⁴⁹⁾ Articolul 13 alineatul (2) din Regulamentul (UE) nr. 561/2014 al Consiliului.

ANEXĂ

Situația acțiunilor întreprinse în urma observațiilor din exercițiile anterioare

Exercițiul	Observațiile Curții	Stadiul acțiunii corective (finalizată/în desfășurare/ nedemarată încă/nu se aplică)
2015	<p>Conform regulamentului financiar al întreprinderii comune, bugetul se execută cu respectarea unor norme de control intern eficace și eficient, inclusiv prin prevenirea, detectarea, corectarea și urmărirea subsecventă a cazurilor de fraudă și de neregularitate.</p> <p>În urma adoptării de către Comisie, în iunie 2011, a unei strategii antifraudă, a fost adoptată în iulie 2012 prima strategie comună antifraudă în domeniul cercetării, aceasta fiind actualizată în martie 2015 pentru a ține seama de modificările introduse prin Orizont 2020. Această strategie include un plan de acțiune care trebuie pus în aplicare de întreprinderile comune care activează în domeniul cercetării.</p> <p>Întreprinderea comună ECSEL are deja instituite proceduri de control intern pentru a obține o asigurare rezonabilă că fraudele și neregulile sunt prevenite și detectate (verificări <i>ex ante</i> ale plăților, politica privind conflictele de interese și audituri <i>ex post</i> la beneficiarii granturilor). Planul de implementare antifraudă al întreprinderii comune ECSEL a fost adoptat la 11 noiembrie 2016 și este în curs de punere în aplicare.</p>	Finalizată
2016	<p>Întreprinderea comună ECSEL a adoptat norme privind prevenirea și gestionarea conflictelor de interese pentru a reduce riscurile care pot afecta structura sa de guvernanță. Cu toate acestea, întreprinderea comună nu a respectat în mod consecvent cerințele prevăzute în decizia Consiliului de conducere GB.2015.41.</p>	Finalizată
2017	<p>În 2017, Curtea a observat deficiențe semnificative în gestionarea procedurilor de achiziții de servicii administrative (de exemplu, alegerea de proceduri de achiziție inadecvate, lacune în definirea serviciilor care urmau a fi furnizate, semnarea cu întârziere a actelor adiționale).</p>	În desfășurare
2017	<p>În 2017, întreprinderea comună nu consemnase în mod corespunzător, în registrul său de excepții, cazurile de eludare a controalelor de către conducere și nici abaterile de la procesele și procedurile stabilite. Această situație afectează capacitatea conducerii de a asigura eficacitatea proceselor de control intern și de a reacționa rapid la deficiențele procedurale.</p>	Finalizată
2017	<p>Ca răspuns la recomandările formulate de evaluatori, întreprinderea comună a elaborat un plan de acțiune care a fost adoptat de Consiliul său de conducere în luna aprilie 2018. Acest plan cuprinde o gamă largă de acțiuni care urmează să fie puse în aplicare de întreprinderea comună. Un anumit număr de activități au fost deja finalizate, dar majoritatea acțiunilor ar trebui să fie puse în aplicare în 2019, în timp ce unele dintre ele au fost considerate ca fiind în afara sferei de competență a întreprinderii comune ECSEL.</p>	În desfășurare

Răspunsul întreprinderii comune

Întreprinderea comună a luat act de raportul Curții.

3.7. Întreprinderea comună pentru bioindustrii (BBI)

Introducere

3.7.1. Întreprinderea comună pentru bioindustrii [denumită în continuare „întreprinderea comună BBI” (*Bio-Based Industries*)], cu sediul la Bruxelles, a fost creată în mai 2014 ⁽⁵⁰⁾ pentru o perioadă de 10 ani și a început să funcționeze în mod autonom la 26 octombrie 2015.

3.7.2. Întreprinderea comună BBI este un parteneriat public-privat în sectorul bioindustriilor. Membrii fondatori sunt Uniunea Europeană (UE), reprezentată de Comisia Europeană, și o serie de parteneri industriali reprezentați de consorțiul bioindustriilor (consorțiul BIC).

3.7.3. Tabelul 1 conține cifre-cheie cu privire la întreprinderea comună ⁽⁵¹⁾.

Tabelul 1

Cifre-cheie cu privire la întreprinderea comună

	2018	2017
Bugetul corespunzător creditelor de plată (în milioane de euro)	91,6	88,9
Bugetul corespunzător creditelor de angajament (în milioane de euro)	119,5	86,3
Bugetul disponibil pentru plăți (în milioane de euro) ⁽¹⁾	118,1	91,6
Bugetul disponibil pentru angajamente (în milioane de euro) ⁽¹⁾	120,9	92,9
Total personal la 31 decembrie ⁽²⁾	18	21

⁽¹⁾ Bugetul disponibil include credite neutilizate din exercițiile anterioare pe care întreprinderea comună le-a reînscris în bugetul exercițiului curent, precum și venituri alocate.

⁽²⁾ Personalul include agenți temporari și agenți contractuali, precum și experți naționali detașați.

Sursa: date furnizate de întreprinderea comună.

Informații în sprijinul declarației de asigurare

OPINIE

3.7.4. Curtea a auditat următoarele:

- conturile întreprinderii comune, care cuprind situațiile financiare ⁽⁵²⁾ și rapoartele privind execuția bugetară ⁽⁵³⁾ pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2018; și
- legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente acestor conturi, în conformitate cu prevederile articolului 287 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE).

Fiabilitatea conturilor

Opinia privind fiabilitatea conturilor

3.7.5. În opinia Curții, conturile întreprinderii comune pentru exercițiul încheiat la 31 decembrie 2018 prezintă în mod fidel, sub toate aspectele semnificative, situația financiară a acestora la 31 decembrie 2018, precum și rezultatele operațiunilor sale, fluxurile sale de numerar și modificările în structura activelor nete pentru exercițiul încheiat la această dată, în conformitate cu dispozițiile regulamentului său financiar și cu normele contabile adoptate de contabilul Comisiei. Aceste norme se bazează pe standardele de contabilitate pentru sectorul public acceptate la nivel internațional.

⁽⁵⁰⁾ Regulamentul (UE) nr. 560/2014 al Consiliului din 6 mai 2014 privind înființarea întreprinderii comune pentru bioindustrii (JO L 169, 7.6.2014, p. 130).

⁽⁵¹⁾ Mai multe informații cu privire la competențele și activitățile întreprinderii comune sunt disponibile pe site-ul acesteia: www.bbi-europe.eu

⁽⁵²⁾ Situațiile financiare cuprind bilanțul, situația performanței financiare, situația fluxurilor de numerar, situația modificărilor în structura activelor nete, precum și o sinteză a principalelor politici contabile, alături de o serie de alte note explicative.

⁽⁵³⁾ Rapoartele privind execuția bugetară cuprind rapoartele în care sunt prezentate toate operațiunile bugetare sub formă agregată, precum și note explicative.

*Legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente conturilor***Veniturile**

Opinia privind legalitatea și regularitatea operațiunilor de venituri subiacente conturilor

3.7.6. În opinia Curții, operațiunile de venituri subiacente conturilor aferente exercițiului încheiat la 31 decembrie 2018 sunt conforme cu legile și reglementările sub toate aspectele semnificative.

Plățile

Opinia privind legalitatea și regularitatea plăților subiacente conturilor

3.7.7. În opinia Curții, plățile subiacente conturilor aferente exercițiului încheiat la 31 decembrie 2018 sunt conforme cu legile și reglementările sub toate aspectele semnificative.

3.7.8. Observațiile prezentate în continuare nu pun în discuție opinia exprimată de Curte.

Fiabilitatea conturilor

3.7.9. În 2018, întreprinderea comună BBI a desfășurat o evaluare pentru a actualiza statutul de membru al entităților constitutive ale consorțiului bioindustriilor (consorțiul BIC) ca bază principală pentru validarea și recunoașterea contribuțiilor în natură ale membrilor din industrie la activitățile operaționale ale întreprinderii comune. O astfel de evaluare este considerată a fi o bună practică și ar trebui realizată periodic.

Observații cu privire la execuția bugetului aferent Orizont 2020

3.7.10. Tabelul 2 prezintă o imagine de ansamblu asupra contribuțiilor membrilor la întreprinderea comună la sfârșitul exercițiului 2018.

Tabelul 2

Contribuțiile membrilor la activitățile desfășurate de BBI*(în milioane de euro)*

Membri	Contribuțiile membrilor (în conformitate cu regulamentul de înființare)			Contribuțiile membrilor (situația la 31.12.2018)				
	Activități operaționale	Activități suplimentare ⁽¹⁾	Total	Contri- buții în numerar	Contribuții în natură validate	Contribuții în natură raportate, dar nevalidate	Contribuții în natură la activitățile suplimentare	Total
UE (DG RTD)	975,0	0,0	975,0	264,6	0,0	0,0	0,0	264,6
Membrii din industrie	975,0	1 755,0	2 730,0	9,1	12,1	36,8	699,9	757,9
Total	1 950,0	1 755,0	3 705,0	273,7	12,1	36,8	699,9	1 022,5

⁽¹⁾ Activitățile suplimentare nu sunt acoperite de sfera auditului Curții.

Sursa: date furnizate de întreprinderea comună.

3.7.11. Din suma minimă de 182,5 milioane de euro corespunzătoare contribuțiilor în numerar⁽⁵⁴⁾, la sfârșitul exercițiului 2018 fuseseră plătiți doar 0,8 milioane de euro. Regulamentul de înființare a BBI⁽⁵⁵⁾ a fost modificat pentru a permite membrilor din industrie să își aducă contribuțiile în numerar la nivel de proiect; există însă un risc ridicat ca aceștia să nu furnizeze suma minimă corespunzătoare contribuțiilor în numerar la activități operaționale până la sfârșitul programului BBI. În consecință, Comisia (DG RTD) a decis la sfârșitul anului 2018 să reducă cu 140 de milioane de euro bugetul pe 2020 al întreprinderii comune (în valoare de 205 milioane de euro)⁽⁵⁶⁾.

⁽⁵⁴⁾ Articolul 12 alineatul (4) din statutul întreprinderii comune BBI [anexa I la Regulamentul (UE) nr. 560/2014].

⁽⁵⁵⁾ Regulamentul (UE) 2018/121 din 23 ianuarie 2018 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 560/2014 privind înființarea întreprinderii comune pentru bioindustrii (JO L 22, 26.1.2018, p. 1).

⁽⁵⁶⁾ Această sumă include cuantumul de 50 de milioane de euro corespunzând suspendării anunțate din bugetul pe 2017 și cuantumul de 20 de milioane de euro corespunzând suspendării anunțate din bugetul pe 2018.

3.7.12. Ratele de execuție pentru creditele de angajament și pentru creditele de plată disponibile în 2018 au fost de 99 % și, respectiv, de 71 %. Majoritatea creditelor de plată asumate de întreprinderea comună reprezentau prefinanțări pentru acordurile de grant rezultate în urma cererii de propuneri din 2017 sau plăți intermediare pentru proiecte aferente unor cereri de propuneri anterioare. Rata mai scăzută de execuție a creditelor de plată se explică prin întârzierile unor rapoarte periodice și prin declarații de cheltuieli cu mult inferioare bugetului aprobat în acordurile de grant.

Observații cu privire la controalele interne

3.7.13. Întreprinderea comună a instituit proceduri de control *ex ante* fiabile bazate pe examinări documentare ale aspectelor financiare și operaționale. Situația de la sfârșitul exercițiului 2018 arăta că întreprinderea comună implementase în mare măsură standardele de control intern.

3.7.14. Serviciul comun de audit din cadrul Comisiei este responsabil de auditul *ex post* al declarațiilor de cheltuieli aferente proiectelor din cadrul programului Orizont 2020. Pe baza rezultatelor auditului *ex post* de la sfârșitul exercițiului 2018, întreprinderea comună a raportat o rată de eroare reziduală de 0,01 % pentru proiectele aferente programului Orizont 2020 ⁽⁵⁷⁾.

Observație cu privire la buna gestiune financiară și la performanță

3.7.15. Din cauza felului în care a fost concepută cererea de propuneri din 2018 și a modului în care a fost gestionat sistemul de ierarhizare a propunerilor, unul dintre cele două subiecte principale ale cererii nu a fost finanțat, deși se primiseră propuneri eligibile și cu evaluări bune pentru ambele subiecte.

Observații cu privire la alte aspecte

3.7.16. Evaluarea intermediară a întreprinderii comune BBI a fost finalizată în conformitate cu calendarul precis stabilit în cadrul său juridic, dar, în acest stadiu precoce al activităților, ea nu putea aduce o valoare adăugată optimă pentru procesul decizional al întreprinderii comune.

Situația acțiunilor întreprinse în urma observațiilor din exercițiile anterioare

3.7.17. *Anexa* conține o prezentare generală a acțiunilor corective întreprinse în urma observațiilor formulate de Curte în exercițiile anterioare.

⁽⁵⁷⁾ Raportul anual de activitate pe 2018 al întreprinderii comune BBI, p. 185. Rata de eroare raportată nu este întru totul reprezentativă, deoarece se bazează numai pe primele două valuri de audituri *ex post*, care nu sunt încă finalizate.

ANEXĂ

Situația acțiunilor întreprinse în urma observațiilor din exercițiile anterioare

Exercițiul	Observațiile Curții	Stadiul acțiunii corective (finalizată/în desfășurare/ nedemarată încă/nu se aplică)
2017	Până la sfârșitul anului 2017, instrumentele comune utilizate de Comisie pentru gestionarea și monitorizarea granturilor din cadrul programului Orizont 2020 nu finalizaseră dezvoltările specifice care erau necesare pentru prelucrarea contribuțiilor în natură aduse întreprinderii comune.	Finalizată
2017	Cererea de propuneri din 2016 organizată în vederea atribuirii de granturi a avut ca rezultat doar o acoperire relativ scăzută a temelor vizate de acțiunile de cercetare și inovare. Aceste acțiuni au avut un buget total de 50 de milioane de euro și conțineau 12 teme, fiecare dintre acestea fiind concepută să abordeze provocări specifice legate de activitățile de realizare și demonstrare a lanțurilor valorice. Toate propunerile eligibile fuseseră evaluate în raport cu criteriile de evaluare aplicabile în cadrul Orizont 2020 și fuseseră ierarhizate în limitele liniei bugetare comune în vederea acordării de cofinanțare. Cea mai mare parte a bugetului aferent granturilor era însă consacrată unui număr de trei teme din cele șase finanțate; întreprinderea comună nu a putut finanța celelalte șase teme vizate de acțiunile de cercetare și inovare, chiar dacă pentru patru dintre acestea fuseseră prezentate propuneri care erau eligibile pentru cofinanțare. Pentru a asigura o acoperire optimă a celor mai importante teme, întreprinderea comună ar trebui să aibă în vedere limitarea numărului de propuneri per temă, definind în cererea de propuneri un buget orientativ la nivel de temă.	Finalizată
2017	Ca răspuns la recomandările formulate de evaluatori, întreprinderea comună a elaborat un plan de acțiune care a fost aprobat de Consiliul de conducere al BBI în luna martie 2018. Întreprinderea comună a acceptat în mare parte recomandările și a început deja să implementeze o serie de acțiuni prin care urmărește rezolvarea principalelor probleme ridicate în evaluarea intermediară. Potrivit planului de acțiune, majoritatea acțiunilor care urmează să fie întreprinse ca răspuns la recomandări ar trebui să fie implementate în 2018 și în 2019.	În desfășurare

Răspunsul întreprinderii comune

3.7.15. După ce a analizat rezultatul proceselor de evaluare și de atribuire ale cererii de propuneri din 2018, întreprinderea comună BBI a ajuns la concluzia că este mai bine să existe linii bugetare specifice pentru anumite teme legate de acțiuni de inovare (inițiative emblematic), pentru a asigura o mai bună acoperire. Această abordare a fost deja integrată în programul anual de activitate pentru 2019 al întreprinderii comune BBI, prin modificarea sa din 19 martie 2019.

3.8. **Întreprinderea comună Shift2Rail (S2R)**

Introducere

3.8.1. Întreprinderea comună Shift2Rail [denumită în continuare „întreprinderea comună S2R” (*Shift2Rail*)], cu sediul la Bruxelles, a fost creată în iunie 2014 ⁽⁵⁸⁾ pentru o perioadă de zece ani și funcționează în mod autonom de la 24 mai 2016.

3.8.2. Întreprinderea comună S2R este un parteneriat public-privat în sectorul feroviar. Membrii fondatori sunt Uniunea Europeană (UE), reprezentată de Comisia Europeană, și o serie de parteneri din sectorul feroviar (părți interesate principale, inclusiv producători de echipamente feroviare, companii feroviare, administratori de infrastructură și centre de cercetare). La întreprinderea comună pot participa și alte entități, în calitate de membri asociați.

3.8.3. Tabelul 1 conține cifre-cheie cu privire la întreprinderea comună ⁽⁵⁹⁾.

Tabelul 1

Cifre-cheie cu privire la întreprinderea comună

	2018	2017
Bugetul corespunzător creditelor de plată (în milioane de euro)	69,4	34,5
Bugetul corespunzător creditelor de angajament (în milioane de euro)	80,9	64,7
Bugetul disponibil pentru plăți (în milioane de euro) ⁽¹⁾	71,9	44,1
Bugetul disponibil pentru angajamente (în milioane de euro) ⁽¹⁾	84,8	68,6
Total personal la 31 decembrie ⁽²⁾	22	20

⁽¹⁾ Bugetul disponibil include credite neutilizate din exercițiile anterioare pe care întreprinderea comună le-a reinscris în bugetul exercițiului curent, precum și venituri alocate.

⁽²⁾ Personalul include agenți temporari și agenți contractuali, precum și experți naționali detașați.

Sursa: date furnizate de întreprinderea comună.

Informații în sprijinul declarației de asigurare

OPINIE

3.8.4. Curtea a auditat următoarele:

- conturile întreprinderii comune, care cuprind situațiile financiare ⁽⁶⁰⁾ și rapoartele privind execuția bugetară ⁽⁶¹⁾ pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2018, și
- legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente acestor conturi, în conformitate cu prevederile articolului 287 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE).

Fiabilitatea conturilor

Opinia privind fiabilitatea conturilor

3.8.5. În opinia Curții, conturile întreprinderii comune pentru exercițiul încheiat la 31 decembrie 2018 prezintă în mod fidel, sub toate aspectele semnificative, situația financiară a acestora la 31 decembrie 2018, precum și rezultatele operațiunilor sale, fluxurile sale de numerar și modificările în structura activelor nete pentru exercițiul încheiat la această dată, în conformitate cu dispozițiile regulamentului său financiar și cu normele contabile adoptate de contabilul Comisiei. Aceste norme se bazează pe standardele de contabilitate pentru sectorul public acceptate la nivel internațional.

⁽⁵⁸⁾ Regulamentul (UE) nr. 642/2014 al Consiliului din 16 iunie 2014 de înființare a întreprinderii comune Shift2Rail (JO L 177, 17.6.2014, p. 9).

⁽⁵⁹⁾ Mai multe informații cu privire la competențele și activitățile întreprinderii comune sunt disponibile pe site-ul acesteia: www.shift2rail.org

⁽⁶⁰⁾ Situațiile financiare cuprind bilanțul, situația performanței financiare, situația fluxurilor de numerar, situația modificărilor în structura activelor nete, precum și o sinteză a principalelor politici contabile, alături de o serie de alte note explicative.

⁽⁶¹⁾ Rapoartele privind execuția bugetară cuprind rapoartele în care sunt prezentate toate operațiunile bugetare sub formă agregată, precum și note explicative.

*Legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente conturilor***Veniturile**

Opinia privind legalitatea și regularitatea operațiunilor de venituri subiacente conturilor

3.8.6. În opinia Curții, operațiunile de venituri subiacente conturilor aferente exercițiului încheiat la 31 decembrie 2018 sunt conforme cu legile și reglementările sub toate aspectele semnificative.

Plățile

Opinia privind legalitatea și regularitatea plăților subiacente conturilor

3.8.7. În opinia Curții, plățile subiacente conturilor aferente exercițiului încheiat la 31 decembrie 2018 sunt conforme cu legile și reglementările sub toate aspectele semnificative.

3.8.8. Observațiile prezentate în continuare nu pun în discuție opinia exprimată de Curte.

Observații cu privire la execuția bugetului aferent Orizont 2020

3.8.9. Tabelul 2 prezintă o imagine de ansamblu asupra contribuțiilor membrilor la întreprinderea comună la sfârșitul exercițiului 2018.

Tabelul 2

Contribuțiile membrilor la S2R*(în milioane de euro)*

Membri	Contribuțiile membrilor (în conformitate cu regulamentul de înființare)			Contribuțiile membrilor (situația la 31.12.2018)				Total
	Activități operaționale	Activități suplimentare ⁽¹⁾	Total	Contri- buții în numerar	Contribuții în natură validate	Contribuții în natură raportate, dar nevalidate	Contribuții în natură la activitățile suplimentare	
UE (DG MOVE)	398,0	0,0	398,0	158,9	0,0	0,0	0,0	158,9
Membrii din industrie	350,0	120,0	470,0	6,5	21,7	63,7	160,4	252,3
Total	748,0	120,0	868,0	165,4	21,7	63,7	160,4	411,2

⁽¹⁾ Activitățile suplimentare nu sunt acoperite de sfera auditului Curții.

Sursa: date furnizate de întreprinderea comună.

3.8.10. În 2018, pentru creditele de angajament disponibile, rata de execuție a fost de 100 %, iar pentru creditele de plată disponibile, de 82,3 %. Majoritatea plăților efectuate de întreprinderea comună în 2018 erau plăți intermediare pentru proiecte din cadrul Orizont 2020 selectate în urma cererilor de propuneri din 2015 și din 2016, precum și plăți de prefinanțare pentru proiecte Orizont 2020 selectate în urma cererii de propuneri din 2018.

Observații cu privire la controalele interne

3.8.11. Întreprinderea comună a instituit proceduri de control *ex ante* fiabile bazate pe examinări documentare ale aspectelor financiare și operaționale. Situația de la sfârșitul exercițiului 2018 arată că întreprinderea comună implementase în mare măsură standardele de control intern; unele acțiuni, cum ar fi revizuirea modelului de indicatori-cheie de performanță, urmau să fie însă finalizate în 2019. De asemenea, în 2018, întreprinderea comună Shift2Rail și-a consolidat cadrul de gestionare a conflictelor de interese.

3.8.12. Serviciul comun de audit din cadrul Comisiei este responsabil de auditul *ex post* al plăților aferente programului Orizont 2020. Pe baza rezultatelor auditului *ex post* disponibile la sfârșitul exercițiului 2018, întreprinderea comună a raportat o rată de eroare reziduală de 0,97 % pentru proiectele aferente programului Orizont 2020 ⁽⁶²⁾.

Observații cu privire la buna gestiune financiară și la performanță

3.8.13. Întreprinderea comună a lansat în cadrul cererii de propuneri din 2018 un exercițiu-pilot în care granturile puteau fi acordate numai membrilor săi, sub forma unei scheme de finanțare cu sume forfetare. Valoarea orientativă a acestei scheme-pilot a fost de 134,1 milioane de euro (86,3 % din bugetul total al cererii de propuneri din 2018). Obiectivul exercițiului era de a testa avantajele în materie de simplificare, precum și fezabilitatea schemei de finanțare cu sume forfetare.

3.8.14. Experții financiari care au participat la faza de evaluare în vederea acordării granturilor au relevat unele abateri relevante în propunerile financiare în raport cu datele financiare istorice ale beneficiarilor. Întreprinderea comună a utilizat faza de pregătire a granturilor pentru a analiza explicațiile date de beneficiari cu privire la abateri și pentru a corecta suma forfetară dacă acest lucru era justificat. Pentru a îmbunătăți în continuare eficiența și eficacitatea schemei de finanțare cu sume forfetare, întreprinderea comună trebuie să continue să consolideze datele financiare de care dispune în baza sa de date cu privire la beneficiari și trebuie să prezinte în raportul de sinteză a evaluării observațiile importante formulate de experții financiari.

Observații cu privire la alte aspecte

3.8.15. Un membru asociat a devenit în 2018 o filială deținută în totalitate a unui membru fondator și și-a putut menține statutul de membru asociat și locul pe care îl deținea în Consiliul de conducere al întreprinderii comune. În consecință, reprezentarea membrului fondator respectiv în Consiliul de conducere a crescut. Dispozițiile cadrului juridic actual al întreprinderii comune nu abordează într-o măsură suficientă chestiunea achizițiilor de societăți între membrii din industrie ai întreprinderii comune și implicațiile pe care aceste achiziții le pot avea asupra reprezentării echilibrate a membrilor în Consiliul de conducere.

3.8.16. Evaluarea intermediară a întreprinderii comune S2R a fost finalizată în conformitate cu calendarul precis stabilit în cadrul său juridic, dar, în acest stadiu precoce al activităților, ea nu putea aduce o valoare adăugată optimă pentru procesul decizional al întreprinderii comune.

3.8.17. Ratele de rotație a personalului întreprinderii comune observate în ultimii doi ani au fost cauzate în întregime de rotația agenților contractuali și prezentau valori relativ ridicate. Pentru a face față acestei situații de rotație ridicată a personalului, întreprinderea comună a recurs la servicii prestate de lucrători temporari, care au reprezentat aproximativ 17 % din totalul personalului.

Situația acțiunilor întreprinse în urma observațiilor din exercițiile anterioare

3.8.18. *Anexa* conține o prezentare generală a acțiunilor corective întreprinse în urma observațiilor formulate de Curte în exercițiile anterioare.

⁽⁶²⁾ La 31 decembrie 2018, întreprinderea comună S2R a fost în măsură să își bazeze calculul ratei de eroare pe un număr de patru rapoarte finale de audit *ex post* (un raport legat de auditul bazat pe analiza riscurilor și trei rapoarte referitoare la eșantionul reprezentativ al întreprinderii comune S2R). A se vedea Raportul anual de activitate pe 2018 al întreprinderii comune S2R, p. 120-122.

ANEXĂ

Situația acțiunilor întreprinse în urma observațiilor din exercițiile anterioare

Exercițiul	Observațiile Curții	Stadiul acțiunii corective (finalizată/în desfășurare/ nedemarată încă/nu se aplică)
2017	La sfârșitul anului 2017, întreprinderea comună dispunea de credite de plată neutilizate din exercițiile anterioare în valoare de aproximativ 7,6 milioane de euro. Această situație indică existența unor deficiențe în cadrul procesului de planificare bugetară, care nu se află însă sub controlul deplin al întreprinderii comune.	Finalizată
2017	Conform situației de la sfârșitul anului 2017, standardele de control intern cele mai importante erau, în mare parte, implementate, însă rămâneau de finalizat în 2018 anumite acțiuni.	În desfășurare
2017	Ca răspuns la recomandările formulate de evaluatori, întreprinderea comună a elaborat un plan de acțiune, care a fost adoptat de Consiliul de conducere la 28 iunie 2018. Deși, în perioada programului implementat în cursul actualului cadru financiar, nu se va da curs tuturor recomandărilor formulate în evaluarea intermediară, unele dintre acțiunile incluse în planul de acțiune au fost deja inițiate, în timp ce altele, în funcție de natura lor și în conformitate cu cadrul juridic actual, sunt preconizate să fie puse în aplicare în perioada 2018-2020.	În desfășurare

Răspunsul întreprinderii comune

3.8.14. Întreprinderea comună Shift2Rail confirmă faptul că toate concluziile și recomandările evaluatorilor financiari s-au bazat pe date financiare fiabile, au fost luate în considerare și prezentate individual fiecărui beneficiar (membru) înainte de semnarea acordului de grant și erau în conformitate cu Decizia C(2017) 7151 a Comisiei din 27 octombrie 2017 privind autorizarea utilizării rambursării pe baza unei sume forfetare pentru costurile eligibile ale acțiunilor prevăzute în Programul-cadru pentru cercetare și inovare Orizont 2020 și în Programul pentru cercetare și formare al Comunității Europene a Energiei Atomice (2014-2018).

Această primă experiență legată de implementarea granturilor pe bază de sume forfetare a dat rezultate încurajatoare în ceea ce privește obiectivul de a simplifica în continuare normele de finanțare și de a permite membrilor întreprinderii comune Shift2Rail să se concentreze pe implementarea tehnică a acordului de grant, precum și de a preveni și reduce erorile financiare. Deși recunoaște că pregătirea și punerea în aplicare a proiectului-pilot bazat pe sume forfetare au loc, prin însăși natura acestuia, sub rezerva îmbunătățirilor, întreprinderea comună S2R consideră că toate aspectele juridice și financiare ale deciziei Comisiei au fost respectate cu strictețe. Buna gestiune financiară a sumei forfetare va fi verificată ulterior în cadrul controalelor efectuate în conformitate cu Regulamentul S2R. De fapt, în faza de pregătire a acordului de grant, ordonatorul de credite s-a asigurat că au fost luate în considerare în mod corespunzător toate observațiile experților tehnici și financiari. Luând în considerare recomandarea Curții, procesul general va fi consolidat în continuare în cadrul cererii de propuneri pe 2019.

3.8.15. Limitările Regulamentului S2R sunt recunoscute, deși ar trebui remarcat faptul că cadrul juridic al întreprinderii comune S2R nu permite o creștere a influenței unui membru fondator asupra procesului decizional și a guvernantei în general. Observația Curții va fi luată în considerare pentru orice eventuală modificare a Regulamentului S2R.

3.8.16. Este recunoscut faptul că evaluarea a avut loc la începuturile activității întreprinderii comune S2R, dar, după cum s-a menționat, aceasta a fost o cerință în conformitate cu Regulamentul S2R și cu programul Orizont 2020 în general.

3.8.17. Principalele cauze ale fluctuației mari de personal din cadrul întreprinderii comune S2R provin din actuala structură a schemei de personal, pe care întreprinderea comună S2R este obligată să o respecte și care nu permite întreprinderii comune S2R să ofere aceleași condiții contractuale favorabile ca celelalte organisme și instituții ale UE. Cu toate acestea, au fost puse în aplicare măsuri fără caracter normativ pentru a reduce fluctuația mare de personal. Această chestiune va trebui monitorizată împreună cu Comisia.

ÎNTEPRINDEREA COMUNĂ CARE FUNCȚIONEAZĂ SUB EGIDA EURATOM

3.9. **Întreprinderea comună europeană pentru ITER și pentru dezvoltarea energiei de fuziune (F4E)****Introducere**

3.9.1. Întreprinderea comună europeană pentru ITER ⁽⁶³⁾ și pentru dezvoltarea energiei de fuziune [denumită în continuare „întreprinderea comună F4E” (*Fusion for Energy*)] a fost înființată în martie 2007 ⁽⁶⁴⁾, pe o perioadă de 35 de ani. Instalațiile principale de fuziune urmau să fie dezvoltate în Cadarache, Franța, iar sediul întreprinderii comune se află la Barcelona.

3.9.2. Membrii fondatori ai întreprinderii comune sunt Euratom, reprezentată de Comisia Europeană, statele membre ale Euratom și Elveția (țară care a încheiat cu Euratom un acord de cooperare).

3.9.3. Tabelul 1 conține cifre-cheie cu privire la întreprinderea comună ⁽⁶⁵⁾.

Tabelul 1

Cifre-cheie cu privire la întreprinderea comună

	2018	2017
Bugetul corespunzător creditelor de plată (în milioane de euro)	794,8	847,6
Bugetul corespunzător creditelor de angajament (în milioane de euro)	649,9	562
Bugetul disponibil pentru plăți (în milioane de euro) ⁽¹⁾	847,4	864,9
Bugetul disponibil pentru angajamente (în milioane de euro) ⁽¹⁾	706,2	588,9
Total personal la 31 decembrie ⁽²⁾	442	449

⁽¹⁾ Bugetul disponibil include credite neutilizate din exercițiile anterioare pe care întreprinderea comună le-a reinscris în bugetul exercițiului curent, precum și venituri alocate.

⁽²⁾ Personalul include agenți temporari și agenți contractuali, precum și experți naționali detașați.

Sursa: date furnizate de întreprinderea comună.

Informații în sprijinul declarației de asigurare**OPINIE**

3.9.4. Curtea a auditat următoarele:

- conturile întreprinderii comune, care cuprind situațiile financiare ⁽⁶⁶⁾ și rapoartele privind execuția bugetară ⁽⁶⁷⁾ pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2018; și
- legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente acestor conturi, în conformitate cu prevederile articolului 287 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE).

*Fiabilitatea conturilor***Opinia privind fiabilitatea conturilor**

3.9.5. În opinia Curții, conturile întreprinderii comune pentru exercițiul încheiat la 31 decembrie 2018 prezintă în mod fidel, sub toate aspectele semnificative, situația financiară a acestora la 31 decembrie 2018, precum și rezultatele operațiunilor sale, fluxurile sale de numerar și modificările în structura activelor nete pentru exercițiul încheiat la această dată, în conformitate cu dispozițiile regulamentului său financiar și cu normele contabile adoptate de contabilul Comisiei. Aceste norme se bazează pe standardele de contabilitate pentru sectorul public acceptate la nivel internațional.

⁽⁶³⁾ *International Thermonuclear Experimental Reactor* – reactorul termonuclear experimental internațional.

⁽⁶⁴⁾ Decizia 2007/198/Euratom a Consiliului din 27 martie 2007 de înființare a întreprinderii comune europene pentru ITER și pentru dezvoltarea energiei de fuziune, cu oferirea unor avantaje conexe (JO L 90, 30.3.2007, p. 58).

⁽⁶⁵⁾ Mai multe informații cu privire la competențele și activitățile întreprinderii comune sunt disponibile pe site-ul acesteia: www.f4e.europa.eu

⁽⁶⁶⁾ Situațiile financiare cuprind bilanțul, situația performanței financiare, situația fluxurilor de numerar, situația modificărilor în structura activelor nete, precum și o sinteză a principalelor politici contabile, alături de o serie de alte note explicative.

⁽⁶⁷⁾ Rapoartele privind execuția bugetară cuprind rapoartele în care sunt prezentate toate operațiunile bugetare sub formă agregată, precum și note explicative.

*Legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente conturilor***Veniturile**

Opinia privind legalitatea și regularitatea operațiunilor de venituri subiacente conturilor

3.9.6. În opinia Curții, operațiunile de venituri subiacente conturilor aferente exercițiului încheiat la 31 decembrie 2018 sunt conforme cu legile și reglementările sub toate aspectele semnificative.

Plățile

Opinia privind legalitatea și regularitatea plăților subiacente conturilor

3.9.7. În opinia Curții, plățile subiacente conturilor aferente exercițiului încheiat la 31 decembrie 2018 sunt conforme cu legile și reglementările sub toate aspectele semnificative.

Paragrafe de evidențiere a unor aspecte

3.9.8. Fără a pune în discuție opiniile formulate la punctele anterioare, Curtea dorește să atragă atenția asupra aspectelor prezentate în continuare. În luna noiembrie 2016, Consiliul ITER⁽⁶⁸⁾ a aprobat un nou scenariu de referință pentru proiectul ITER. În noul scenariu de referință se estima că „prima plasmă”⁽⁶⁹⁾ va fi finalizată până în 2025, dată la care ar urma să demareze și faza operațională. Finalizarea fazei de construcție a fost prevăzută pentru decembrie 2035. Scenariul anterior de referință, din 2010, estimase că faza de construcție va fi finalizată în 2020⁽⁷⁰⁾. Data stabilită de noul scenariu de referință este considerată a fi cea mai apropiată dată fezabilă din punct de vedere tehnic⁽⁷¹⁾.

3.9.9. Întreprinderea comună F4E a recalculat contribuția sa la faza de construcție a proiectului la 12 miliarde de euro (la valorile din 2008), ceea ce reprezintă o creștere în comparație cu suma de 6,6 miliarde de euro (la valorile din 2008) care fusese aprobată de Consiliul UE în 2010⁽⁷²⁾. Această estimare nu include situațiile neprevăzute, deși Comisia a sugerat că ar fi indicat să se prevadă o întârziere de până la 24 de luni în calendarul de desfășurare a proiectului și o incertitudine de 10-20 % în buget⁽⁷³⁾.

3.9.10. La 29 martie 2017, Regatul Unit a notificat Consiliul European cu privire la decizia sa de a se retrage din Uniunea Europeană și din Euratom. Acest lucru poate avea un efect semnificativ asupra activităților de după 2020 ale întreprinderii comune F4E și asupra proiectului ITER.

3.9.11. În aprilie 2018⁽⁷⁴⁾, Consiliul UE a încredințat Comisiei mandatul de a aproba noul scenariu de referință pentru ITER în numele Euratom și a reafirmat angajamentul de a pune la dispoziție resurse în limitele viitorului cadru financiar multianual (CFM), fără a afecta negocierile ulterioare aferente acestuia, care vor determina detaliile finanțării viitoare⁽⁷⁵⁾.

3.9.12. Deși s-au luat măsuri pozitive pentru îmbunătățirea gestionării și a controlului contribuției întreprinderii comune la faza de construcție a proiectului, persistă riscul unor creșteri suplimentare ale costurilor și al apariției altor întârzieri în implementarea proiectului față de actualul scenariu de referință aprobat.

3.9.13. Observațiile prezentate în continuare nu pun în discuție opinia exprimată de Curte.

Observații cu privire la gestiunea bugetară și financiară

3.9.14. Bugetul definitiv pentru 2018 disponibil pentru execuție includea credite de angajament în valoare de 706,2 milioane de euro și credite de plată în valoare de 847,4 milioane de euro. Pentru creditele de angajament, rata de utilizare a fost de 98,4 %, iar pentru creditele de plată, de 96,1 %.

⁽⁶⁸⁾ Cel de al 19-lea Consiliu ITER din 16-17 noiembrie 2016. Consiliul ITER este organismul de conducere al Organizației Internaționale ITER.

⁽⁶⁹⁾ „Prima plasmă” reprezintă stadiul de construcție a mașinii de fuziune care va permite testarea componentelor esențiale ale acesteia; aceasta desemnează de asemenea stadiul în care începe faza de exploatare.

⁽⁷⁰⁾ COM(2010) 226 final din 4 mai 2010.

⁽⁷¹⁾ Așa cum se arată în cea de a cincea evaluare anuală realizată de către un grup independent de evaluare (31 octombrie 2016) și în raportul din luna decembrie 2016 adresat de managerul de proiect din cadrul întreprinderii comune F4E către Consiliul de administrație.

⁽⁷²⁾ Concluziile Consiliului din 7 iulie 2010 privind situația ITER (ref. 11902/10).

⁽⁷³⁾ Capitolul V „ITER: calea de urmat” din COM(2017) 319 final din 14 iunie 2017 [însoțită de documentul de lucru al serviciilor Comisiei: SWD(2017) 232 final din 14 iunie 2017].

⁽⁷⁴⁾ Suma de 6,6 miliarde de euro (la valorile din 2008) care fusese aprobată de Consiliul UE în 2010 servește, în prezent, ca plafon pentru cheltuielile întreprinderii comune până în 2020.

⁽⁷⁵⁾ Consiliul Uniunii Europene, 7881/18, document adoptat la 12 aprilie 2018.

3.9.15. Din cauza unor deficiențe grave în procesul de planificare a bugetului pe 2017, creditele de plată de care a fost de fapt nevoie în 2017 și în 2018 depășeau în mod semnificativ creditele de plată prevăzute în bugetele inițiale. În 2018, creditele de plată suplimentare de care avea nevoie întreprinderea comună se ridicau la 160,7 milioane de euro [ceea ce înseamnă cu 25 % peste bugetul inițial al exercițiului 2018 (⁷⁶)].

3.9.16. În 2018, întreprinderea comună F4E a efectuat o plată de regularizare prin care a transferat din bugetul administrativ (capitolul 1.3 – Misiuni și deplasări în interes de serviciu) în bugetul operațional (capitolul 3.4 – Alte cheltuieli operaționale) o de 1 milion de euro reprezentând plăți deja ordonanțate și verificate legate de cheltuielile de deplasare în interes de serviciu ale personalului. Această plată de regularizare nu respecta însă principiul bugetar al specificității.

Observații cu privire la buna gestiune financiară și la performanță

3.9.17. Decizia directorului de a muta de la Barcelona la Cadarache locul de muncă al unui cadru de conducere superior, nou recrutat, nu se sprijinea pe o documentație corespunzătoare (⁷⁷) care să justifice costurile salariale suplimentare determinate de aplicarea unui coeficient de corecție diferit (⁷⁸).

3.9.18. La sfârșitul anului 2018, F4E continua să utilizeze sistemul de credite ITER ca bază pentru monitorizarea progresului proiectului său, deși experții externi numiți de Consiliul de administrație al F4E au recomandat în cadrul mai multor evaluări anuale succesive să fie introdus un sistem de analiză a valorii dobândite (*Earned Value Management* – EVM), care reflectă progresul tehnic sau fizic corelat cu costurile suportate și cu cheltuielile aferente progresului respectiv. În 2018, experții au subliniat încă o dată că principalul avantaj al unui sistem EVM este că acesta ar pune la dispoziție o măsură clară a realizărilor obținute (⁷⁹) și au cerut din nou implementarea unui sistem de măsurare a performanței corelat cu progresul financiar și tehnic și nu cu credite ITER. În consecință, Consiliul de administrație a numit un grup intern *ad hoc* cu rolul de a evalua raportarea în materie de performanță a F4E.

Situația acțiunilor întreprinse în urma observațiilor din exercițiile anterioare

3.9.19. Anexa conține o prezentare generală a acțiunilor corective întreprinse în urma observațiilor formulate de Curte în exercițiile anterioare.

(⁷⁶) Bugetul inițial pe 2018 al întreprinderii comune F4E adoptat de Consiliul de administrație la 1 decembrie 2017 era de 634,1 milioane de euro.

(⁷⁷) În decembrie 2018, Consiliul de administrație a subliniat că este necesar ca întreprinderea comună F4E să își monitorizeze cu atenție costurile administrative, în conformitate cu cererea de limitare a costurilor formulată în concluziile Consiliului din 12 aprilie 2018 (Consiliul Uniunii Europene, 7881/18).

(⁷⁸) Coeficientul de corecție aplicat în Barcelona este de 91,7 %, în timp ce coeficientul aplicat în Cadarache este de 116,7 %.

(⁷⁹) A șaptea evaluare anuală realizată de către un grup independent de evaluare (30 noiembrie 2018).

ANEXĂ

Situția acțiunilor întreprinse în urma observațiilor din exercițiile anterioare

Exercițiul	Observațiile Curții	Stadiul acțiunii corective (finalizată/în desfășurare/nedemarată încă/nu se aplică)
2015	În notele la situațiile financiare, tabelul și informațiile incluse la rubrica 4.3.1.1 – „Acordul privind achizițiile aferente ITER (Organizația Internațională ITER)” reflectă acordurile de achiziții semnate (coloana 3) și acordurile de achiziții pentru care s-au acordat credite până în prezent (coloana 4). Tabelul nu indică însă stadiul real de avansare a lucrărilor în curs. În conturile anuale pe 2015, F4E a completat aceste informații cu o estimare a valorii lucrărilor în curs ținând cont de valoarea totală a cheltuielilor antrenate de contractele legate de acordurile privind achizițiile, precum și cu un grafic ce indică gradul de îndeplinire a obiectivelor de etapă aferente fiecărui acord de achiziții semnat cu Organizația Internațională ITER.	Finalizată
2015	Sistemul care furnizează informații cu privire la valoarea gradului de execuție a activităților (<i>Earned Value Management</i>) face în prezent obiectul discuțiilor cu Organizația Internațională ITER, scopul urmărit fiind acela de a îmbunătăți repartizarea creditelor în funcție de îndeplinirea obiectivelor de etapă de-a lungul duratei de viață a unui acord de achiziții.	Finalizată
2015	Procedurile de negociere au reprezentat 45 % din cele 84 de proceduri de achiziții pentru activități operaționale lansate în 2015 (58 % în 2014). Chiar dacă întreprinderea comună și-a redus procentul achizițiilor desfășurate pe baza procedurii de negociere în 2015, ea trebuie să depună în continuare eforturi pentru a spori nivelul de concurență din cadrul procedurilor sale de achiziții pentru activitățile operaționale. În ceea ce privește granturile, numărul mediu de propuneri primite a fost de 1,4 per cerere de propuneri. Rezultatul examinării: în 2017, procedurile de negociere reprezentau în continuare 47 % din cele 47 de proceduri de achiziții pentru activități operaționale lansate în 2017 (45 % în 2016). Întreprinderea comună a luat măsuri în 2017 pentru a reduce procentul reprezentat de procedurile de negociere. Cu toate acestea, sunt necesare în continuare eforturi pentru a se spori nivelul de concurență din cadrul procedurilor de achiziții desfășurate de întreprinderea comună pentru activitățile operaționale. În ceea ce privește granturile, numărul mediu de propuneri primite a fost de una per cerere de propuneri.	Nu se aplică
2015	Decizia privind implementarea politicii industriale a întreprinderii comune F4E și a politicii acesteia privind drepturile de proprietate intelectuală și diseminarea informațiilor a fost adoptată de Consiliul de administrație al întreprinderii comune la 27 iunie 2013. O evaluare de impact cu privire la implementarea acestor politici este în curs de desfășurare.	Finalizată
2016	În luna iunie 2015, Consiliul de administrație al întreprinderii comune F4E a adoptat o strategie antifraudă și un plan de acțiune aferent. Majoritatea acțiunilor din acest plan au fost puse în aplicare în 2016. Întreprinderea comună nu a introdus însă un instrument specific pentru a facilita monitorizarea acțiunilor întreprinse în legătură cu procedurile de achiziții, în special a celor legate de evaluarea riscurilor și de fazele de evaluare, negociere și atribuire din cadrul acestor proceduri.	Finalizată
2017	Întreprinderea comună F4E nu a asigurat o urmărire sistematică a declarațiilor de interese ale personalului de conducere de nivel superior.	Finalizată
2017	Din cauza unor neajunsuri importante ale strategiilor de comunicare internă, nu au fost diseminate în cadrul organizației informații corespunzătoare cu privire la costurile estimate ale fazei de dezafectare. Prin urmare, întreprinderea comună nu a prezentat niciun provizion pentru o astfel de datorie în conturile aferente exercițiilor anterioare.	Finalizată

Răspunsul întreprinderii comune

3.9.15. Întreprinderea comună F4E dorește să sublinieze că, deși s-au constatat deficiențe în planificarea bugetului pe 2017, urmată de deficitul de credite de plată din 2018, situația a fost corectată în bugetul pe 2019.

F4E mulțumește Euratom pentru contribuția suplimentară la bugetul pe 2018, care a permis gestionarea corectă și echitabilă a numerarului de-a lungul anului. F4E dorește, de asemenea, să menționeze că lipsa creditelor de plată nu ar fi avut niciun impact și nu ar fi presupus niciun risc de a nu face față obligațiilor care îi revin întreprinderii comune în baza articolului 11 din Regulamentul financiar al F4E, întrucât 1 37 de milioane de euro au fost plătite organizației ITER, în avans, privind contribuția în numerar pentru 2019.

Sistemul de previzionare a plăților a fost complet reconceptuat și integrat în noul instrument de gestiune financiară, ECOSYS. Împreună cu noua structură organizatorică care consolidează interacțiunea dintre echipele de proiect și unitatea de achiziții publice care gestionează contractele, sistemul asigură existența unei planificări bugetare corecte și a fost deja utilizat pentru a determina veniturile din bugetul pe 2019.

3.9.16. F4E consideră că plata de regularizare pentru o sumă globală și posturi nediferențiate nu a fost instrumentul optim pentru alocarea cheltuielilor la capitolul 3.4, din cauza lipsei de transparență percepute.

Într-un spirit de îmbunătățire a transparenței și de ameliorare continuă, în cursul anului 2019 departamentul comercial:

- va îmbunătăți mai întâi instrumentul de gestionare a misiunilor (MIMa), pentru contabilizarea directă la titlul 3 a costului cu misiunile identificate ca fiind legate de proiect;
- va clarifica descrierile din cadrul titlului 3.4 de la comentariile bugetare;
- va adăuga la conturile anuale finale pe 2018 o descriere a cheltuielilor de la capitolul bugetar B034-Alte cheltuieli (operaționale), incluzând misiunile, pentru a evidenția această modificare a metodei de întocmire a bugetului;
- va elabora o politică cu privire la misiunile care trebuie considerate ca fiind legate de proiect și, prin urmare, misiuni operaționale, de încadrat la titlul 3, și la misiunile administrative, de încadrat la titlul 1;
- va revizui procedurile de angajare și de plată ale F4E pentru a reflecta natura administrativă a anumitor posturi din cadrul titlului operațional 3.4;
- va elabora un raport special privind utilizarea titlului 3.4.

3.9.17. F4E recunoaște că decizia de a muta de la Barcelona la Cadarache locul de muncă al unui membru important al personalului de conducere nu a fost documentată în mod corespunzător, deoarece era de competența autorității împuternicite să facă numiri să decidă locul de angajare pe bază de proiect, după cum era descris și anunțat în anunțul de post vacant.

La momentul respectiv, F4E se confrunta cu dificultăți în legătură cu proiectul în valoare de 200 de milioane de euro privind bobinele de câmp magnetic poloidal, care reprezenta un risc serios pentru data primei plame a ITER, cu un potențial risc în materie de costuri.

Prin urmare, directorul a decis să solicite candidatului ales să înceapă imediat în Cadarache, pentru a-și îndrepta întreaga atenție asupra crizei legate de proiect, incluzând prezența la fața locului pentru a restabili încrederea personalului F4E și a partenerilor săi industriali.

3.9.18. F4E a colaborat intens cu grupul *ad hoc* instituit de Consiliul de administrație. Concluzia grupului *ad hoc* a fost o propunere pentru un nou sistem de analiză a valorii dobândite (Earned Value Management – EVM). Această propunere a fost recomandată de Birou și aprobată de Consiliul de administrație al F4E în aprilie 2019. Acest nou sistem EVM, mai relevant:

- monitorizează progresul înregistrat în ceea ce privește livrarea contribuțiilor în natură ale F4E;
- furnizează indicatori de performanță ai calendarului de desfășurare a proiectului;
- utilizează o defalcare mai detaliată a creditelor pentru a monitoriza mai bine progresul înregistrat;
- face corelații și compară cheltuielile efectuate cu progresele înregistrate.

F4E a implementat sistemul EVM pe baza propunerii grupului *ad hoc*, ale cărui rezultate sunt în prezent transmise în mod regulat Consiliului de administrație.

Prezentul raport a fost adoptat de Camera IV, condusă de domnul Alex BRENNINKMEIJER, membru al Curții de Conturi, la Luxemburg, în ședința sa din 24 septembrie 2019.

Pentru Curtea de Conturi

Klaus-Heiner LEHNE

Președinte

ISSN 1977-1029 (ediție electronică)
ISSN 1830-3668 (ediție tipărită)

Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene
L-2985 Luxemburg
LUXEMBURG

RO